

การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไป
ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร
PEOPLE'S PARTICIPATION IN GENERAL ELECTION OF
TATIEN COMMUNITY, BANGKOK

พระมหาณรงค์ ธมฺมเมธี (ศรีพันลม)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๒

การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไป
ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

พระมหาดรรงค์ ธมฺมเมธี (ศรีพันลม)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๒

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

People's Participation in General Election of
Tatien Community, Bangkok

Phramaha Narong Dhammamedhī (Sriphunlom)

A Rerearch Paper Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Political Science

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2019

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บันทึบบรรณิพนธ์เรื่อง
“การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

(พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร, รศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

(รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์)

ประธานกรรมการ

(รศ.ว่าที่ พ.ต. ดร.สวัสดิ์ จิรัฎฐิติกาล)

กรรมการ

(รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม)

กรรมการ

(รศ.ดร.ประณต นันทิยะกุล)

กรรมการ

(รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

รศ.ดร.ประณต นันทิยะกุล

ประธานกรรมการ

รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระมหาดวงค์ ธมมเมธี)

ชื่อสารนิพนธ์	: การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย	: พระมหาณรงค์ ธรรมเมธี (ศรีพันลม)
ปริญญา	: รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์:	
	: รศ.ดร.ประณต นันทิยะกุล ร.บ.(รัฐศาสตร์), ร.ม.(รัฐศาสตร์)
	: รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช พธ.บ.(การบริหารรัฐกิจ), น.บ.(นิติศาสตรบัณฑิต) M.A. (Political Science), Ph.D. (Political Science)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๓ มีนาคม ๒๕๖๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๓๙ กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๔๗ คน โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด ๖๔๕ คน จากสูตรของ (Taro Yamane) ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อน ๐.๐๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการพรรณนาแจกแจงความถี่ประกอบตาราง และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๘ รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุด ๒ ด้าน คือด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.29$) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.57$) และอยู่ในระดับมาก ๑ ด้านคือ ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.08$)

๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มี อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญตามสมมติฐาน ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ปัญหา การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ทั่วถึงและไม่ต่อเนื่อง เพราะต้อง ประกอบอาชีพต่างๆ จึงทำให้ประชาชนไม่มีเวลาติดตามข้อมูลข่าวสาร ประชาชนยังขาดการเข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การไม่มีส่วนเข้ามาติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของ เจ้าหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง รูปแบบการเมืองเดิมๆ ทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายไม่ยอม ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนแนวทางการส่งเสริม ควรปลูกฝังอุดมการณ์ และสร้างจิตสำนึก เพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจัดประชุมและสัมมนาเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ ทางการเมืองที่ถูกต้อง ทำให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของความเป็นพลเมืองที่มีอยู่ตาม รัฐธรรมนูญ

Research Paper Title : People’s Participation in General Election of
Tatien Community, Bangkok

Researcher : Phramaha Narong Dhammamedhī (Sriphunlom)

Degree : Master of Political Science

Research Paper Supervisory Committee :

: Assoc. Prof. Dr.Pranote Nantiyakoon, B.A. (Political Science)
M.A. (Political Science)

: Assoc. Prof. Dr.Thatchanan Issaradet, B.A. (Public
Administration) LL.B. (Laws), M.A. (Political Science), Ph.D.
(Political Science)

Date of Greduation : March, 3, 2020

Abstract

Objectives of this research were 1. To study the level of people’s participation in general election of Tatien Community, Bangkok 2. To compare people’s opinions on the people’s participation in general election of Tatien Community, Bangkok, classified by population data and 3. To study problems and methods to promote the people’s participation in general election of Tatien Community, Bangkok.

Methodology was the Mixed Methods: The Quantitative Research collected data by questionnaires with reliability value at 0.939 from 247 samples, derived from 645 people living in Tatien Community using Taro Yamane’s formula with the significance level set at 0.05 The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard. Hypothesis tested with t-test, F-test. The open-ended questionnaires were analyzed by table frequency. The data of qualitative research were collected from 8 chief informants by in-depth-interviewing, then, analyzed by descriptive interpretation.

Findings of the research were as follows:

1. People's participation in general election of Tatien Community, Bangkok, was found that it was, by overall, measured at the high level = 4.29. In the consideration of each field, the findings are that there are two fields, which were in the highest level; namely, field of election campaign was calculated at 4.21 and the field of elective enfranchisement was at 4.57. By the way, there is the only field, which was evaluated in the high level; to wit, the field of an elective pursuit was at 4.08.

2. The compared results found that population with different age, education, occupation and income has a significantly-different attitude toward the participation on general election of Tatien Community, Bangkok at 0.05 as hypothesized. So, all aforementioned hypotheses have resulted in hypothesized value. But, the population with different gender has no different attitude upon participation which is opposite the hypotheses. Therefore, it denies hypothesized value.

3. Problems: The engagement for general election of people in Tatien Community, Bangkok was found that information dissemination does not perpetually pervade the whole area for the reason that people need to spend their time on their career, causing non-pursuit of the information. Some groups of people lacked participation in political activities. The Indistinguishably-political system leads to depress, stress and boredom, causing, for people, non-desire in elective enfranchisement. Recommendations: People should be cultivated an elective ideal and attitude for promotion of people's participation by providing a meeting and seminar on the purpose of sharing the accurately-political knowledge and recognizing the right and responsibility as constitutional citizens.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาของคณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อันประกอบด้วย รศ.ดร.ประณต นันทิยะกุล ประธานกรรมการ, รศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช กรรมการ ที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาแนะนำดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขสารนิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์จนสำเร็จด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณพระเดชพระคุณพระธรรมรัตนกร (สีนวล ปญญาวิโร ป.ธ. ๙) อธิบดีสงฆ์วัดพระเชตุพนฯ ที่ให้โอกาสศึกษาและเมตตาอนุเมติทุนการศึกษาของวัดพระเชตุพนฯ แก่ผู้วิจัย และ ขอนุนุโมนทนาขอบคุณนายเกรียงไกร โอบารพพันธุ์สกุล ประธานชุมชนท่าเตียน และผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้ง ๘ รูปหรือคน ที่อนุเคราะห์สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ และให้ความรู้ทางด้านวิชาการ และประสบการณ์ในการทำวิจัยในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตลอดถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนท่าเตียนทุกท่าน ที่เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอนุโมนทนาคณะกรรมการทั้ง ๕ ท่าน อันประกอบด้วย รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ ประธานกรรมการ รศ. ว่าที่พ.ต.ดร.สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รศ.ดร.สุรพล สุขะพรหม กรรมการ รศ.ดร.ประณต นันทิยะกุล กรรมการ และ รศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช กรรมการ และเลขานุการ ในการที่ท่านได้เสียสละเวลาช่วยเหลือให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำสารนิพนธ์เล่มนี้ให้มีสาระทางวิชาการมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นขอขอบพระคุณพระอาจารย์และคณาจารย์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ได้ให้ความรู้ ประสิทธิ์ประสาทวิทยากร และประสบการณ์รวมถึงให้ความเมตตาเอื้อเฟื้อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ และนักวิชาการทุกท่านที่เป็นเจ้าของหนังสือ และงานวิจัยที่มีคุณค่า ซึ่งท่านได้เขียนไว้ให้ได้ศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการเขียนงานวิจัยในครั้งนี้ และเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การศึกษาในการทำวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ลงได้ตามวัตถุประสงค์

งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้สนใจ ผู้วิจัยขออ้อมถวายเป็นบูชาเป็นกตเวทิตาคุณ และขออุทิศความดีของสารนิพนธ์นี้ให้บิดา มารดา ครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ ญาติโยมผู้มีพระคุณและอุปัชฌาย์ทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกท่าน

พระมหาณรงค์ ธรรมเมธี

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ค)
กิตติกรรมประกาศ	(ฉ)
สารบัญ	(ช)
สารบัญตาราง	(ญ)
สารบัญแผนภาพ	(ตม)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	(ณ)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๔
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๗
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	๘
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	๒๖
๒.๓ ทฤษฎีการปกครองระบอบประชาธิปไตย	๔๐
๒.๔ หลักการบริหารนิยธรรม	๔๖
๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย	๕๓
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๔
๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๖๔
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๖๖
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๖๖
๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๖๖
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๘

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๗๑
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๒
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๗๔
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๕
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร	๗๗
๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร	๘๑
๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหา และแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร	๑๐๕
๔.๕ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร	๑๐๘
๔.๖ องค์ความรู้	๑๑๕
๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๑๕
๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย	๑๑๗
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๑๑๙
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๙
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๒๔
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๒๘
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๒๘
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	๑๒๘
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	๑๒๘
บรรณานุกรม	๑๒๙

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก	๑๓๕
ภาคผนวก ก. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือการวิจัย	๑๓๖
ภาคผนวก ข. ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดย ผู้เชี่ยวชาญ	๑๔๒
ภาคผนวก ค. หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	๑๔๖
ภาคผนวก ง. ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)	๑๔๘
ภาคผนวก จ. หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	๑๕๑
ภาคผนวก ฉ. หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก	๑๕๓
ภาคผนวก ช. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๖๒
ภาคผนวก ซ. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๖๘
ประวัติผู้วิจัย	๑๗๓

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามแนวความคิดของนักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	๒๔
๒.๒	แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตามแนวความคิดของนักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	๓๘
๒.๓	ทฤษฎีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามแนวความคิดของนักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	๔๕
๒.๔	หลักอภิปรายนิยธรรม ตามแนวความคิดของนักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	๕๒
๒.๕	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๒
๔.๑	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๕
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวม	๗๗
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	๗๘
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร	๗๙
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร	๘๐
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศโดยรวม	๘๑
๔.๗	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศโดยรวม	๘๒
๔.๘	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุโดยรวม	๘๓

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๙	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ	๘๔
๔.๑๐	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุ โดยรวม	๘๕
๔.๑๑	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	๘๖
๔.๑๒	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุ ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง	๘๗
๔.๑๓	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามการศึกษา โดยรวม	๘๘
๔.๑๔	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไป ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามการศึกษา	๘๙
๔.๑๕	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามการศึกษา โดยรวม	๙๐
๔.๑๖	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามการศึกษา ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	๙๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๗	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามการศึกษา ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง	๙๒
๔.๑๘	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ โดยรวม	๙๓
๔.๑๙	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ	๙๔
๔.๒๐	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอาชีพ โดยรวม	๙๕
๔.๒๑	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอาชีพ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	๙๖
๔.๒๒	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอาชีพ ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง	๙๗
๔.๒๓	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ โดยรวม	๙๘
๔.๒๔	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้	๙๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๒๕	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามรายได้ โดยรวม	๑๐๐
๔.๒๖	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามรายได้ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	๑๐๑
๔.๒๗	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามรายได้ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	๑๐๒
๔.๒๘	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามรายได้ ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง	๑๐๓
๔.๒๙	สรุปผลทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไป ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	๑๐๔
๔.๓๐	ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา และแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	๑๐๕
๔.๓๑	ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา และแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	๑๐๖
๔.๓๒	ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา และแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง	๑๐๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๓๓	สรุปความถี่จำนวนผู้ตอบประเด็น การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้ง ทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	๑๑๐
๔.๓๔	สรุปความถี่จำนวนผู้ตอบประเด็น การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้ง ทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	๑๑๒
๔.๓๕	สรุปความถี่จำนวนผู้ตอบประเด็น การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้ง ทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการ เลือกตั้ง	๑๑๔

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	๖๕
๔.๑	องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย	๑๑๕
๔.๒	องค์ความรู้ “NARONG” Model	๑๑๗

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อภาษาไทย

คำย่อเกี่ยวกับพระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ การอ้างอิงใช้ระบบระบุ เล่ม ข้อ หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ ดังตัวอย่าง เช่น ที.ม. (ไทย) ๑๐/๒๐๘/๑๕๕. หมายถึง ทีฆนิกาย มหาวรรค พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ ข้อที่ ๒๐๘ หน้า ๑๕๕

พระสุตตันตปิฎก

ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฎีกวรรค	(ภาษาไทย)
ช.ช.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ชุตตนิกาย	ชาดก	(ภาษาไทย)

พระวินัยปิฎก

วิ.มหา.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	มหาวิภังค์	ภาค ๑	(ภาษาไทย)
วิ.จุล.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	จุลวรรค	ภาค ๒	(ภาษาไทย)

๒. การระบุเลขหมายพระไตรปิฎก

ในการวิจัยฉบับนี้ ได้ใช้พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นหลักในการอ้างอิง ซึ่งพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย จะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า. เช่น ช.ช. (ไทย) ๒๕/๓๗/๓๗. หมายความว่า ระบุถึง สุตตันตปิฎก ชุตตนิกาย ธรรมบท ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ ข้อที่ ๓๗ หน้า ๓๗ เป็นต้น

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในประเทศที่มีการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ยอมรับกันทั่วไปว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามค่านิยมของอับราฮัม ลินคอล์น อดีตประธานาธิบดีคนที่ ๑๖ ของสหรัฐอเมริกา นั้น หมายถึงการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ซึ่งอำนาจสูงสุดหรืออำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน โดยประชาชนทำหน้าที่ในการปกครองตัวเองโดยตรง แต่ในทางปฏิบัตินั้นไม่สามารถทำได้จึงเกิดรูปแบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน โดยประชาชนเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนในการกำหนดผู้ปกครองโดยผ่านการเลือกตั้ง แต่การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น แก่นแท้ของประชาธิปไตยมิใช่ “ความเป็นตัวแทน” หากแต่อยู่ที่ “การมีส่วนร่วมทางการเมือง” ของประชาชน เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดการพัฒนาประชาธิปไตย ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งพฤติกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นสามารถทำได้หลายรูปแบบเช่นการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การร่วมรณรงค์ทางการเมือง การเคลื่อนไหวทางการเมือง การตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและผู้บริหารท้องถิ่น^๑

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยสิ่งสำคัญก็คือ “ประชาชน” และความสมบูรณ์แบบของระบอบประชาธิปไตยก็คือ การที่ประชาชนสามารถเข้ามามีสิทธิมีเสียงในการปกครองตนเองมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แต่เนื่องจากความจำกัดในหลายๆ ด้าน เช่น จำนวนประชากรที่มีมากเกินไปที่จะเข้ามาดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้โดยตรง จึงทำให้มีระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยอาศัยตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วม ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนท้องถิ่น โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งหาผู้ที่จะมาทำหน้าที่แทนตนเอง ทั้งในด้านนิติบัญญัติ และการบริหาร

^๑วิชา ไชยสาร, “การมีส่วนร่วมในทางการเมืองกับการเมืองภาคประชาชน”, รัฐสภาสาร, ปีที่ ๕๐ ฉบับที่ ๕ (พฤษภาคม ๒๕๔๕): ๔๔.

เพราะความสำเร็จของการปกครองในระบบประชาธิปไตยอยู่ที่การเลือกตั้ง ต้องตระหนักถึงความปรารถนาของประชาชนที่ไปลงคะแนนเสียง^๒

การมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถแบ่งออกได้เป็นระดับดังนี้

ระดับต่ำหรือกลุ่มผู้ดู คือการให้ความสนใจต่อข่าวสารและการแลกเปลี่ยนทางการเมือง การถกเถียงปัญหาการเมือง การไปใช้สิทธิออกเสียง การเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ และการร่วมชุมนุมทางการเมือง

ระดับกลางหรือระดับผู้มีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในโครงการของชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์ การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีส่วนในกิจกรรมของพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ระดับสูงหรือระดับนักกิจกรรม ได้แก่ การเป็นผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ การมีตำแหน่งและทำงานเต็มเวลาให้แก่พรรคการเมือง และได้รับตำแหน่งทางการเมือง^๓

วิธีการที่สำคัญในการหาเสียงเลือกตั้งคือ การซื้อขายเสียง ซึ่งดูเหมือนจะเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยไปแล้ว ไม่ว่าจะมีการเลือกตั้งครั้งใด ก็จะมีการซื้อเสียงกันเป็นประจำ ซึ่งวิเคราะห์การซื้อขายเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สาเหตุสำคัญดังนี้^๔

สาเหตุมาจากความยากจนและค่านิยมในการบริโภคนิยมของประชาชน

ปัญหาความยากจนของคนในสังคมไทย เป็นปัญหาที่สำคัญมากที่รัฐบาลทุกรัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหาลงมาเรื่อยๆ ถึงแม้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอดีตที่ผ่านมา จะทำให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตขึ้นมาเรื่อยๆ และแข่งขันประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศอาเซียนด้วยกันหลายประเทศ และรายได้ของประเทศจะเพิ่มสูงขึ้น แต่การกระจายรายได้ยังกระจุกอยู่ที่ชนชั้นนำไม่กระจายลงไปสู่ชนชั้นล่าง เป็นเหตุให้ชนชั้นสูงหรือชนชั้นกลางที่รวยอยู่แล้วก็รวยมากขึ้น แต่คนส่วนใหญ่ที่เป็นชาวนา เกษตรกรในชนบทส่วนใหญ่ก็ยังจนอยู่ และยังทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนเพิ่มมากยิ่งขึ้น การที่ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศยากจน และในขณะเดียวกันค่าครองชีพก็เพิ่มสูงขึ้น จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เอื้ออำนวยให้เกิดการซื้อขายเสียงจากบรรดาผู้สมัครรับเลือกตั้ง

^๒กรมการปกครอง, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒๕๕๐), (กรุงเทพมหานคร: ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๕๐), ๔๘.

^๓สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า, อ้างถึงใน ชิงชัย ศิริโวหาร, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านน้อยชุ่มชื้นเหล็ก อำเภอนินนมะปรัง จังหวัดพิษณุโลก” รายงานการค้นคว้าอิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐), หน้า ๑๖-๑๗.

^๔พินิตา เกษมมงคล, “การหาเสียงเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดฉะเชิงเทรา เขตเลือกตั้งที่ ๑”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐), หน้า ๓-๕.

เพราะว่าเงินที่ผู้สมัครนำมาซื้อเสียงนั้น บางทีอาจจะมีความหมายสำหรับประชาชนที่มีสิทธิที่จะลงคะแนนเสียง

หากจะถามว่าการขายเสียงของประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งแต่ละคนเงินเพียงไม่กี่ร้อยสามารถแก้ไขความยากจนได้หรือทำให้คนจนรวยขึ้นได้หรือไม่ คำตอบก็คือไม่ได้ ประเด็นปัญหาไม่ใช่อยู่ที่ตัวเงินแต่อยู่ที่การพึ่งพา เนื่องจากประชาชนเหล่านี้ต้องพึ่งพานายทุนเงินกู้ พ่อค้า ข้าราชการและกำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งคนเหล่านี้มักจะเป็นหัวคะแนนให้แก่ผู้ลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในท้องถิ่นที่ประชาชนจำเป็นต้องพึ่งพาและรับความอุปถัมภ์อยู่ตลอดเวลา กับบุคคลเหล่านี้ จึงจำเป็นต้องให้ความร่วมมือในการซื้อเสียงขายเสียง เพราะด้วยความเกรงใจหรือด้วยความจำใจ

สาเหตุมาจากระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่องการเมืองและเรื่องผลประโยชน์ ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในชนบทที่มีการศึกษาน้อยและยากจนนี้ มองแต่ภาพผลประโยชน์เฉพาะหน้า ไม่ได้สนใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ของประเทศสนใจแต่ประโยชน์ของตัวเองไม่รู้ว่าการที่เลือกนักการเมืองที่ซื้อเสียงนี้ จะเป็นการทำร้ายระบบประชาธิปไตยหรือทำลายผลประโยชน์ของประเทศ โดยมองแต่ผลประโยชน์ที่นักการเมืองนำมาให้แต่ตัวเองเป็นหลัก โดยไม่แยกแยะระหว่างคนดีกับคนไม่ดี สิ่งเหล่านี้จึงเป็นความอ่อนแอของระบบการเมืองของไทยที่มีมาจนถึงปัจจุบัน

การเลือกตั้ง เป็นกระบวนการทางประชาธิปไตยโดยแบบทางอ้อม ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกตัวแทนของตนเข้ามาดำรงตำแหน่งต่างๆ การเลือกตั้งที่ผ่านมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน ประชาชนมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงการตื่นตัวของประชาชนในทางการเมือง ประชาชนให้ความสำคัญและเห็นถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและรักษาสิทธิของตนเอง แต่ยังมีประชาชนบางส่วนเกิดความเบื่อหน่ายกับรูปแบบการเมืองเดิมๆ นักการเมืองเดิมๆ ทำให้ไม่ยอมออกไปใช้สิทธิ ส่วนรูปแบบการรณรงค์หาเสียงผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์และใบปลิว เป็นต้น ยังเป็นรูปแบบเก่าๆ ที่ใช้กันอยู่ ทำให้การรณรงค์หาเสียงยังไม่เปิดกว้างและยังไม่เข้าถึงประชาชนรุ่นใหม่เท่าที่ควร ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยมีความมุ่งหวังว่าผลการวิจัย จะเป็นข้อมูลสำคัญของชุมชนท่าเตียนในการที่จะส่งเสริมและพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมทางเมือง ทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบและร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงสิทธิเสรีภาพและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเกิดผลดีต่อการพัฒนาประเทศชาติโดยรวมต่อไป

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ ความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิทางการเมืองของประชาชน ชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนท่าเตียนในการเลือกตั้งทั่วไปมีความแตกต่างหรือไม่ อย่างไร

๑.๒.๓ ปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๑.๓.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓.๓ เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหา โดยศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองใน ๓ ด้าน ประกอบด้วย ๑. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง^๕ ๒. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง^๖ และ ๓. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง^๗

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

^๕วีชรา ไชยสาร, ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, ๒๕๕๑), หน้า ๔๑.

^๖เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๑.

^๗สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, รูปแบบของการมีส่วนร่วม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๕), หน้า ๑๕.

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองใน ๓ ด้าน ประกอบด้วย ๑. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ๒. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และ ๓. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

(๑) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร และมีส่วนร่วมในการไปเลือกตั้งทั่วไป จำนวน ๖๔๕ คน^๔

(๒) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๘ รูปหรือคน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ - เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ประชาชนอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

^๔สำนักงานเขตพระนคร, ฝ่ายทะเบียน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://bangkok.go.th/pranakorn> [๒๐ กันยายน ๒๕๖๒].

๑.๕.๕ ประชาชนรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชน
ท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในงานวิจัยเรื่อง “ การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการ
เลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ” ผู้วิจัยได้ให้ความหมายต่างๆ ของการใช้คำในวิจัย
ดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำ
การออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน เพื่อที่จะบรรลุถึงเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคมหรือ
การเมือง เป็นการกระทำโดยสมัครใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ทางสังคม เพื่อให้เกิดการร่วมดำเนินการ
ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบและร่วมรับผิดชอบ

การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หมายถึง การประชาสัมพันธ์ในการเลือกตั้งทั่วไป รวมทั้ง
โฆษณา ปิดป้ายประกาศ ชักชวนผ่านสื่อต่างๆ เพื่อที่จะแนะนำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนิน
กิจกรรมทางการเมือง

การใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึง การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การใช้สิทธิ
เลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับ
การเลือกตั้ง

การติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง หมายถึง การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการรับฟังติดตาม
ตรวจสอบการเลือกตั้ง การเฝ้าดูการนับคะแนนเลือกตั้ง การทำหน้าที่ของผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง รวมทั้ง
การทำงานและพฤติกรรมของผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดความโปร่งใส มีความเชื่อมั่น มีความเที่ยง
ธรรม สุจริต ตรวจสอบได้ และให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้ไปใช้สิทธิ
เลือกตั้ง รวมถึงตรวจสอบและติดตามการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประชาชน หมายถึง ประชาชนในชุมชนท่าเตียน ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วไป ในวันที่
๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒

การเลือกตั้งทั่วไป หมายถึง การเลือกตั้งในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่ราษฎรใช้สิทธิของ
ตนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตัวแทน เพื่อมาทำหน้าที่แทนตนในการปกครอง

ชุมชน หมายถึง กลุ่มชนหลายๆ กลุ่มที่อยู่รวมกันในพื้นที่ชุมชนท่าเตียน มีความเชื่อศาสนา
ประเพณี วัฒนธรรมร่วมกันและสมาชิกทุกคนได้ให้ความสนใจในเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น
ในชุมชนนั้นร่วมกัน มีความสนใจที่คล้ายคลึงกัน มีการเกื้อกูลการเป็นอยู่ร่วมกัน

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๔ ผลที่ได้จากการวิจัย ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการรณรงค์หาเสียง การใช้สิทธิเลือกตั้ง และการตรวจสอบการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยของประเทศให้มีความเข้มแข็ง และยั่งยืน

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- ๒.๓ ทฤษฎีการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- ๒.๔ หลักการบริหารนิยธรรม
- ๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น การร่วมคิดริเริ่ม การร่วมพิจารณาและการตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมอันมีผลเกี่ยวข้องโดยตรงและมีผลกระทบต่อตัวของประชาชนเอง การมีส่วนร่วมเป็นการรวมตัวกันของประชาชน ไม่ว่าจะปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความเห็นพ้องต้องกันเข้ามาร่วมรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์การ เพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคล ได้มีส่วนช่วยเหลือระหว่างกัน ด้วยจิตใจและอารมณ์ของแต่ละบุคคลในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมติดตามตรวจสอบและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

๒.๑.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง “ความหมายของการมีส่วนร่วม” ไว้อย่างกว้างขวาง ซึ่งผู้วิจัย ได้คัดเลือกเพื่อนำมาประกอบการศึกษาในครั้งนี้ ดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึงการร่วมคิดร่วมทำ ได้แก่การอาสาสมัคร การอุทิศตน การบริจาคเงินทองข้าวสาร เครื่องใช้ให้แก่ท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาช่วยงานสาธารณะ ได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่น^๑

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึงการเคลื่อนย้ายอำนาจรัฐสู่ประชาชน เพื่อพึ่งและพัฒนาตนเอง โดยส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและพลังอำนาจของประชาชนให้เป็นตัวหลักในการแก้ไขปัญหา โดยส่วนอื่นเป็นผู้สนับสนุนเท่านั้น^๒

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน ตามสิทธิที่ระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดไว้ให้กระทำได้ เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นจากการสมัครใจของประชาชน เพื่อให้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายรัฐ^๓

การมีส่วนร่วม หมายถึงสถานการณ์ที่คนส่วนหนึ่งมีความพอใจมารวมตัวกันด้วยความสมัครใจ ด้วยการมีสำนึกร่วมกัน มีอัตลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เพื่อแสดงความคิดเห็นและความห่วงใย ความสนใจและการทำต่างๆ เพื่อสนับสนุนกดดันเรียกร้องและตรวจสอบภาครัฐและภาคธุรกิจให้ทำงานด้วยความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ เพื่อการอยู่ดีกินดีและการพัฒนาที่ยั่งยืน อีกทั้งยังมีความเกี่ยวข้องในด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมของกลุ่มกิจกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่ อาศัยการมีส่วนร่วมเป็นตัวกระตุ้นให้ทำงานสำเร็จได้ตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทั้งเครื่องมือและกระบวนการในกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์กรนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมหรือปฏิบัติการกิจต่างๆ ขององค์กร การที่บุคคลมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ย่อมทำให้บุคคลมีความผูกพันต่อกิจกรรมนั้น และมีความผูกพันต่อองค์กรในที่สุด จึงทำให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมทำให้การมีความเกี่ยวข้องก่อให้เกิดความผูกพัน^๔

^๑เอนก เหล่าธรรมทัศน์, ๑ ทศวรรษแห่งประชาธิปไตยไทย, (กรุงเทพมหานคร: มิติใหม่, ๒๕๔๕), หน้า ๒๘.

^๒อาจารย์ ศิริพูล, รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลและการพัฒนาท้องถิ่นยั่งยืนจังหวัดขอนแก่น, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิการพัฒนาพื้นฐาน, ๒๕๔๖), หน้า ๑.

^๓จันทร์รา สุทธิจารี, การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: เครือข่ายกฎหมาย, ๒๕๔๘), หน้า ๑.

^๔ชาติชาย ณ เชียงใหม่, การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สุุด, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๕), หน้า ๑๔.

การมีส่วนร่วมอาจจะเริ่มต้นง่าย ๆ จากความหมายการพัฒนาจากข้างล่างแทนวิธีการพัฒนาจากนโยบายเบื้องต้นบนจุดเริ่มต้นที่ง่าย ๆ ก่อนที่จะพิจารณาไปถึงตัวบุคคลก็คือ การกระจายอำนาจของการวางแผนจากส่วนกลางไปเป็นการวางแผนจากส่วนภูมิภาค ซึ่งต้องอาศัยแนวความคิดของการพัฒนาจากข้างล่างนั่นเอง^๕

การมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญของกระบวนการทางการเมืองและกระบวนการในการจัดการต่อปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานของสังคมยุคใหม่ ที่เน้นปัจจัยในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเฉพาะการเสนอข้อเรียกร้อง (Demand) และการสนับสนุน (Support) หลักความมีส่วนร่วมประกอบด้วยความสัมพันธ์ของโครงการต่างๆ รวมถึงการประหยัคงบประมาณ ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้ได้รับผลกระทบ จำนวนผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น หรือจำนวนข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินงานเรื่องราวต่างๆ รวมถึงคุณภาพของการเข้ามามีส่วนร่วม^๖

การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด ซึ่งเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน หรือองค์กร ในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือหลายกิจกรรมทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมการดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันของกลุ่ม และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่ม การให้ความหมายคำจำกัดความการมีส่วนร่วมมีมากมายหลายทัศนะ โดยการเกี่ยวข้องทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกับกลุ่มดังกล่าวด้วยซึ่งเป็นความร่วมมือของประชาชนด้วยความตั้งใจและสมัครใจโดยไม่ถูกบังคับซึ่งประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมดังนี้^๗

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้

^๕สมศักดิ์ คงเที่ยง, **หลักการบริหารการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓), หน้า ๒๙๘.

^๖สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, **รายงานประจำปี ๒๕๔๑-๒๕๔๓**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๓), หน้า ๒.

^๗Davis Keith, **Human Behavior of World-Man Relations and Organization Behavior**, (New York: Mc Graw -Hill Book Co, 1972), p. 15.

และความชำนาญร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^๔

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่มีความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันได้ร่วมมือกันในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรมติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และพฤติกรรมกรรมการร่วมกันของบุคคลในกิจกรรมต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะการร่วมมือร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามประเมินผลและร่วมกันรับผลประโยชน์ เป็นการประสานความรับผิดชอบ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการทำงานของบุคคลร่วมกับกลุ่ม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตนหรือกลุ่มที่ตั้งไว้ด้วยความสมัครใจมิได้ถูกบีบบังคับ

๒.๑.๒ รูปแบบของการมีส่วนร่วม

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งก็ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ในแง่มุมต่างๆ ขึ้นอยู่กับการให้คำจำกัดความหรือนิยามนั้นๆ ดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งออกเป็น ๔ รูปแบบ คือ

๑) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision - making) ซึ่งอาจจะเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่มแรก การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรมและการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม

๒) การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปแบบการเข้าร่วม โดยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมบริหาร การร่วมมือรวมทั้งการเข้าร่วมแรงร่วมใจ

๓) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ทางวัตถุทางสังคม หรือโดยส่วนตัว

๔) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับว่าเป็นมีส่วนร่วมในการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป^๕

^๔Erwin, Participation Management: Concept Theory and Implementation Participation Management: Concept Theory and Implementation, (Atlanta: Georgia State University, 1976), p. 46.

^๕โคเฮน และ อฟโฮฟ, อ่างใน จุฑามาศ ศรีสิริพรพันธ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา”, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๘), หน้า ๒๘.

รูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ถือว่ารูปแบบที่แท้จริงนั้นจะต้องประกอบด้วยกระบวนการ ๔ ขั้นตอนคือ

๑. การวางแผนชุมชนนั้น ต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมายกำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามและประเมินผลและประการสำคัญคือ การตัดสินใจด้วย

๒. การดำเนินกิจกรรมชุมชน ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการและการบริหารของชุมชน การใช้ทรัพยากรมีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงินและการบริหาร

๓. การใช้ประโยชน์ชุมชน ต้องมีความสามารถในการนำกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและควบคุมทางสังคม

๔. การได้รับผลประโยชน์ชุมชน ต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์ในพื้นที่เท่ากัน ซึ่งอาจเป็นผลประโยชน์ส่วนตัวสังคมหรือวัตถุก็ได้^{๑๐}

การมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย ๓ มิติ คือ

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจว่าควรทำและไม่ควรทำอย่างไร

๒. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา เช่น การดำเนินงานตามที่ได้วางไว้

๓. การแบ่งสรรประโยชน์จากโครงการที่สร้างขึ้น^{๑๑}

รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น ๖ รูปแบบคือ

๑. การเลือกตั้ง (Voting) มิลเบรธ พบว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นรูปแบบในการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แยกจากกิจกรรมเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง บุคคลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นบุคคลที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง สำนึกในบรรทัดฐานของสังคม และวิถีการดำรงชีวิตในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน ซึ่งการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่ต้องการสื่อสารและแรงจูงใจมากเหมือนกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ

๒. เป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ขอบเขตของกิจกรรม ได้แก่ การมีบทบาทในการรณรงค์หาเสียง บริจาคเงินช่วยเหลือพรรคหรือผู้สมัครชักชวนประชาชนไปลงคะแนนเสียงสนับสนุนพรรคการเมือง การเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าวต้องอาศัยความตื่นตัวและความสนใจ อย่างแท้จริง จัดอยู่ในประเภท “พวกนักรสู้” (Gladiators)

๓. เป็นผู้มืบทบาทในชุมชน (Community Activists) คือการร่วมกันขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาสังคม การทำงานร่วมกันกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับสังคม การเป็นสมาชิกที่มีความกระตือรือร้นขององค์กรที่มีบทบาทเกี่ยวกับกิจการสาธารณะอื่น ๆ หรือติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาสังคม

^{๑๐}WHO and UNICEF, Report of The International Conference on Primary Health Care, (NewYork: N.P.Press, 1981), p. 41.

^{๑๑}White, A.L., The Homeward Tide, (London: Granada, 1981), p. 18.

๔. การติดต่อกับทางราชการ (Contracting Officials) คือ การมีส่วนร่วมที่มีผลโดยตรงต่อบุคคลนั้นเองเท่านั้น เช่น ติดต่อกับราชการ เรื่องภาษีโรงเรียน การทำถนนเป็นต้น เรียกว่าการมีส่วนร่วมอย่างแคบ (Parochial Participation)

๕. เป็นผู้ทักท้วง (Protestors) คือการเข้าร่วมเดินขบวนตามถนนหรือก่อให้เกิดการจลาจล เพื่อบังคับให้รัฐแก้ไขบางสิ่งบางอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับการเมืองให้ถูกต้อง การประท้วงอย่างแข็งขันและเปิดเผยต่อสาธารณชน ถ้ารัฐบาลกระทำในสิ่งที่ผิดศีลธรรม

๖. เป็นผู้สื่อข่าว (Communicators) คือ การเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง การส่งจดหมายสนับสนุนผู้นำเมื่อเขาทำความดี และเข้าร่วมแก้ปัญหาทางการเมือง ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเมืองแก่เพื่อนในชุมชนที่อาศัยอยู่ เขียนจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบ “ผู้สื่อข่าว” มักเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาสูง มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองอยู่มาก และมีความสนใจการเมืองมาก^{๑๒}

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง ๔ รูปแบบคือ

๑. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำ เพราะทำให้ผู้นำจำเป็นต้องปรับปรุงนโยบายและใช้นโยบายที่มีความสอดคล้องต่อความต้องการของประชาชน เพื่อคะแนนเสียงของตน ขอบเขตผลผลิตของการเลือกตั้งกว้างขวางมาก และมีอิทธิพลเหนือการเมืองทั้งหมด เพราะการรวมความชื่นชอบของประชาชนและกดดันทำให้คะแนนเสียงเป็นเหมือนอาวุธที่มีอำนาจควบคุมรัฐบาล

๒. กิจกรรมการรณรงค์หาเสียง หมายถึงการที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ทำให้สามารถเพิ่มอิทธิพลเหนือผลการเลือกตั้ง ผลผลิตการรณรงค์หาเสียงนำไปสู่ความขัดแย้งได้และเป็นกิจกรรมที่เรียกร้องการความคิดริเริ่มมากกว่าการลงคะแนนเสียง ขอบเขตการรณรงค์หาเสียงได้แก่ ชักชวนให้ผู้อื่นลงคะแนนเสียง การทำงานอย่างกระตือรือร้นเพื่อพรรคการเมือง การร่วมประชุมทางการเมือง การบริจาคเงินให้พรรคการเมือง

๓. การติดต่อขั้นต้นของประชาชน หมายถึง การติดต่อเผชิญหน้าของบุคคลที่มีต่อรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งเป็นการกระทำตามลำพังโดยตัดสินใจเกี่ยวกับเวลาและเป้าหมาย การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้สามารถคาดหวังในประโยชน์ได้มาก เนื่องจากบุคคลสามารถตัดสินใจเลือกเรื่องที่ต้องการติดต่อ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ

^{๑๒}Mibrath, Lester W., *Political Participation*, (New York: University of Buffalo Press, 1971), pp. 11-16.

๔. กิจกรรมที่ร่วมมือกัน คือ การกระทำร่วมกันที่เป็นกลุ่มหรือองค์กรในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสังคม เพื่อที่จะมีอิทธิพลเหนือการดำเนินการของรัฐบาล การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นเวลาใดหรือเกี่ยวกับปัญหาใดของกลุ่มก็ได้^{๑๓}

รูปแบบและกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะกว้างและชัดเจนไว้ ๓ รูปแบบ

๑. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Voting) ซึ่งเห็นว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำ เพราะทำให้ผู้นำจำเป็นต้องปรับปรุงนโยบายเพื่อคะแนนเสียงของตน แต่คะแนนเสียงดังกล่าวนี้คือความเห็นเกี่ยวกับความชื่นชมของพลเมืองที่มีต่อผู้นำได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น มิได้แสดงความชื่นชอบเป็นพิเศษ สำหรับขอบเขตของผลผลิตของการเลือกตั้งนั้นกว้างขวางมาก และมีอิทธิพลเหนือพลเมืองและแรงกดดัน ทำให้คะแนนเสียงเป็นเหมือนอาวุธที่มีอำนาจควบคุมรัฐบาล

๒. กิจกรรมการรณรงค์หาเสียง (Campaign Activity) ซึ่งพบว่า การที่พลเมืองได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้น ทำให้สามารถเพิ่มอิทธิพลเหนือผลการเลือกตั้งได้ โดยการกำหนดคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนใดคนหนึ่งไว้ก่อน และมีอิทธิพลต่อผู้นำไว้เช่นเดียวกับกิจกรรมดังกล่าว เป็นกิจกรรมที่ยากและต้องการความคิดริเริ่มสร้างมากกว่าการลงคะแนนเสียงสำหรับขอบเขตของกิจกรรมการรณรงค์หาเสียง

๓. การร่วมกิจกรรมของชุมชนหรือองค์กรทางสังคม (Cooperative Activity) ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ คือ การกระทำร่วมกันเป็นกลุ่มหรือกลุ่มองค์กรในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการเมืองและสังคม เพื่อที่จะมีอิทธิพลเหนือการดำเนินงานของรัฐบาล การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นเวลาใดก็ได้ และจะเกี่ยวกับปัญหาใดของกลุ่มก็ได้ นอกจากนี้อาจเป็นการกระทำร่วมกันในกิจกรรมภายในองค์กรที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้มีอิทธิพลต่อรัฐบาลมากกว่ารูปแบบที่ ๒ เนื่องจากมีคนจำนวนมากเข้าร่วมและอาจมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มได้ อย่างไรก็ตามกิจกรรมที่ร่วมมือกันนี้ต้องการความคิดริเริ่มบ้างเช่นกัน สำหรับขอบเขตของกิจกรรมที่ร่วมมือกันนี้ ได้แก่การทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ที่มีความหลากหลายเกี่ยวกับปัญหาท้องถิ่น การตั้งกลุ่มทำงานเพื่อท้องถิ่นและเป็นสมาชิกที่มีบทบาทในหาทางแก้ปัญหาชุมชน การติดต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นร่วมกับคนอื่น ๆ การติดต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นระดับพิเศษร่วมกับคนอื่น ๆ

^{๑๓}Nei, Norman, H. and Verba, Sydney (EDS), *Handbook Political Science NonGovernment Politic Reading*, (Massachusetts; Addison Wesley, 1975), pp. 9-12.

การติดต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับสังคม และการติดต่อเจ้าหน้าที่ระดับพิเศษเกี่ยวกับปัญหาสังคม^{๑๔}

รูปแบบในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ๖ รูปแบบคือ

๑. การเลือกตั้ง (Voting) เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถแยกกิจกรรมที่เกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง ซึ่งรวมหมายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรักชาติ (Patriotic Acts) เช่นการเคารพธงชาติ การเสียด่า การเคารพกฎหมายและการสนับสนุนประเทศให้ทำสงคราม แม้ตนเองจะไม่เห็นด้วยแต่สำหรับการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นเพียงการแสดงออกของประชาชน ถึงความจงรักภักดีต่อระบบการเมืองมากกว่าเป็นการกระทำตามความต้องการของตน กล่าวคือบุคคลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นจะกระทำไปโดยความสำนึกในหน้าที่พลเมืองดีมากกว่าที่จะเชื่อว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้น เสียงตนจะมีผลทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป ผู้ไปลงคะแนนเสียงอาจไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเมืองในรูปแบบอื่นก็ได้ แต่ในทางกลับกันผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกระตือรือร้นในรูปแบบอื่นๆ ก็อาจไม่ไปลงคะแนนเสียงก็ได้

๒. การเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองและผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (Party and Campaign Workers) หมายถึงการเข้ามีส่วนร่วมในพรรคการเมืองทั้งในช่วงระหว่างการเลือกตั้งและในการรณรงค์หาเสียง การบริจาคเงินช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้ง การชักชวนประชาชนไปลงทะเบียนเพื่อสิทธิในการลงคะแนน การเข้าร่วมและสนับสนุนพรรคการเมือง การพยายามชักชวนให้ประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ การลงสมัครรับเลือกตั้งและการร่วมมือกับกลุ่มต่างๆ ในการปรับปรุงความเป็นอยู่ของชุมชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้เป็นแบบแผนของความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนกับรัฐ

๓. การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน (Community Activists) เป็นการก่อตั้งกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมหรือร่วมมือกับกลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อเข้าไปมีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะหรือติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาสังคม ผู้มีบทบาทในชุมชนจึงนับว่าเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูงตลอดจนมีระดับความผูกพันทางใจกับชุมชน อย่างไรก็ตามผู้มีบทบาทนี้แตกต่างกับเจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียงในแง่ที่มีความเกี่ยวข้องในพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียงน้อยกว่าเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียง

^{๑๔}จุฑามาศ ประยูรทอง, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา: กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC)”, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗), หน้า ๕.

๔. การติดต่อกับทางราชการ (Official Contracting) เป็นกิจกรรมที่เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงของบุคคล ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อบุคคลนั่นเองเท่านั้น เช่นการติดต่อกับทางราชการในเรื่องการเสียภาษีโรงเรียน การทำถนน การติดต่อขอรับสวัสดิการ เป็นต้น

๕. การเป็นผู้ประท้วง (Protestors) ขอบเขตของกิจกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้ คือการเข้าร่วมเดินขบวนตามถนนหรือก่อให้เกิดจลาจล (ถ้าจำเป็น) เพื่อบังคับให้รัฐแก้ไขบางสิ่งบางอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับการเมืองให้ถูกต้อง

๖. การเป็นผู้สื่อข่าวสารทางการเมือง (Communicators) ได้แก่การติดต่อข่าวสารทางการเมืองอยู่เสมอ การส่งข่าวสารแสดงการสนับสนุนให้แก่ผู้นำทางการเมืองเมื่อเขากระทำในสิ่งที่ถูกต้อง หรือส่งคำคัดค้านเมื่อเขากระทำในสิ่งที่เลวร้าย การร่วมถกปัญหาทางการเมือง การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเมืองแก่เพื่อนในชุมชน การให้ความสนใจแก่ทางราชการและการเขียนจดหมายหรือบทความถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผู้ที่เข้าร่วมแบบนี้มักเป็นผู้สื่อข่าวทางการเมือง^{๑๔}

สรุปได้ว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือการได้เข้าไปเกี่ยวข้องที่อาจเป็นการเข้าร่วมแบบทางตรงหรือทางอ้อม ในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งก็ได้ โดยอาจจะเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคน หรือองค์กรประชาชนได้อาสาเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเริ่มตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือปฏิบัติ โดยมีความเข้าใจปัญหาของตนและตระหนักถึงสิทธิของตน การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึงการกระทำใดๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นโดยความเต็มใจ ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะมีการจัดอย่างเป็นระเบียบหรือไม่ และไม่ว่าจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องกัน จะใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีลักษณะที่รวมกัน ๒ ประการได้แก่ (๑) ต้องเป็นไปตามความเต็มใจความสมัครใจ และ (๒) ต้องมีจุดมุ่งหมายเพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้มีอำนาจ นอกจากนั้นกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองต้องเป็นไปตามระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดให้กระทำได้ หรืออาจใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็ได้ รวมไปถึงการแสดงออกทางการเมืองการรวมตัวประท้วง เมื่อรัฐบาลทำบางสิ่งบางอย่างซึ่งเกี่ยวข้องการเมืองไม่ถูกต้องทำผิดศีลธรรม ทำให้ประชาชนไม่พอใจและไม่ยอมรับรัฐบาล ปฏิเสธให้บริหารประเทศต่อ จึงรวมตัวกันแสดงออกทางการเมืองต่อการไม่เห็นด้วยในรัฐบาล เพื่อแสดงพลังให้รัฐบาลเห็นและแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาด เป็นการแสดงสิทธิของประชาชนที่อนุญาตให้แสดงออกได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

^{๑๔}Milbrath, Lester W. and Goel, M.L., **Political Participation**, (New York: University of Buffalo Press, 1971), p 17.

๒.๑.๓ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

นักวิชาการได้กล่าวถึง “ระดับการมีส่วนร่วม” ไว้อย่างกว้างขวาง ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกเพื่อนำมาประกอบการศึกษาในครั้งนี้ ดังนี้

ประเทศที่มีการปกครองระบบประชาธิปไตย โดยทั่วไปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะมีระดับและรูปแบบที่แตกต่างกัน กล่าวโดยสรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจำแนกได้ ๓ ระดับ

๑. การเข้าร่วมโดยตรงหรือการมีส่วนร่วมระดับสูง ได้แก่การเข้าร่วมในกระบวนการทางการเมืองอย่างจริงจังและเข้มแข็ง (Active Participation) เช่น การสมัครรับเลือกตั้ง ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ การมีส่วนร่วมทำงานในพรรคการเมือง และการเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นต้น

๒. การเข้าร่วมทางการเมืองระดับกลางหรือการเข้าไปมีบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมืองในสังคม เช่นการรวมกลุ่มเพื่อผลักดันนโยบายต่าง ๆ การรวมตัวกันประท้วงหรือการเรียกร้องทางการเมือง และการจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ เช่นกลุ่มสตรีเพื่อประชาธิปไตย กลุ่มผู้นำสตรี กลุ่มแรงงานและกลุ่มสมาชิกคนจน เป็นต้น ในกลุ่มนี้ยังรวมถึงผู้สนใจและติดตามเรื่องราวทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอด้วย

๓. การเข้าร่วมทางการเมืองในระดับต่ำหรือกลุ่มที่ไม่ค่อยสนใจเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่กลุ่มที่เข้าร่วมลงคะแนนเลือกตั้งเท่านั้น เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย รวมถึงผู้ไม่สนใจติดตามเรื่องราวทางการเมืองด้วย^{๑๖}

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากระดับสูงไปหาระดับต่ำ ดังนี้

๑. ผู้มีตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายกเทศมนตรี

๒. ผู้สมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งดังกล่าวข้างต้น

๓. การช่วยโฆษณาหาเสียง เช่นการแจกใบปลิว การวางแผนเลือกตั้ง

๔. การเข้าร่วมโดยทางอ้อม เช่นการอ่านหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์เกี่ยวกับปัญหาบ้านเมือง การแก้ปัญหาการเมือง การติดกระดุมที่มีตราพรรคการเมือง

๕. ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

๖. การไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การไม่รู้ความเป็นไปทางการเมือง^{๑๗}

^{๑๖}ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ, **ทศวรรษ: ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๙), หน้า ๑๐๔.

^{๑๗}ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์, **จิตวิทยาการเมือง**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๙), หน้า

หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคราชการนั้น (International for Participation) ได้แบ่งเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑) การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการ ข้อคิดเห็นและความต้องการของประชาชน

๒) การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ

๓) การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนในความต้องการของตนว่ารัฐจะนำไปพิจารณาเป็นทางเลือก

๔) ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

๕) การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย^{๑๘}

ระดับการมีส่วนร่วม ออกเป็น ๕ ระดับ คือ

๑) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ของตน / ครอบครัว / ชุมชนของตน

๒) การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่นการร่วมรับรู้ข้อมูลของตนจากแพทย์ เพื่อจะเป็นแนวทางตัดสินใจให้ดีขึ้น เพราะสิ่งที่แพทย์รู้เกี่ยวกับตนนั้นตนเองอาจไม่รู้

๓) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Co-decision) โดยเฉพาะเกี่ยวกับโครงการที่ตนจะมีส่วนได้เสียด้วย โดยแบ่งเป็น ๓ กรณีแล้วแต่กิจกรรมนั้นตนอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี้

๓.๑) ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ เช่นก่อนเริ่มที่โครงการจะตัดสินใจว่าโครงการควรทำขนาดใด ทำกิจกรรมอะไรบ้างเป็นต้น ผู้อื่นมีส่วนร่วมด้วยน้อย

๓.๒) ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ เช่นเมื่อเป็นหุ้นส่วนที่เท่าเทียมกันและจะตัดสินใจว่าจะเริ่มโครงการนั้นหรือไม่

๓.๓) ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ เช่นเมื่อเป็นผู้รับประโยชน์จากน้ำที่ได้รับจากอ่างน้ำ กลุ่มผู้ได้รับประโยชน์ควรเป็นผู้มีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

๔) การมีส่วนร่วมทำ คือร่วมในขั้นตอนการดำเนินงาน เช่นร่วมสร้างถนนในชนบท

^{๑๘}กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร, การมีส่วนร่วมของประชาชน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.moph.go.th> [๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒].

๕) การมีส่วนร่วมสนับสนุน คือไม่มีโอกาสร่วมทำแต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือด้านอื่นๆ^{๑๙}
การแบ่งกระบวนการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ คือ

- ๑) ร่วมรับรู้
- ๒) ร่วมปรึกษาหารือ
- ๓) ร่วมตัดสินใจ
- ๔) ร่วมลงประชามติ

ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมี ๒ ระดับ คือ

๑) การมีส่วนร่วมในระดับต่ำ หมายถึงหน่วยงานรัฐเป็นฝ่ายริเริ่มคิดตัดสินใจให้มีโครงการหรือกิจกรรมขึ้นมา และเห็นว่าสมควรจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการด้วย

๒) การมีส่วนร่วมระดับสูง หมายถึงประชาชนเป็นฝ่ายคิดริเริ่มตัดสินใจและดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆเอง^{๒๐}

สรุปได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมนั้นสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ๔ ประเด็นคือ

๑) ร่วมรับรู้ เป็นระดับต่ำสุด และเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชน โดยวิธีการต่างๆ เช่นการแถลงข่าว การแจกข่าวสาร และการแสดงนิทรรศการ การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

๒) ร่วมปรึกษาหารือ เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่ผู้วางแผนโครงการกับประชาชน มีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผนเตรียมโครงการ และผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการโครงการเหมาะที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่นการใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การใช้อินจันตูลากการเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง และการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน เป็นต้น

๓) ร่วมตัดสินใจ เป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการเป็นขั้นการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

๔) ร่วมลงประชามติ เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมโดยประชาชน เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด แต่การลงประชามติจะสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับความชัดเจนของประเด็นที่จะลงประชามติและการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของประเด็นดังกล่าวให้ประชาชนเข้าใจอย่างสมบูรณ์และทั่วถึงเพียงใด โดยในประเทศที่มีการพัฒนาทางการเมืองแล้ว ผลของการลงประชามติจะมีผลบังคับให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตาม แต่สำหรับประเทศไทย

^{๑๙}นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง, (เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๗-๑๘.

^{๒๐}เสรี พงศ์พิศ, การมีส่วนร่วมของประชาชน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: [http:// www.phongphit.com](http://www.phongphit.com) [๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒].

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติให้ผลของการประชามติที่มีข้อยุติโดยเสียงข้างมาก และแบบที่เป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ซึ่งไม่มีผลบังคับให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด

๒.๑.๔ ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของการมีส่วนร่วม คือ

๑) เป็นการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสรรค์ความดีงามให้แก่ทุกด้านของชีวิตของประชาชน และชุมชน (Inclusiveness)

๒) เป็นการมีส่วนร่วมเพื่อความเท่าเทียมกัน (Equity) ของปัจเจกชนและกลุ่มคนในการมีส่วนให้(Give) และมีส่วนได้รับประโยชน์ (Take) จากการกระจายทรัพยากรสาธารณะ

๓) เป็นการมีส่วนร่วมที่ทำให้เกิดความเป็นธรรม (Justice) แก่ปัจเจกชนและกลุ่มคนที่มีสถานภาพแตกต่างกันได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ในลักษณะของการแบ่งปัน เกื้อกูลกัน อุ่มชูกัน และเรียนรู้ร่วมกัน^{๒๑}

การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยความหมายที่เป็นรูปธรรม หมายถึงการแสดงออกซึ่งการกระทำทางการเมือง ซึ่งมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ได้แก่

๑. การกำหนดตัวผู้ปกครอง การแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมในทางการเมืองที่สำคัญที่สุดของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยคือ การแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ดังนั้น การที่ประชาชนปรากฏตัวแสดงตนในการใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือถอดถอนผู้นำทางการเมืองจึงเป็นการแสดงออกในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง

๒. การผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญอีกประการหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย คือการมีส่วนร่วมในการผลักดันการตัดสินใจที่สำคัญของรัฐบาลในสังคมประชาธิปไตย โดยทั่วไปจะมีลักษณะเป็นสังคมพหุ (Pluralist Society) กล่าวคือเป็นสังคมที่ประกอบไปด้วยกลุ่มหลากหลายทางสังคม อาทิ ชนชั้น สมาคม กลุ่มอิทธิพล และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ กลุ่มเหล่านี้มักมีวัตถุประสงค์เฉพาะของกลุ่ม การเคลื่อนไหวต่างๆ ของกลุ่มอาจเป็นไปเพื่อการรักษาผลประโยชน์ของตน (ในกรณีของกลุ่มผลประโยชน์) หรืออาจเป็นไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม เช่นกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นต้น และอาจมีผลเกี่ยวข้องพันกับการผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลเพื่อตอบสนองเป้าหมายของกลุ่ม

๓. การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ในสังคมประชาธิปไตยถือว่าประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในการที่จะวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐบาลได้ทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้าน อาจกระทำโดยการเขียน การพูด และการโฆษณาเผยแพร่ทั้งปวง การแสดงออกของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ด้วย การวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐบาลทั้งในเรื่องนโยบายและการ

^{๒๑}ชาติชาย ณ เชียงใหม่, การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สุด, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๕), หน้า ๕๙.

บริหารงาน ถือเป็น การแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

๔. การชุมนุมเคลื่อนไหวยทางการเมือง ในสังคมประชาธิปไตยประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพที่จะชุมนุมและเคลื่อนไหวยทางการเมืองได้ ทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้านการกระทำของรัฐบาล^{๒๒}

ลักษณะของการมีส่วนร่วมมีหลายระดับตั้งแต่สมาชิกจนถึงการเป็นผู้นำ ดังนี้

๑. เป็นสมาชิก
๒. เป็นสมาชิกเข้าร่วมประชุม
๓. เป็นสมาชิกผู้บริจาคเงิน
๔. เป็นกรรมการ
๕. เป็นประธานกรรมการ
๖. สมาชิกผู้นั้นทำอะไรระหว่างประชุม
๗. สมาชิกผู้นั้นเล่นบทบาทอะไรในที่ประชุม^{๒๓}

การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องเข้าร่วมในขั้นตอนต่างๆ คือ

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นปัญหาและสาเหตุของประชาชน เนื่องมาจากเหตุผลพื้นฐานคือชาวบ้านประสบปัญหาอยู่มีปัญหาของตนเองได้มากที่สุด

๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้นผู้ที่เลือกแนวทางในการพัฒนาควรเป็นประชาชนในชุมชนนั่นเอง ไม่ใช่บุคคลภายนอกเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากรกับศักยภาพในการพัฒนาชุมชนนั้น

๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านแรงงาน การร่วมแรงในการประกอบกิจกรรมจัดทำให้ประชาชนมีความผูกพันกันมากขึ้นและก่อให้เกิดความรู้สึก ร่วมกันในการเป็นเจ้าของกิจกรรม และผลงานที่ปรากฏซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนบำรุงรักษาให้ดำรงอย่างสมบูรณ์และมีประโยชน์ยืนยาว^{๒๔}

^{๒๒}ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑ จังหวัดมุกดาหาร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การ พัฒนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๒) หน้า ๑๕-๑๖.

^{๒๓}นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, กลวิธีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณการพิมพ์, ๒๕๓๗), หน้า ๑๘๙

^{๒๔}อดิน รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การศึกษา นโยบายสาธารณสุข, ๒๕๔๗), หน้า ๒๘.

ชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ

๒. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการแนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ

๓. การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน

๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่อง หรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวก็ได้^{๒๕}

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

๑. การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมายกลวิธี ทรัพยากรที่ต้องใช้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล

๒. การดำเนินงาน

๓. การใช้บริการจากโครงการ

๔. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์^{๒๖}

จำแนกลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น ๑๒ รูปแบบ

๑) การเลือกตั้ง (Voting) การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่เห็นได้เด่นชัดที่สุด สามารถที่จะแสดงให้เห็นถึงแรงสนับสนุนจากประชาชน หรือกดดันให้รัฐบาลปรับนโยบาย เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนอีกครั้ง แต่ระหว่างประชาชนและผู้นำนั้นจะมีการสื่อสารกันน้อยมาก จึงไม่ปรากฏชัดเจนซึ่งความนิยมของประชาชนและแรงกดดันที่มีต่อผู้สมัคร จะเป็นผลทำให้ผู้สมัครแต่ละคนได้รับการคัดเลือกและจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการควบคุมการทำงานของรัฐบาล

๒) การรณรงค์การเลือกตั้ง (Campaign Activity) การรณรงค์การเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการการเลือกตั้ง ซึ่งจะเป็นการแสดงออกอย่างเด่นชัดของประชาชนว่านิยมหรือชื่นชอบผู้สมัครคนใดมากกว่าคนอื่น ๆ และเป็นกิจกรรมที่มีความสลับซับซ้อนมากกว่าการไปเลือกตั้ง เพราะการจะแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในลักษณะของความพึงพอใจ และจะทำให้ประชาชนได้เข้าไปใกล้ชิดกับผู้สมัครรับเลือกตั้งได้มากขึ้น

^{๒๕}อภิญา กังสนารักษ์, รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิภาพระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๔.

^{๒๖}Fomaroff, A. Community Involvement in Health System for Primary Health Care, (Geneva: World Health Organization, 1980), p. 104.

๓) การติดต่อในฐานะพลเมือง (Citizen-Initiated Contacts) ในการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทั่วๆ ไปมักจะมุ่งไปกิจกรรมในกระบวนการเลือกตั้งเท่านั้น แต่หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการเลือกตั้ง ก็จะพบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเราสามารถที่จะพิจารณาได้จากกิจกรรมบางอย่างที่แตกต่างออกจากกิจกรรมในการเลือกตั้ง นั่นคือการที่เข้าไปติดต่อกับหน่วยงานของรัฐโดยนำเรื่องราวต่างๆ ที่เห็นว่าน่าสนใจหรือควรปรับปรุงเข้าสู่วาระการประชุม ถือเป็นกรมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งเรียกว่าการติดต่อในฐานะพลเมืองโดยอาจจะแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ

๔) การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กร (Cooperative Activity) เป็นกิจกรรมที่ประชาชนเข้าไปรวมกันเป็นกลุ่ม หรือ องค์กรเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและทางการเมือง คล้ายกับการติดต่อในฐานะพลเมือง แต่จะแตกต่างที่เป็นการรวมกลุ่ม โดยที่กลุ่มอาจจะเริ่มจากคนเพียงไม่กี่คน แต่ภายหลังก็จะมีคนอื่น ๆ ที่เห็นด้วยเข้ามาร่วมกลุ่ม ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการตระหนักถึงที่เกิดขึ้น ลักษณะการดำเนินงานของกลุ่มอาจจะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ กิจกรรมการรวมกลุ่มถือเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่เห็นได้ชัดเจน จะมีพลังและมีผลมากกว่าการที่บุคคลเพียงคนเดียวที่จะเข้าไปติดต่อ ซึ่งสามารถที่จะแสดงความต้องการหรือความพึงพอใจของประชาชนที่มีจะมีอิทธิพลต่อรัฐได้มากยิ่งขึ้น

๕) การลอบบี้ (Lobbying) หมายถึงการที่บุคคลพยายามติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำทางการเมือง โดยหาทางที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายประเด็นเรื่องที่กระทบต่อประชาชนจำนวนมาก จากความเป็นจริงจะเป็นลักษณะของกิจกรรมที่มุ่งจะก่อให้เกิดแรงสนับสนุนหรือต่อต้านพระราชบัญญัติหรือการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร

๖) การประท้วง (Protest) มีลักษณะใกล้เคียงกับที่ Huntington เรียกว่าการใช้ความรุนแรง (Violence) ซึ่งเป็นความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาลโดยการทำร้ายร่างกายหรือทรัพย์สิน

๗) การเข้ามีส่วนร่วมในบทบาทของผู้สื่อข่าวทางการเมือง (Communicator) หมายถึงการที่บุคคลจะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ส่งจดหมายแสดงความสนับสนุนต่อผู้นำทางการเมืองในการดำเนินการที่เห็นว่าถูกต้อง หรือส่งคำประท้วงต่อการดำเนินงานที่เห็นว่าไม่ดี รวมถึงการเข้าพูดคุยถกเถียงปัญหาทางการเมือง การให้ข่าวสารทางการเมืองแก่เพื่อนบ้านอีกทั้งการแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อเจ้าหน้าที่รัฐบาล เขียนจดหมายแสดงความคิดเห็นไปยังหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนต่าง ๆ

๘) การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง กลุ่มใดๆ ซึ่งต้องการประโยชน์เฉพาะอย่างประสงค์ที่จะรักษาผลประโยชน์ของตนไว้ หรือต้องการที่จะขยายผลประโยชน์ที่มีอยู่แล้วให้กว้างขวาง ต้องการที่จะหาหลักประกันให้กับผลประโยชน์ของตน หรือประสงค์ให้มีการสนับสนุนเพิ่มพูนผลประโยชน์ของตนให้มากยิ่งขึ้น

๙) การแสดงประชามติ (Referendum) เป็นการให้ประชาชนเข้าร่วมในการพิจารณาและตัดสินใจที่จะรับหรือไม่รับกฎหมายที่จะออกมามีผลบังคับใช้แก่ตน โดยที่กฎหมายเหล่านั้นผ่านการพิจารณาของสภาในขั้นต้นมาแล้ว ประชามติอาจจะมีทั้งแบบบังคับให้ประชาชนต้องแสดงประชามติและไม่บังคับต้องให้แสดงประชามติก็ได้ขึ้นอยู่กับความจำเป็นว่าอย่างน้อยเพียงใด

๑๐) การริเริ่มให้เสนอกฎหมาย (Initiative) ได้แก่การชุมนุมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อทำคำร้องเสนอกฎหมาย และลงมติในบัตรเลือกตั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ก็เพื่อให้ประชาชนได้ผ่านกฎหมายบางอย่างโดยไม่ต้องฟังความคิดเห็นของสภา

๑๑) การเลือกออก (Recall) หมายถึง การให้อำนาจประชาชนในการถอดถอนเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง เมื่อเห็นว่าผู้นั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือปฏิบัติตนไม่สมควร

๑๒) การร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจ (Plebiscite) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจปัญหา^{๒๗}

สรุปว่า การที่มนุษย์จะแสดงพฤติกรรมออกมาหรือกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมานั้นเกิดจากความต้องการของมนุษย์ วัฒนธรรมประเพณีระบบของสังคมและแรงจูงใจต่างๆ นั้นเอง ส่วนการที่ประชาชนจะเขามามีส่วนร่วมในการพัฒนานั้นย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไข หรือปัจจัยหลายประการที่แต่ละคนมีแตกต่างกัน เช่นเงื่อนไขหรือปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และทางด้านส่วนบุคคล เป็นต้น ซึ่งมีส่วนในการกำหนดความสำเร็จและความเป็นไปได้ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน

ตารางที่ ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามแนวความคิดของนักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (๒๕๔๕, หน้า ๒๘)	การร่วมคิดร่วมทำ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาช่วยงานสาธารณะ
อาจารย์ ศิริพูล (๒๕๔๖, หน้า ๑)	การเคลื่อนย้ายอำนาจรัฐสู่ประชาชน โดยส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและพลังอำนาจของประชาชนให้เป็นตัวหลักในการแก้ไขปัญหา
จันทร์ธา สุทธจारी (๒๕๔๘, หน้า ๑)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองตามสิทธิที่ระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดไว้

^{๒๗}ไโน และเวอร์บา อ้างถึงใน รุ่งโรจน์ เรืองทรัพย์, “ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงสร้างอำนาจการบริหารส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีเทศบาลนครเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๐). หน้า ๓๗-๓๙.

ตารางที่ ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามแนวความคิดของนักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ชาติชาย ณ เชียงใหม่ (๒๕๔๕, หน้า ๑๔)	การที่ประชาชนมารวมตัวกันด้วยความสมัครใจเพื่อสนับสนุนกดดันเรียกร้องและตรวจสอบภาครัฐให้มีความโปร่งใสเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
สมศักดิ์ คงเที่ยง (๒๕๔๓, หน้า ๒๙๘)	การกระจายอำนาจของการวางแผนจากส่วนกลางไปเป็นการวางแผนจากส่วนภูมิภาค
Davis Keith (1972, p 15)	การรวมตัวกันของประชาชนระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล และชุมชน เพื่อสร้างความสามัคคีในการทำกิจกรรมทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ
จุฑามาศ ศรีศิริพรพันธ์ (๒๕๔๘, หน้า ๒๘)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ๒. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ๓. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
Nei. Norman (1975, pp. 9-11)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ๒. กิจกรรมการรณรงค์หาเสียง ๓. การติดต่อขั้นต้นของประชาชน ๔. กิจกรรมที่ร่วมมือกัน
ถวิลาตี บุรีกุล และคณะ (๒๕๔๙, หน้า ๑๐๔)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การเข้าร่วมโดยตรงหรือการมีส่วนร่วมระดับสูง ๒. การเข้าร่วมทางการเมืองระดับกลาง ๓. การเข้าร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (ออนไลน์, ๒๕๖๒)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การให้ข้อมูลข่าวสาร ๒. การรับฟังความคิดเห็น ๓. การเกี่ยวข้อง ๔. ความร่วมมือ
ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์ (๒๕๕๒, หน้า ๑๕-๑๖)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การกำหนดตัวผู้ปกครอง ๒. การผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล ๓. การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ๔. การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การออกเสียงเลือกตั้งในประเทศไทยเดิมถือว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคลตลอดมา อีกทั้งในทางกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งก็ไม่เคยบัญญัติถึงการบังคับให้บุคคลใดต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ถือว่าเป็นเรื่องส่วนบุคคลหรือปัจเจกชนนิยม และถือว่าเป็นเสรีภาพของบุคคล ซึ่งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๕๒๒ มาตรา ๙ ซึ่งกำหนดให้การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิส่วนบุคคลนั้นก่อให้เกิดปัญหาขึ้นมา โดยเฉพาะการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนจำนวนมาก จนทำให้มีผู้คิดระบอบการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งมาใช้ในประเทศไทย และแนวความคิดนี้ได้บรรลุผลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวด ๔ เรื่องหน้าที่ของปวงชนชาวไทย กำหนดให้บุคคลไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ ในเวลาต่อมา

ความเป็นมาของสิทธิการเลือกตั้งและการออกเสียงเลือกตั้ง ได้มีแนวคิดและวิวัฒนาการต่อเนื่องกันมาควบคู่กันไปกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม จนกระทั่งในสังคมประชาธิปไตยปัจจุบันของประเทศต่างๆ ได้ยึดถือทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้งอยู่ ๒ ทฤษฎี ดังนี้

๑. ทฤษฎีว่าด้วยการออกเสียงเลือกตั้ง เป็นสิทธิพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (The Sovereignty Of The People) ซึ่งคิดค้นโดยนักปราชญ์คนสำคัญคือ รุสโซ ได้เรียบเรียงวรรณกรรมสำคัญเรื่องหนึ่งชื่อ “Le Contrat Social” ซึ่งมีสาระสำคัญว่า อำนาจอธิปไตยอยู่ในตัวมนุษย์ทุกรูปทุกนาม เมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นหมู่เหล่าจนเกิดเป็นสังคม มนุษย์ก็ได้ทำสัญญาหรือก่อพันธะผูกพันกันโดยชัดแจ้งหรือปริยายว่า จะมอบอำนาจที่ตนมีอยู่ให้แก่สังคมร่วมกัน สัญญานี้รุสโซเรียกว่า “สัญญาประชาคม” ทั้งนี้รุสโซและนักคิดในศตวรรษที่ ๑๗ มีแนวความคิดในการตัดอำนาจเด็ดขาดของกษัตริย์ รุสโซ จึงเชื่อว่าสังคมเกิดขึ้นเพราะประชาชนในสังคมสมัครใจสละธรรมชาติอันเสรีของตน เพื่อมาทำสัญญาประชาคมขึ้น สังคมจึงเกิดจากสัญญามีใช้การข่มขู่บังคับ ดังนั้นประชาชนทุกคนจึงมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของสังคมหรืออำนาจอธิปไตย มิใช่พระเจ้าหรือกษัตริย์ตามทฤษฎีนี้สังคมอาจมอบอำนาจให้ใครเป็นผู้แทนและใช้อำนาจนี้ก็ได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของสมาชิกในสังคม^{๒๘}

๒. ทฤษฎีว่าด้วยการออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ (The National Sovereignty) ประชาชนหลายคนรวมตัวกันก็ย่อมเป็นชาติ และเมื่อรุสโซพูดถึงการทำสัญญาประชาคมก็มีการตีความว่า สัญญาประชาคมของรุสโซไม่ได้นำไปสู่ข้อสรุปว่า อำนาจอธิปไตยของปวงชนแต่ละคน แต่หากนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็น

^{๒๘}วิชญ์ เครืองาม, **กฎหมายรัฐธรรมนูญ**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: แสงสุทธิการพิมพ์, ๒๕๓๐), หน้า ๒๑๘-๒๑๙.

ของประชาคมหรือของชาติ ดังนั้นในขณะที่ทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนแพร่หลายอยู่นั้น อำนาจอธิปไตยเป็นของชาติก็แพร่หลายเช่นกัน เหตุผลที่ว่าชาติเป็นสภาพความเป็นจริงที่อยู่เหนือประชาชน อำนาจอธิปไตยของชาติก็เป็นที่ยอมรับของนักปฎิวัติฝรั่งเศสในขณะนั้น^{๒๙}

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการเลือกตั้งไว้หลากหลายดังนี้

การที่บุคคลใดเลือกตั้งบุคคลหนึ่ง หรือบุคคลจำนวนหนึ่งจากบุคคลหลายๆ คน หรือเลือกบัญชีรายชื่อผู้เข้าสมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง หรือบัญชีจำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆ บัญชี เพื่อให้ไปทำหน้าที่หรือกระทำการอันหนึ่งอันใดแทนตน^{๓๐}

การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตน โดยอิสระว่า จะเลือกผู้ใดเป็นผู้แทนของตนเองเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยบริหารกิจการของประเทศ ผู้ที่จะได้รับการเลือกตั้งนั้น จะเป็นผู้สมัครใดเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือก และผู้ที่ได้รับเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้แทนของประชาชนทั้งหมด มีสิทธิตามที่ได้มอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคลดำเนินการบริหารและปกครองประเทศ^{๓๑}

การเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมที่ประชาชนแสวงหาทางเลือกในการปกครองและบำบัดความต้องการของตนเอง เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมืองอันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชน ที่เรียกร้องหรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง หรือการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะ ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ นโยบายและวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตน ด้วยความคาดหวังว่าผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้น จะนำอุดมการณ์และนโยบายไปเป็นแนวนโยบายในการบริหารประเทศ และทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองการปกครองของประชาชนนั่นเอง^{๓๒}

การเลือกตั้ง คือ การแข่งขันทางอำนาจเพื่อเขาไปสู่อำนาจและการใช้อำนาจทางการเมือง โดยอาศัยกลไกกระบวนการของการเลือกตั้งเป็นเครื่องมือในการใช้หลักประกัน เพื่อให้การเลือกตั้ง

^{๒๙}โกคิน พลกุล, ปัญหาและข้อคิดบางเรื่องจากรัฐธรรมนูญไทย, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์พลายชัย, ๒๕๒๙), หน้า ๑๒.

^{๓๐}วิสุทธิ โพธิ์แทน, ประชาธิปไตย: แนวความคิดและตัวแบบประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๔), หน้า ๑๙-๒๕.

^{๓๑}พิมพ์จรีย์ นามวัฒน์, “การเลือกตั้ง”, เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมือง, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๔), หน้า ๙๐-๑๐๐.

^{๓๒}ธีรภัทร เสรีรังสรรค์, การประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ: คณะกรรมการเลือกตั้ง, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘), หน้า ๗.

เป็นการแข่งขันเขาสู่อำนาจอย่างสุจริตเที่ยงธรรม โดยคาดหวังหรือผลลัพธ์จากการเลือกตั้งที่สามารถสะท้อนถึงเจตนาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด^{๓๓}

การเลือกตั้ง คือจุดเริ่มต้นของกระบวนการประชาธิปไตย ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการประชาธิปไตยอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกรัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร การออกกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ การเลือกตั้งเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้คนส่วนใหญ่ของประเทศได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ เป็นการมอบอำนาจอธิปไตยของราษฎรแต่ละคนให้ผู้แทนของตน นำไปใช้ในการปกครองประเทศ เนื่องจากเราไม่สามารถให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศได้ จึงคิดค้นวิธีการขึ้นมาเรียกว่า การเลือกตั้ง^{๓๔}

การเลือกตั้ง คือกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (Participation) อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกว่าร้องหรือสนับสนุนให้มีการกระทำ หรือการละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมืองหรือตัดสินใจในนโยบายสาธารณะ ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ นโยบาย และวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตน ด้วยความคาดหวังว่าผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้น จะนำอุดมการณ์และนโยบายในการบริหารประเทศและทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองปกครองของประชาชนนั่นเอง^{๓๕}

การใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึง การแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในทางการเมืองหรือตัดสินใจในนโยบายสาธารณะ ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ หรือนโยบายวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตน ด้วยความคาดหวังว่าผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้น จะนำอุดมการณ์และนโยบายในการบริหารประเทศ และทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง การใช้สิทธิเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการใช้สิทธิทางการเมืองการปกครองของประชาชนนั่นเอง^{๓๖}

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สังกัดในกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง เท่ากับว่าประชาชนได้มอบอำนาจอธิปไตย

^{๓๓}เชาวณะ ไตรมาส, การเลือกตั้งแบบใหม่: ทำไมคนไทยต้องไปเลือกตั้ง, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษา, ๒๕๔๒), หน้า ๗.

^{๓๔}อัษฎางค์ ปาณิกบุตร, แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมือง, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายการศึกษา, ๒๕๔๔), หน้า ๓๑.

^{๓๕}วัชรวิชัย ชัยสาร, ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, ๒๕๔๔), หน้า ๘-๙.

^{๓๖}อ่างแล้ว, หน้า ๔๑.

ของตนให้ผู้ที่ตนเลือกและให้ความชอบธรรมแก่ผู้ที่ตนเลือกไปใช้อำนาจการปกครองได้ในห้วงเวลาที่กำหนดไว้ การเลือกตั้งมีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับสิทธิ ซึ่งสิทธิเป็นแนวความคิดที่สำคัญในทางรัฐศาสตร์ กล่าวคือมนุษย์เกิดมามีสิทธิตามธรรมชาติติดตัวมาด้วย สิทธิตามธรรมชาติที่สำคัญประการหนึ่งคือสิทธิที่ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิทธิที่จะแสวงหาความสะดวกสบาย หรือสิทธิที่จะดำรงชีวิตอยู่ตามสมควรแก่สภาพ เพื่อให้บรรลุจุดหมายพื้นฐานนี้ มนุษย์จึงสละสิทธิตามธรรมชาติบางประการคือสิทธิที่จะทำการใดๆ ได้ตามอำเภอใจและยอมอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญหรือการปกครองที่ตนได้ตัดสินใจเลือกแล้ว ดังนั้นสิทธิในการเลือกรัฐบาลผู้ปกครองจึงเป็นสิทธิตามธรรมชาติที่ติดตัวบุคคลมา การใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นเจตจำนงของประชาชนที่ได้ให้มาซึ่งรัฐบาลที่ชอบธรรม การเลือกตั้งจึงมีความหมายและถือว่าเป็นพื้นฐานที่มาของความชอบธรรม ในอำนาจของรัฐบาลและผู้ปกครองนั้นจะต้องมีลักษณะตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับเป็นสากลดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ ความหมายของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย และการที่จะหาตัวแทนขึ้นมาปกครองในระดับต่างๆ ต้องมีการเลือกตั้งตัวแทนขึ้นมาปกครอง การได้มาซึ่งตัวแทนนั้นจะต้องผ่านการเลือกตั้ง แต่การเลือกตั้งแต่ละครั้งประชาชนบางส่วนยังขาดความรับผิดชอบ รับผิดชอบต่อข้อมูลข่าวสาร หรือเพิกเฉยต่อหน้าที่การเลือกตั้ง จึงได้มีความจำเป็นในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทุกระดับการเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนที่ขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือเพิกเฉยต่อการเลือกตั้งหันกลับมาสนใจในการสรรหาตัวแทนของตน เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารราชการบ้านเมือง จึงต้องเกิดการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนมาเลือกตั้งให้มีจำนวนมาก เพื่อให้ได้ตัวแทนที่ดีมาบริหารส่วนงานต่างๆ หรือที่เรียกว่าการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งมีผู้กล่าวการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งไว้ดังต่อไปนี้

การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หมายถึงการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่แนวคิดที่ผู้รณรงค์เลือกตั้งต้องการไปสู่เป้าหมายของการรับรู้ หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้การรณรงค์เป็นการดำเนินการที่ต้องกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงาน งบประมาณ ระยะเวลา ดำเนินการไว้อย่างชัดเจน และควรรวมถึงการประเมินผลการรณรงค์ด้วยว่าบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่^{๓๗}

การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หมายถึงการดำเนินกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ด้วยเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย เพื่อที่จะนำไปสู่การสร้างค่านิยม ทศนคติ ความคิดเห็น ความเชื่อที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่ปรารถนา สร้างให้พฤติกรรมนั้นเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่พึงงาม

^{๓๗}สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, สถิติข้อมูลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๑), หน้า ๑๐.

เพื่อการพัฒนาสังคมและยังเป็นการสร้างการยอมรับการพัฒนาที่ติงามของสังคมที่อาจจะแตกต่างไปจากวิถีชีวิตดั้งเดิมที่เคยเป็นมา เพื่อเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตดั้งเดิมให้เป็นวิถีชีวิตใหม่ที่ดีกว่าเดิม^{๓๘}

การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หมายถึงกระบวนการสื่อสารที่ผู้ส่งสารมีความพยายามและเจตนาส่งสาร เพื่อให้ผู้รับสารมีการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมไปในทิศทางที่ได้กำหนด โดยผู้กำหนดการสื่อสารหรือผู้ส่งสารเป็นศัพท์ที่มาจากทางทหาร การรณรงค์สร้างกำลังเพื่ออุดมการณ์ที่ทำให้คนทั้งหลายให้เกิดพลังอะไรซักอย่าง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หมายถึงกิจกรรมการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ โดยมีการกำหนดชุดกิจกรรมการสื่อสารและวางแผนไว้ล่วงหน้า รวมถึงการกระทำหมดเวลาครอบคลุมในการแพร่กระจายข่าวสาร โดยผ่านสื่อจำนวนหนึ่งนะเวลาที่ใดจะให้สารเข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด หรือคุ้มค่ามากที่สุดต่อความพยายามลงทุนลงแรงนั้น^{๓๙}

การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คือการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ในปัจจุบันพรรคการเมืองต่างๆ ได้นำกลยุทธ์และการสื่อสารมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวจิตใจให้ประชาชนสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมนั้น โดยเฉพาะในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง พรรคการเมืองต่างๆ จะพยายามนำกลยุทธ์การสื่อสารมาใช้ เพื่อจูงใจประชาชนให้คอยตามข้อเสนอของตน และเพื่อให้ผู้สมัครในสังกัดพรรคได้รับคะแนนเสียงสูงสุด หรือชนะการเลือกตั้งทำให้ผู้สมัครในสังกัดพรรคได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด ดังนั้นกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเพื่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงมีความสัมพันธ์กับคะแนนเสียงของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง โดยพรรคการเมืองที่มีกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดที่สามารถทำให้ประชาชนได้ยินได้เห็น และมีความคุ้นเคยกับนักการเมือง อันจะนำไปสู่ความไว้วางใจความนิยมชมชอบและการให้การสนับสนุนพรรคการเมืองจะนำกลยุทธ์ทางการตลาดมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมดังต่อไปนี้

๑. ประเภทการสื่อสารมีความหลากหลายและขยายตัวอย่างรวดเร็ว
๒. ประชาชนมีเวลาในการรับสื่อลดลงและให้ความสนใจสื่อต่างประเภทกัน แต่ปริมาณของการโฆษณา มีมาก เช่นในช่วงของการเลือกตั้งทำให้ประชาชนเกิดความสับสน
๓. การเข้าถึงข้อมูลของประชาชนไม่ได้อยู่ที่สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างเดียว แต่ประชาชนให้ความสนใจเรื่องอื่นๆ มาก เช่นจดหมาย การสัมมนา เคเบิลทีวี เป็นต้น

^{๓๘} เสรี วงษ์มณฑา, การรณรงค์การเลือกตั้ง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.thaipublica.org/about.php> [๑๖ กันยายน ๒๕๖๒].

^{๓๙} จิราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์, การโน้มน้าวใจและการรณรงค์, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://devcomru๗.blogspot.com/๒๐๑๑/๐๙/blog-post_๒๑.html [๑๖ กันยายน ๒๕๖๒].

๔. การสื่อสารการตลาดเพื่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เป็นการนำเสนอข้อมูลที่จูงใจ โน้มน้าวจิตใจหรือจูงใจ และอาจถึงกับเป็นการโฆษณาชวนเชื่อให้ประชาชนตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในสังกัดพรรคการเมืองของตน

๕. ภาพการณ์แข่งขันทางการเมืองของแต่ละพรรคการเมืองที่ทวีความรุนแรง และความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น^{๔๐}

การรณรงค์หาเสียง คือความพยายามที่จะแจ้งบอกให้ทราบชักจูงและระดมความเป็นระบบ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า การหาเสียงเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งที่ควบคู่กับกระบวนการเลือกตั้งอย่างแยกจากกันไม่ออก ในส่วนของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ได้จำแนกการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งออกเป็น ๔ ประเภทคือ ประเภทแรก การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่จำแนกตามรูปแบบ ได้แก่การประชาสัมพันธ์และการโฆษณา เช่นการโน้มน้าวให้ข้อคิดเห็น ป้ายโฆษณาและใบปลิว เป็นต้น ประเภทที่สอง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่จำแนกตามสื่อ ได้แก่สิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ประเภทที่สาม การเงินหาเสียงเลือกตั้งที่จำแนกตามบุคคล ได้แก่การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้วยตนเอง และการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยใช้ตัวแทน เช่น การปราศรัย เพื่อนฝูงพรรคพวก หัวคะแนน เป็นต้น และประเภทที่สี่ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่จำแนกตามกฎหมาย ได้แก่การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่ถูกต้องตามกฎหมาย และการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่ผิดกฎหมาย เช่น การปราศรัยนโยบายหาเสียง การใช้รถโฆษณาประชาสัมพันธ์ การเคาะประตูบ้าน การซื้อเสียง การแจกสิ่งของ การใช้อำนาจและอิทธิพลข่มขู่บังคับ^{๔๑}

การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ได้แบ่งออกเป็น ๒ หัวข้อใหญ่ๆ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และยุทธวิธีในการหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นับว่าเป็นกระบวนการอีกกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญ ในการทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับการเลือกตั้งและเป็นการระดมการมีส่วนร่วมทางการเมือง และเป็นขั้นตอนในการนำเสนอโยบายการบริหารประเทศของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยแสดงเจตนาารมณในทางการเมือง ซึ่งการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอาจเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือเฉพาะในช่วงของการเลือกตั้งก็ได้ ซึ่งโดยปกติในแต่ละประเทศจะมีกฎหมายกฎระเบียบบังคับ หรือระเบียบ

^{๔๐}วัชร ไชยสาร, ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทย, หน้า ๔๙-๕๒.

^{๔๑}เพียงกมล มานะรัตน์, “การเลือกตั้งเป็นการศึกษากระบวนการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗), หน้า ๒๓-๓๔.

ปฏิบัติและกรอบทางสังคมเป็นตัวกำหนดวิธีการหาเสียง เงินทุนที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพื่อเป็นการสร้างความยุติธรรมและความเสมอภาคให้เกิดขึ้นระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้ง^{๔๒}

กล่าวโดยสรุป การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นกระบวนการหนึ่ง ที่มีความสำคัญในการทำ ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับการเลือกตั้ง โดยผ่านยุทธวิธีต่างๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ การเชิญชวน การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่แนวคิดที่ผู้รณรงค์เลือกตั้งต้องการไปสู่เป้าหมายของการรับรู้ หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นการจัดการการบริหารการหาเสียงและยุทธวิธีที่ใช้ในการหาเสียง กลุ่มเป้าหมายในการรณรงค์หาเสียงและช่วงเวลาการรณรงค์หาเสียง ตลอดจนการนำกลยุทธ์การสื่อสารมาใช้ในการดำเนินกิจการทางการเมือง

๒.๒.๒ ความหมายของการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ประเทศชาติไม่เสียผลประโยชน์และมีการพัฒนาไปข้างหน้าตามวิถีระบอบประชาธิปไตย ประชาชนทุกคนต้องไปใช้สิทธิหรือไปลงคะแนนในการเลือกตั้งทุกครั้ง เพื่อรักษาสีทธิและผลประโยชน์ของตนเองและเป็นการไปใช้สิทธิและทำหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญอีกด้วย ได้มีนักวิชาการให้ความหมายในการใช้สิทธิไว้ดังต่อไปนี้

การใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึงการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในทางการเมืองหรือตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์นโยบาย และวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตน โดยความคาดหวังว่าผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้น จะนำอุดมการณ์และนโยบายในการบริหารประเทศ และทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง การใช้สิทธิเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการใช้สิทธิทางการเมืองการปกครองของประชาชน นั่นเอง^{๔๓}

การใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมที่สำคัญของการบริหารประเทศภายใต้ระบอบประชาธิปไตย แต่สิ่งที่ควรตระหนักคือ จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนมาก ไม่ได้หมายความว่าถึงความเป็นประชาธิปไตยของประเทศ หากแต่การใช้สิทธิเลือกตั้งในรูปแบบประชาธิปไตยที่แท้จริงต้องมีลักษณะดังนี้

๑. การใช้สิทธิโดยอิสระ คือการใช้สิทธิเลือกตั้งต้องเกิดจากความสมัครใจ ไม่ได้เกิดมาจากการบังคับ หรือข่มขู่ หรือสัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

^{๔๒}ตฤชา เรียงโพน, “การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห่มุ่มน ศึกษากรณีเฉพาะการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๑.

^{๔๓}วชิรา ไชยสาร, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๑.

๒. การเลือกตั้งโดยลับ การออกเสียงต้องกระทำแต่เพียงลำพัง โดยไม่มีผู้อื่นอยู่ร่วมด้วย หรือสามารถล่วงรู้ได้ว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัครคนใดหรือออกเสียงอย่างไร การออกเสียงเลือกตั้งของบุคคลไม่สามารถประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปได้

๓. ความเสมอภาคในการเลือกตั้ง บุคคลแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้คนละ ๑ เสียงเท่านั้น

๔. ความเป็นกลาง บุคคลที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรมไม่ลำเอียงเข้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง^{๔๔}

การใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึงการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ง่ายและชัดเจนที่สุด ถือเป็น การแสดงออกถึงเจตจำนงของประชาชนในการใช้สิทธิคัดเลือกรับเลือกบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่ และใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ^{๔๕}

กล่าวโดยสรุป การใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการการมีส่วนร่วมทางการเมืองในใช้สิทธิของประชาชน หรือสิทธิอันชอบธรรมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ ที่ประชาชนทุกคนพึงมีและสามารถใช้ได้อย่างอิสระ ถูกกฎหมายในการเลือกตั้ง โดยไม่ถูกจำกัดจากรัฐบาล โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์นโยบาย และวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตน โดยความคาดหวังว่าผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้น จะนำอุดมการณ์และนโยบายในการบริหารประเทศ และทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

มาตรา ๙๕ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง^{๔๖}

(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลานานน้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง หรือมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักร จะขอลงทะเบียนเพื่อออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ณ สถานที่และตาม

^{๔๔}สำนักคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา, ความสำคัญของการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www๒.ccl.go.th> [๑๖ กันยายน ๒๕๖๒].

^{๔๕}สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, การใช้สิทธิเลือกตั้ง, (กรุงเทพมหานคร: ๒๕๕๕), หน้า ๑.

^{๔๖}รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, ราชกิจจานุเบกษา, (๖ เมษายน ๒๕๖๐): ๒๕.

วันเวลา วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมิได้แจ้งเหตุอันสมควรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจถูกจำกัดสิทธิบางประการตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๙๖ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

- (๑) เป็นภิกษุสามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๒) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

สรุปได้ว่า การใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นหน้าที่ของประชาชนมีสัญชาติไทย และมีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อที่จะรักษาผลประโยชน์หรือสิทธิของตนเอง และยังเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้รูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยดำเนินไปอย่างสมบูรณ์ตามหลักและตามวิถีที่กำหนดขึ้นมา

๒.๒.๓ ความหมายของการติดตามตรวจสอบเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งทุกครั้ง เมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้วต้องมีการตรวจสอบดูความเรียบร้อยของการเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งมีความสุจริต เที่ยงธรรมแก่ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง เพราะการเลือกตั้งทุกครั้ง มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้แนวความคิดและความหมายของการตรวจสอบและติดตามผลการเลือกตั้งดังนี้

๑ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง และทำให้การเลือกตั้งสุจริตและเที่ยงธรรม ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง

๒ เพื่อให้มีการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง แจ้งเหตุหรือเบาะแสการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียง และการดำเนินงานของศูนย์การเลือกตั้ง

๓ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการเลือกตั้งโดยเป็นสมาชิกหรืออาสาสมัครขององค์การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งรับรองให้ตรวจสอบการเลือกตั้ง

๔ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าหน้าที่จัดการเลือกตั้งในระดับต่างๆ เช่น กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการนับคะแนน กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง^{๔๗}

^{๔๗}สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, รูปแบบของการมีส่วนร่วม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๕), หน้า ๑๕.

การติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง หมายถึงการที่ประชาชนเข้าร่วมการรับฟังติดตาม ตรวจสอบการทำงาน และพฤติกรรมของคณะกรรมการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างเที่ยงธรรมสุจริต และให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ตรวจสอบติดตามการทำงานของผู้ได้รับเลือกตั้งของท้องถิ่น^{๔๘}

การติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง หมายถึงการเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับการรับฟัง ติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง การเฝ้าดูการนับคะแนนเลือกตั้ง การทำหน้าที่ของผู้ได้รับการเลือกตั้ง รวมทั้งการทำงานและพฤติกรรมของผู้ได้รับการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสมีความเชื่อมั่น มีความเที่ยงธรรมสุจริต และให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายตรวจสอบ ติดตามการทำงานของผู้ได้รับเลือกตั้งของท้องถิ่น^{๔๙}

การติดตามผลการเลือกตั้ง หมายถึงกระบวนการดำเนินงานด้านการควบคุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าของภารกิจการเลือกตั้ง หรือประเมินว่าภารกิจการเลือกตั้งสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยปกติจะต้องกำหนดดัชนีการติดตามประเมินผล เพื่อเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ว่าสถานการณ์ที่ตรวจสอบวัดได้นั้นบรรลุหรือไม่บรรลุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์หรือดัชนีที่กำหนดประโยชน์ของการติดตามประเมินผลไม่เพียงแต่ช่วยให้ทราบความก้าวหน้าหรือความล่าช้าของการดำเนินการ โดยใช้ดัชนีประเมินว่าการดำเนินการใกล้ถึงเป้าหมายที่กำหนดแค่ไหนเพียงไร แล้วยังสามารถช่วยให้วิเคราะห์เพิ่มเติมให้ทราบปัญหาเหตุแห่งความสำเร็จและความล้มเหลวดังกล่าวได้ ทำให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงแนวทางเดินทางต่อไปได้^{๕๐}

กล่าวโดยสรุป การติดตามผลการเลือกตั้งหรือการตรวจสอบการเลือกตั้ง หมายถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการรับฟังและติดตามตรวจสอบการทำงาน หรือพฤติกรรมของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าการเลือกตั้งมีความสุจริต เที่ยงธรรม แก่ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ เพราะการเลือกตั้งทุกครั้ง มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งหรือผู้ที่ได้รับเลือกตั้งได้ทำหน้าที่ของผู้ได้รับเลือกตั้งตามนโยบายที่ให้ไว้หรือไม่ และติดตามความก้าวหน้าของภารกิจการเลือกตั้งหรือประเมินว่า

^{๔๘}มลลิกา นิยมพลี, “การมีส่วนร่วมการเลือกทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๔), หน้า ๕.

^{๔๙}เอกราช วรรณพงศ์, “การมีส่วนร่วมการเลือกทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปะคำ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๔), หน้า ๓๘

^{๕๐}วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, *ประชาธิปไตย*, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki> [๑๖ กันยายน ๒๕๖๒].

ภารกิจกาเลือกตั้งสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และจะทำให้กาเลือกตั้งสุจริตและเที่ยงธรรม

๒.๒.๔ หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง

เพื่อให้กาเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ต้องมีกฎเกณฑ์ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ และมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

หลักการเลือกตั้งโดยตรง การเลือกตั้งผู้แทนอาจเป็นการเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยทางอ้อม แต่อย่างไรก็ตามกาเลือกตั้งผู้แทนราษฎรตามหลักประชาธิปไตย เรียกร้องให้ต้องเป็นการเลือกตั้งโดยตรง กล่าวคือระหว่างประชาชนผู้ออกเสียงเลือกตั้ง กับประชาชนผู้รับการเลือกตั้ง ตลอดจนระหว่างกาลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้งกับผลการนับคะแนนเสียงเลือกตั้ง จะต้องไม่มีบุคคลใดหรือกาตัดสินใจใดๆ มาแทรกกลางหรือที่เรียกว่าปราศจากคนกลางนั่นเอง เนื่องจากการเลือกตั้งโดยตรงนี้ถือว่าเป็นกาแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ที่แท้จริงของประชาชน และเมื่อได้แสดงออกไปแล้วก็ไม่มีผู้ใดอีกที่จะมีอิทธิพลต่อผลการเลือกตั้งได้อีก^{๕๑}

หลักการเลือกตั้งโดยทั่วไป หลักการนี้เป็นหลักการที่เห็นว่า โดยหลักแล้วประชาชนทุกคนสามารถเข้ารวมกาเลือกตั้งได้ ทั้งนี้เนื่องจากแต่เดิมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง อาจมีการจำกัดหรือตัดบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเหตุผลทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม เช่นกาสงวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งด้วยฐานะทางการเงิน หรือการชำระภาษี หรือการศึกษาเป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม หลักกาเลือกตั้งโดยทั่วไปนี้มีได้หมายความว่า จะไม่สามารถจำกัดขอบเขตเกี่ยวกับสิทธิในการเลือกตั้งได้เลย กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือสิทธิเลือกตั้งไม่เคยเป็นการเลือกตั้งโดยทั่วไปอย่างแท้จริงเลย เพราะอย่างน้อยที่สุดเราก็เห็นได้ด้วยประสบการณ์ว่ามีชาวไทยทุกคนจะมีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดอายุขั้นต่ำของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นต้น ด้วยเหตุนี้การจำกัดขอบเขตของสิทธิเลือกตั้งย่อมทำได้ทราบเท่าที่ยอมรับกันว่าเหตุผลเพียงพอไม่ขัดต่อหลักการเลือกตั้งโดยทั่วไป

หลักการเลือกตั้งโดยเสรี หมายถึงเป็นหลักที่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งก็ตีประชาชนผู้มีสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งก็ตี สามารถแสดงออกซึ่งสิทธิของตน โดยปราศจากการใช้กำลังบังคับ หรือความกดดันทางจิตใจ ตลอดจนการใช้อิทธิพลใดๆ ต่อการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้ง หรือสมัครรับเลือกตั้ง การใช้อิทธิพลใดๆ ครอบงำกาตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง จนเห็นได้ชัดว่าขัดต่อหลักการเลือกตั้ง โดยเสรีแล้วย่อมเป็นสิ่งต้องห้ามไม่ว่าจะเป็นการกระทำของภาครัฐ หรือบรรดาเอกชนต่างๆ ก็ตาม

^{๕๑}เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล, การเลือกตั้ง: ดัชนีชี้วัดความเป็นประชาธิปไตย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=๑๓๕๓ [๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๒].

หลักการเลือกตั้งโดยเสมอภาค เป็นหลักที่เรียกร้องให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งมีความเท่าเทียมหรือเสมอภาคกันในการเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งคนหนึ่งจะมีสิทธิพิเศษมากกว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งคนอื่นไม่ได้ ในส่วนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งคือการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียงเท่ากัน และคะแนนเสียงทุกเสียงต้องมีน้ำหนักเท่ากัน เช่นเมื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ไม่ว่าจะยากจนหรือร่ำรวย หรือมีกำเนิดอย่างไรก็มีสิทธิเท่าเทียมกัน ในส่วนของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง คือการเสมอภาคกันในการแข่งขันการเลือกตั้ง เช่นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนด ก็ต้องเป็นผู้ที่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้ รวมถึงการที่รัฐจะต้องให้หลักประกันความเสมอภาคเท่าที่จะทำได้ในการแข่งขันเลือกตั้งด้วย เช่นการแบ่งเขตเลือกตั้งหรือการกำหนดและควบคุมค่าใช้จ่ายในการแข่งขัน

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้งสรุปได้ดังนี้

๑. หลักความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Freedom of Election) หมายถึงการให้ความเป็นอิสระต่อการออกเสียงเลือกตั้ง โดยมีได้ขู่บังคับให้การเลือกตั้งถูกบิดเบือนไปจากเจตจำนงอันแท้จริงของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

๒. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (Periodic Election) หมายความว่า การเลือกตั้งจะต้องมีกำหนดเวลาไว้แน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งปกติทุก ๔ ปี เป็นต้น

๓. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine Election) หมายถึง การเลือกตั้งได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ รัฐบาลจะต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะป้องกันไม่ให้มีการคดโกงในการเลือกตั้ง เกิดขึ้นโดยการให้ราษฎรจัดการเลือกตั้งของตนเองให้มากที่สุด ทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้เมื่อเห็นว่าการเลือกตั้งนั้นไม่ได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างแท้จริง

๔. หลักการออกเสียงทั่วถึงทั้งชายหญิง (Universal Suffrage) หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีการออกเสียงเลือกตั้งอย่างทั่วถึงแก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า เว้นแต่กรณีที่มีข้อจำกัดอันเป็นที่รับรองกันทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็ก บุคคลวิกลจริตหรือมีจิตบกพร่อง เป็นต้น

๕. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal Suffrage) หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิคนละหนึ่งเสียง และคะแนนเสียงทุกคะแนนมีน้ำหนักเท่ากัน

๖. หลักการลงคะแนนลับ หมายถึงการออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนเป็นเอกสิทธิ์ของผู้เลือกตั้งโดยเด็ดขาด เอกสิทธิ์นี้จะได้รับการปกป้องพิทักษ์ก็โดยการออกเสียงลับ โดยผู้ออกเสียงไม่จำเป็นต้องบอกผู้อื่นว่าตนเองเลือกใคร ทั้งนี้เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ปราศจากการข่มขู่บีบบังคับจากอิทธิพลใดๆ ที่จะมีผลกระทบต่อเสรีภาพของผู้เลือกตั้ง^{๕๖}

^{๕๖}อ้างแล้ว, หน้า ๑๑.

สรุปได้ว่า การเลือกตั้งแต่ละครั้งจะต้องมีคุณสมบัติหรือหลักการสำคัญ การเลือกตั้งจึงมีความสำคัญต่อประชาชนในการแสดงเจตจำนง การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้วยการไปทำหน้าที่ใช้สิทธิของตนเอง เลือกผู้แทนในระดับต่างๆ โดยเลือกผู้ที่ตน เห็นว่าประโยชน์แก่ส่วนรวมตามแนวทางที่ตนต้องการ โดยพิจารณาจากนโยบายของผู้สมัครหรือพรรคของผู้สมัคร ซึ่งการมอบอำนาจให้ใครก็ตามทำหน้าที่แทนเรา จะต้องมอบด้วยความระมัดระวัง เพราะผลกระทบจากการใช้อำนาจนั้นจะส่งผลกระทบต่อตัวเอง และสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ตารางที่ ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตามแนวความคิดของนักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วิษณุ เครืองาม (หน้า, ๒๑๘-๒๑๙)	การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
โกศิน พลกุล (๒๕๒๙, หน้า ๑๒)	การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ
วิสุทธ์ โภธิแทน (๒๕๒๔, หน้า ๑๙-๒๕)	การที่บุคคลเลือกตั้งบุคคลหนึ่ง หรือบุคคลจำนวนหนึ่งจากบุคคลหลายๆ คน เพื่อให้ไปทำหน้าที่แทนตน
พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (๒๕๓๔, หน้า ๙๐-๑๐๐)	การออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนโดยอิสระว่าจะเลือกผู้ใดเป็นผู้แทนของตนเองเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยบริหารกิจการของประเทศ มีสิทธิตามที่ได้มอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคลดำเนินการบริหารและปกครองประเทศ
วัชรา ไชยสาร (๒๕๔๑, หน้า ๔๑)	การแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในทางการเมืองหรือตัดสินใจในนโยบายสาธารณะ ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ที่สอดคล้องกับตน
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (๒๕๕๑, หน้า ๑๐)	เป็นกิจกรรมเพื่อเผยแพร่แนวคิดที่ผู้รณรงค์เลือกตั้งไปสู่เป้าหมายของการรับรู้ หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย
เสรี วงษ์มณฑา (ออนไลน์, ๒๕๖๒)	การดำเนินกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ด้วยเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย เพื่อที่จะนำไปสู่การสร้างค่านิยมทัศนคติ ความคิดเห็น ความเชื่อที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่ปรารถนา

ตารางที่ ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตามแนวความคิดของนักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ตनुชา เรียงโพน (๒๕๕๐, หน้า ๑๑)	การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ได้แบ่งเป็น ๒ หัวข้อใหญ่ๆ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และยุทธวิธีในการหาเสียงเลือกตั้ง
สำนักคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ฉะเชิงเทรา(ออนไลน์, ๒๕๖๒)	การใช้สิทธิโดยอิสระ การเลือกตั้งโดยลับ ความเสมอภาคในการเลือกตั้ง ความเป็นกลาง
สำนักคณะกรรมการการเลือกตั้ง (๒๕๕๕, หน้า ๑๕)	๑. ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ๒. มีการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ๓. มีส่วนร่วมตรวจสอบการเลือกตั้ง ๔. มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของที่จัดการเลือกตั้งในระดับต่างๆ
มัลลิก กาฉิมพลี (๒๕๕๔, หน้า ๕)	การที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับฟังติดตามตรวจสอบการทำงาน และพฤติกรรมของคณะกรรมการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างเที่ยงธรรมสุจริต
วัชรวิไล ไซยสาร (๒๕๕๔, หน้า ๑๑)	๑. ความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง ๒. การเลือกตั้งตามกำหนดเวลา ๓. การเลือกตั้งอย่างแท้จริง ๔. การออกเสียงทั่วถึงทั้งชายหญิง ๕. การเลือกตั้งอย่างเสมอภาค ๖. การลงคะแนนลับ

๒.๓ ทฤษฎีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การจะสร้างความเป็นประชาธิปไตยได้ ก็มีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบหรือทฤษฎีของรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย การที่รัฐได้จะได้ชื่อว่ามี การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีเสถียรภาพจนถึงขั้นเป็นสังคมประชาธิปไตยนั้น จะต้องมี องค์ประกอบดังนี้

๑. อุดมการณ์หรือปรัชญาของระบอบประชาธิปไตย
๒. หลักการหรือลักษณะที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย
๓. วิธีชีวิตแบบประชาธิปไตยและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

๒.๔.๑ ความหมายของคำว่า ประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองแบบหนึ่ง ซึ่งการบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้าง มากของพลเมืองผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนด้วยตนเอง หรือผ่าน ผู้แทนที่เลือกให้ไปใช้อำนาจแทน ประชาธิปไตยยังเป็นอุดมคติที่ว่าพลเมืองทุกคนในชาติร่วมกัน พิจารณากฎหมายและการปฏิบัติของรัฐ และกำหนดให้พลเมืองทุกคนมีโอกาสแสดงความยินยอมและ เจตนาของตนเท่าเทียมกัน

ประชาธิปไตย หมายถึงการปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อ ประชาชน ตลอดจนเป็นหลักในการดำเนินชีวิตของคนในการอยู่รวมกันโดยสันติ ภายใต้ความเชื่อที่ว่า คนเราเกิดมาเท่าเทียมกัน คือได้รับการคุ้มครองจากรัฐตามกฎหมายและโอกาสที่จะได้รับการบริการ ต่างๆ โดยเสมอหน้ากัน มีสิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ซึ่งจะกำหนดไว้ แน่นนอนในกฎหมายรัฐธรรมนูญ^{๕๓}

“ประชาธิปไตย” มาจากคำว่า “ประชา” และ “อธิปไตย” เมื่อรวมกันแล้วหมายถึง อำนาจของประชาชนนั้น ดังคำกล่าวของอดีตนายกรัฐมนตรี สหรัฐอเมริกาคนที่ ๑๖ อับราฮัม ลินคอล์น ว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ดังนั้นจึงเกี่ยวข้องกับประชาชนในลักษณะต่างๆ ดังนี้

๑. หลักการของประชาธิปไตย ถือว่าการปกครองเป็นของประชาชนจึงถือว่าประชาชน เป็นส่วนหนึ่งของระบบ และผูกพันต่อระบอบการปกครอง และมีหน้าที่ต้องรักษาประชาธิปไตยให้ยืนยาว
๒. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองการปกครองตาม หลักการที่ว่า การปกครองโดยประชาชน

^{๕๓}สำนักอัยการสูงสุด, *คู่มือประชาธิปไตยสำหรับประชาชน*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน, ๒๕๔๑),

๓. ตามหลักเพื่อประชาชน จึงถือว่าเป็นเป้าหมายหรือนโยบายในการบริหารประเทศ จะต้องมุ่งประโยชน์แก่คนส่วนมาก

๔. เสี่ยงข้างมากของประชาชนคือ หลักในการตัดสินใจปัญหาและการปกครองประเทศ

๕. ประชาชนมีความเท่าเทียมกัน และมีสิทธิเสรีภาพทุกอย่างตามกฎหมาย

๖. รัฐบาลอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนทั้งในทางตรง ได้แก่การลงเสียงประชามติ และทางอ้อมโดยผ่านสภาผู้แทนราษฎรอื่นๆ ตรงที่เปิดโอกาสให้ประชาชนดำเนินร่วมกัน พร้อมกันนั้น บุคคลแต่ละคนก็ยังมีเสรีภาพที่จะดำรงชีวิตต่อไปตามแนวทางที่ตนเองปรารถนา^{๕๔}

ประชาธิปไตย หมายถึงระบอบการปกครองประเทศระบอบหนึ่ง ซึ่งเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชนถือความเห็นของฝ่ายข้างมากเป็นเกณฑ์ในการบริหารแผ่นดิน แต่ขณะเดียวกันสิทธิของปวงชนฝ่ายข้างน้อยก็ย่อมได้รับความคุ้มครองโดยบัญญัติแห่งกฎหมาย ทั้งนี้ความเห็นฝ่ายข้างมากนั้นจะต้องเป็นความเห็นที่ชอบด้วยเหตุผลและเป็นธรรม^{๕๕}

ความหมายประชาธิปไตย ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือความหมายแคบกับความหมายกว้าง โดยความหมายแคบถือว่าประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองหนึ่งเท่านั้น แต่มีลักษณะพิเศษคือประชาชนมีอำนาจปกครองตนเอง กล่าวคือประชาชนมีสิทธิอำนาจและโอกาสที่จะเข้าควบคุมกิจการทางการเมืองของชาติ ส่วนความหมายกว้าง หมายถึงปรัชญาของสังคมมนุษย์หรือวิถีชีวิตที่ยึดถือ อุดมคติและหลักการบางประการที่กำหนดแบบแผนแห่งพฤติกรรมระหว่างมนุษย์ในสังคมในกิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม^{๕๖}

กล่าวโดยสรุปประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองอย่างหนึ่ง ซึ่งอดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาคนที่ ๑๖ อับราฮัม ลินคอล์น ได้กล่าวไว้ว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน คือประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจ อดิปไตย มีสิทธิและเสรีภาพที่จะเลือกบุคคลที่จะมาใช้อำนาจแทนตนเองในการบริหารประเทศ และสามารถเรียกคืนอำนาจนั้นได้เมื่อผู้ที่ตนให้อำนาจนั้นบริหารไม่เป็นไปตามอุดมการณ์ของตนเอง

๒.๔.๒ หลักการของประชาธิปไตย

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของหลักการประชาธิปไตยไว้ดังนี้

๑. หลักที่ถือว่าประชาชนเป็นแหล่งที่เกิดและเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

^{๕๔}บุญธรรม เลิศสุขีเกษม, บทบาทประชาชนต่อการเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย, (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๓), หน้า ๒๒-๒๓.

^{๕๕}ธานีทร์ กรัยวิเชียร, ระบอบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร: ศูรสภา, ๒๕๒๐), หน้า ๑.

^{๕๖}จรรยา สุภาพ, หลักรัฐศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗), หน้า ๒๕๐.

๒. หลักในการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจกล่าวว่าการปกครองเป็นของประชาชน โดยประชาชนใช้อำนาจด้วยวิธีต่อไปนี้

๑) เลือกตั้งผู้แทนราษฎร

๒) สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจออกกฎหมายจัดตั้งคณะรัฐบาล จึงเท่ากับว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายด้วย

๓) แสดงประชามติในรูปแบบต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนด

๔) การตั้งพรรคการเมือง

๕) การใช้เสรีภาพ

๓. หลักการปกครองเพื่อประโยชน์ของประชาชน

๔. หลักการใช้เหตุผล

๕. หลักความยินยอม

๖. หลักการปกครองโดยเสียช้ำมาก โดยไม่ละเมิดสิทธิฝ่ายช้ำน้อย

๗. หลักกฎหมายหรือหลักนิติธรรม

๘. หลักการรับฟังและถือเอาเจตนาของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญ

๙. หลักการปกครองที่รัฐบาลมีอำนาจจำกัด

๑๐. หลักความเสมอภาค หมายถึงความเท่าเทียมกันในทางกฎหมายและโอกาส

๑๑. หลักศีลธรรม

๑๒. หลักการพัฒนาและการปกครองตนเอง

๑๓. หลักเสรีภาพ ซึ่งเสรีภาพที่เป็นขั้นพื้นฐาน ได้แก่เสรีภาพที่เกี่ยวกับบุคคล คือชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ชื่อเสียง ความก้าวหน้า และเสรีภาพในทางการเมืองของบุคคล ได้แก่การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

๑๔. หลักเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๑๕. หลักการประนีประนอม

๑๖. หลักการยอมรับฟังข้อสงสัย^{๕๗}

รากฐานของประชาธิปไตย แบ่งออกเป็น ๕ ประการคือ

๑. กระบวนการของประชาธิปไตย (Democratic Proces) การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้ประชาชนปกครองตนเอง มุ่งหวังจะให้เกิดความรู้สึกที่เห็นพ้องต้องกันในเรื่องต่างๆ อันเกี่ยวกับการปกครอง ดังนั้นการเห็นพ้องต้องกันจึงเป็นจุดหมายปลายทางของประชาธิปไตย การได้มาซึ่งความเห็นพ้องต้องกันมีวิธีการหลายอย่าง เช่นการโต้เถียง การอภิปราย การพูดแสดง

^{๕๗}สมพงษ์ เกษมสิน, แบบเรียนสังคม ส. ๓๐๓ ลัทธิการเมือง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๙), หน้า ๕๔-๕๖.

ความคิดเห็น การเลือกตั้ง การให้ประชาชนออกเสียงรับรองกฎหมายที่ผ่านสภาแล้ว (Referendum) การให้ประชาชนเสนอร่างกฎหมายต่อสภาตัวเอง (Initiative)

๒. การใช้เหตุผล (Rationality) มนุษย์เป็นสัตว์ฉลาด โดยเหตุนี้มนุษย์จึงเป็นผู้มีเหตุผล เหตุผลจะเกิดขึ้นจากการที่มนุษย์สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการโต้เถียงกันทำให้มนุษย์สามารถใช้เหตุผลเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ ดังนั้นหลักการของประชาธิปไตยจึงอยู่ที่ว่าควรเปิดโอกาสให้คนแสดงความคิดเห็นให้มากที่สุด

๓. เสรีภาพ (Freedom) เสรีภาพเป็นเครื่องเอื้อกูลที่ทำให้มนุษย์สามารถใช้ปัญญาและเหตุผลอย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้เสรีภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งของประชาธิปไตย เสรีภาพ หมายถึงโอกาสที่บุคคลจะทำการที่ปรารถนาได้ โดยถูกควบคุมน้อยที่สุด แต่ขณะเดียวกันการใช้เสรีภาพจะต้องไม่ขัดขวางต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีของประชาชน ไม่ละเมิดเสรีภาพของบุคคลอื่น เสรีภาพเป็นสิ่งสำคัญซึ่งรัฐธรรมนูญทั่วไปยอมรับ ได้แก่เสรีภาพในการพิมพ์ เสรีภาพในการจัดตั้งสมาคม เสรีภาพในการเคลื่อนไหวไปมา เสรีภาพในการประกอบอาชีพฯ

๔. ความเสมอภาค (Equality) เป็นหลักปรัชญาเบื้องต้นของความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาคในที่นี้ หมายถึงความเสมอภาคในทางการเมือง (Political Equality) ซึ่งในทางการเมืองความเสมอภาคหมายถึงลักษณะ ๔ ประการต่อไปนี้

- ๑) ความเสมอภาคในฐานะที่มีศักดิ์ศรี มีเกียรติ และมีความสำคัญในฐานะที่เป็นมนุษย์
- ๒) ความเสมอภาคต่อหน้าที่กฎหมาย
- ๓) ความเสมอภาคในทางโอกาส
- ๔) สิทธิในทางการเมืองที่จะได้รับเท่าเทียมกัน
- ๕) การใช้สิทธิเสียงข้างมาก (Majority Rule) หลักการใช้เสียงข้างมากประกอบด้วย ๗ เกณฑ์ดังนี้

- ๑) เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินการ
- ๒) เป็นบรรทัดฐานในการตัดสินปัญหา
- ๓) เป็นบรรทัดฐานในการแก้ไขข้อขัดแย้ง
- ๔) เป็นหลักในกระบวนการปกครองประชาธิปไตย
- ๕) ต้องใช้ประกอบกับหลักในความเคารพเสียงข้างน้อย
- ๖) ถือหลักความเสมอภาค
- ๗) เมื่อเสียงข้างมากลงมติอย่างไรแล้ว เสียงข้างน้อยจะต้องยอมรับและปฏิบัติ^{๕๘}

^{๕๘}จรรยา สุภาพ, **หลักรัฐศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗), หน้า ๒๕๑-๒๕๖.

หลักสำคัญในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วย ๓ ประการ คือ

๑. ระบบประชาธิปไตย ให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคมากที่สุดเท่าที่จะมากได้กล่าวคือ

๑) ในด้านสิทธิเสรีภาพนั้น ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพส่วนตัว และในการปกครองบ้านเมืองด้วยตนเอง และสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยอาศัยเสียงข้างมากเป็นสำคัญ

๒) ในด้านความเสมอภาคนั้น ต้องขจัดให้บุคคลทุกคนมีโอกาสในอันที่จะอยู่ดีกินดีเท่ากัน กล่าวคือ ในขณะที่รัฐให้ทุกคนได้รับความเสมอภาคกัน ก็ให้ได้เฉพาะโอกาสเท่าเทียมกันในอันที่จะอยู่ดีกินดีเท่านั้น และโอกาสที่ให้อาจมีขอบเขต

๒. ระบอบประชาธิปไตย จะต้องประกอบไปด้วยองค์แห่งรัฐที่สำคัญด้วยกัน คือฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ

๓. หลักนิติธรรม จึงหมายถึงการปกครอง^{๕๙}

การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีหลักการอยู่ ๓ ประการ คือ

๑) ผู้ปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใต้ปกครอง

๒) ผู้ใต้ปกครองจะต้องมีสิทธิ์ที่จะเปลี่ยนตัวผู้ปกครองได้

๓) สิทธิมนุษยชนเป็นขั้นมูลฐานของประชาชน จะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครอง^{๖๐}

สรุปหลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยว่ามีอยู่ ๓ ประการคือ

๑. ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย หรืออำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

๒. จะต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการเลือกผู้นำฝ่ายต่างๆ รวมทั้งมีวิธีการควบคุมการใช้อำนาจของผู้นำเหล่านั้น สำหรับบทบาทของประชาชนในการปกครองแบบนี้ก็คือการเลือกตั้งรัฐบาล

๓. จะต้องมีคามมุ่งมั่นในการปกครองประเทศ เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมมากกว่าแค่หลักการและวิธีการ^{๖๑}

สรุปได้ว่า หลักการที่สำคัญของการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยต้องประกอบไปด้วย

๑. หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน หมายถึงประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองรัฐ

๒. หลักความเสมอภาค หมายถึงความเท่าเทียมกันในสังคมประชาธิปไตย ถือว่าทุกคนที่เกิดมาจะมีความเท่าเทียมกันในฐานะการเป็นประชากรของรัฐ ได้แก่มีสิทธิเสรีภาพ มีหน้าที่เสมอภาค

^{๕๙}ธานินทร์ ภัยวิเชียร, ระบอบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร: คຸຸຸຸຸຸຸ, ๒๕๒๐), หน้า ๔-๗.

^{๖๐}กมล สมวิเชียร, ประชาธิปไตยกับสังคมไทย, หน้า ๕-๗.

^{๖๑}ทินพันธุ์ นาคะตะ, รัฐศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: พุทธสวัสดิ์การพิมพ์, ๒๕๒๒), หน้า ๑๘๖-๑๘๗.

กัน ไม่มีการแบ่งชนชั้นหรือการเลือกปฏิบัติ ควรดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติไม่ข่มเหงรังแกคนที่อ่อนแอหรือยากจนกว่า

๓. หลักนิติธรรม หมายถึงการใช้หลักกฎหมายเป็นกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกัน เพื่อความสงบสุขของสังคม

๔. หลักเหตุผล หมายถึงการใช้เหตุผลที่ถูกต้องในการตัดสินหรือยุติปัญหาในสังคม

๕. หลักการถือเสียงข้างมาก หมายถึงการลงมติโดยยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในสังคมประชาธิปไตย

๖. หลักประนีประนอม หมายถึงการลดความขัดแย้ง โดยการผ่อนหนักผ่อนเบาให้กันร่วมมือกันเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

ตารางที่ ๒.๓ ทฤษฎีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามแนวความคิดของนักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สำนักอัยการสูงสุด (๒๕๔๑, หน้า ๓๓)	การปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ตลอดจนเป็นหลักในการดำเนินชีวิตของคนในการอยู่ร่วมกันโดยสันติ ภายใต้ความเชื่อที่ว่า คนเราเกิดมาเท่าเทียมกัน
บุญธรรม เลิศสุขีเกษม (๒๕๔๓, หน้า ๒๒-๒๓)	หลักการของประชาธิปไตย คือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองการปกครอง ใช้เสียงข้างมากของประชาชนในการตัดสินปัญหาและการปกครองประเทศ
สมพงษ์ เกษมสินม (๒๕๑๙, หน้า ๕๔-๕๖)	ประชาชนมีสิทธิอำนาจและโอกาสที่จะเข้าควบคุมกิจการทางการเมืองของชาติ ในกิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
จรรยา สุภาพ (๒๕๒๗, หน้า ๒๕๐)	๑. กระบวนการของประชาธิปไตย ๒. การใช้เหตุผล ๓. เสรีภาพ ๔. ความเสมอภาค
ทินพันธุ์ นาคะตะ (๒๕๒๒, หน้า ๑๘๖-๑๘๗)	๑. ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ๒. มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการเลือกผู้นำฝ่ายต่างๆ ๓. มีความมุ่งมั่นในการปกครองประเทศ

๒.๔ หลักอภิธานิยธรรม

หลักอภิธานิยธรรม เป็นหลักธรรมต่อการเสริมสร้างกระบวนมีส่วนร่วมได้อย่างเห็นเป็นรูปธรรม โดยพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงพบสิ่งที่เป็นต้นเหตุแห่งความไม่เข้าใจกัน เพราะการมีส่วนร่วมที่อธิบายตามหลักอภิธานิยธรรม เป็นหลักธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียวสำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมืองประกอบด้วย ๗ ประการได้แก่

๑) หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์

การประชุมกันเนื่องๆ เป็นการทำงานร่วมกันของคนในสังคมที่จะต้องมีการพบปะประชุมปรึกษาหารือกันสม่ำเสมอ เพื่อแก้ไขปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยอมรับในเหตุผลที่ถูกต้องที่เป็นประโยชน์ เพื่อความเข้าใจที่ดีต่อกันของคนในสังคมที่มีความเจริญไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมในทุกกรณี ฉะนั้นการประชุมจึงเป็นกลไกที่สำคัญของการพัฒนาทั้งในแง่ของการงานและการได้กลุ่มบุคคล คือถ้าจัดบรรยากาศการประชุมดีจะช่วยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนพัฒนาศักยภาพของคนในกิจการบางอย่าง แม้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีตามหลักอภิธานิยธรรม คือธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียวสำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง หากหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ย่อมมีแต่ความเจริญ แต่มีข้อแม้ว่าในการประชุมนั้นต้องรับฟังความคิดเห็นของบุคคลที่มีความเห็นแตกต่างด้วย หากต่างฝ่ายต่างมุ่งประชุมเพื่อมุ่งหวังถึงผลประโยชน์ตนและหวังถึงการได้มาซึ่งอำนาจ การประชุมนั้นก็สูญวายเพราะหาบทสรุปที่ถูกต้องเหมาะสมไม่ได้^{๒๒}

จะเห็นได้ว่าการอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกันของคนในสังคมจะต้องมีการพบปะประชุมปรึกษาหารือกันสม่ำเสมอ เพื่อแก้ไขปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยอมรับในเหตุผลที่ถูกต้องที่เป็นประโยชน์ เพื่อความเข้าใจที่ดีต่อกันของคนในสังคม ซึ่งความเจริญไม่เกิดความเสื่อมในทุกกรณี เช่นในครอบครัว พ่อ แม่ ลูก มีอะไรพูดกันปรึกษากัน หากมีข้อผิดพลาดทุกคนก็จะยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้นและช่วยกันหาทางแก้ไข

๒) ความสามัคคีในการเข้าร่วมประชุม และเลิกประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน

การทำงานทุกอย่างในชุมชนหรือหมู่บ้าน หากจะหวังความสำเร็จในการปฏิบัติงานทุกอย่างจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายชาวบ้าน ผู้ใหญ่ กำนัน องค์กรท้องถิ่น ข้าราชการตำรวจ ทหาร และรวมไปถึงภาคเอกชน ในการเข้ามาร่วมกันปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในสังคม ดังนั้นความพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม และพร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานในทุกๆ องค์กรให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังที่พระพุทธองค์ตรัสกับพระอานนท์ว่า “ดูกรอานนท์ พวกเจ้าวัชชีจักพร้อมเพรียง

^{๒๒}พระมหาบุญไทย ปุณฺณมโน, อภิธานิยธรรมธรรมที่เป็นไปเพื่อความเจริญ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.cyberanaram.net/index.php/๒๐๐๙-๑๒-๑๗-๑๔-๔๔-๒๓-๑๔/๘๓๐-๒๐๑๒-๐๙-๑๘-๑๔-๑๓-๑๕> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

กันประชุม จักพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม และจักพร้อมเพรียงกันทำกิจที่เจ้าวัชชีพึงกระทำอยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียวกันไม่มีเสื่อมเพียงนั้น”^{๖๓}

กล่าวได้ว่า การร่วมกันประชุมกันจะมีนัยยะที่สำคัญ นำไปสู่การสร้างความเข้าใจในระดับ การสื่อสารและการพูดจาหรือ การสร้างข้อตกลง การรับรู้ รับทราบปัญหาในแต่ละปัญหาที่ก่อให้เกิด ความเข้าใจอันดีต่อกัน รวมทั้งเป็นการระดมความคิดเห็นถึงแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้ ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง อันเกิดจากความร่วมมือร่วมใจกันประชุมโดยที่ทุกๆ คนมีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นประการที่สำคัญ เพราะหากมี บางส่วนไม่ได้เข้าร่วมประชุมมักจะเกิดการโต้แย้งในภายหลัง ทำให้การพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาแต่ ละอย่างล่าช้าและไม่เป็นระบบ เพราะขาดความเข้าใจและไม่รับรู้กันก็จะทำให้เกิดปัญหา ไม่จบสิ้น จึงไม่ก่อให้เกิดสิ่งใหม่หรือการพัฒนาขึ้นอย่างสร้างสรรค์ได้

๓) การไม่สร้างกติกา ระเบียบ และกฎหมายที่ไม่จำเป็นขึ้นมาใหม่ และไม่ยกเลิกกฎหมาย กติกา ระเบียบที่สามารถรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับสังคม

การปฏิบัติตามกฎหมายจะต้องไม่สร้างเงื่อนไขที่ไม่จำเป็น หรือพยายามหลีกเลี่ยง กฎหมายและละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายในการทำงาน เพราะบางคนอาจจะอ้างว่า กฎหมายข้อนี้ยังเป็นอุปสรรคต่อการทำงานจึงเสนอให้มีการปรับเปลี่ยน ส่วนคนอื่นก็อาจเสนอว่าข้อ กฎหมายข้อนั้นก็ทำให้กลุ่มเราไม่สามารถปฏิบัติงานได้เช่นกันจึงเสนอการแก้ไข หากเป็นเช่นนี้อยู่ร่ำ ไปกฎหมายที่วางเอาไว้จะถูกแก้ไขไม่สิ้นสุด เพราะมัวแต่มุ่งในการปรับเปลี่ยนกฎข้อบังคับนั่นเอง นอกจากการสร้างเงื่อนไขหรือการบัญญัติกฎหมาย กติกา และระเบียบขึ้นมาใหม่ บางครั้งจะอาจมี ความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน แต่หากบัญญัติกฎหมายใหม่ออกมาอยู่เรื่อยๆ ก็จะทำให้ประชาชน ขาดความสนใจและไม่ทราบถึงกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ที่ออกมา ดังนั้นการยอมรับในตัวบท กฎหมายที่ได้วางไว้แล้วและไม่สร้างเงื่อนไขใหม่ๆ จึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการทำงานด้านสิ่งแวดล้อม ดังที่พระพุทธองค์ตรัสว่า “การไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ ไม่ถอนสิ่งที่ได้บัญญัติไว้แล้ว สมทาน ประพฤติอยู่ในธรรมตามที่บัญญัติไว้แล้วอยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียวกันไม่มีเสื่อมเพียง นั้น”^{๖๔}

จะเห็นได้ว่า การรับรู้รับทราบถึงกฎหมาย กติกา ระเบียบหรือสิ่งที่ประชาชนได้ประพฤติ ปฏิบัติมาอย่างยาวนาน จะทำให้เกิดการปฏิบัติในสิ่งที่ประชาชนนั้นยึดถือร่วมกัน รวมทั้งการไม่สร้าง เงื่อนไขใหม่ที่ไม่จำเป็น จะทำให้ประชาชนใช้ชีวิตอย่างปกติสุข เพราะประชาชนได้ประพฤติปฏิบัติมา อย่างนั้น หากมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ กติกาใดๆ จะต้องเกิดการสร้างความ เข้าใจร่วมกัน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งนั้น ซึ่งจะสืบเนื่องมาจาก

^{๖๓}ที.ม. (ไทย) /๑๐/๑๓๖/๘๑-๘๓.

^{๖๔}ที.ม. (ไทย) ๑๐/๖๘/๗๗-๗๘.

ประชุมร่วมกันบ่อยๆ ซึ่งบางครั้งอาจจะต้องชี้แจงเหตุผลถึงประเด็นในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะทำให้ประชาชนลดการต่อต้านลดการขัดแย้งต่อผู้บริหารหรือผู้นำสังคม จะกลายเป็นการปรับเปลี่ยนอย่างมีวิสัยทัศน์ และก้าวไปสู่ความเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ในอนาคต รวมทั้งการยกเลิกกฎหมายระเบียบ กติกาเก่า จะต้องใช้กระบวนการเดียวกันที่จะนำไปสู่การสร้างความสำเร็จในเบื้องต้นที่ประชาชนยอมรับและสามารถปฏิบัติตามได้อย่างไม่อึดอัดขัดใจ

๔) การให้ความเคารพต่อผู้นำ หรือประธานในสถานที่นั้นรวมทั้งการเป็นต้นแบบและแบบอย่างที่ดีของภาวะผู้นำ

การเป็นผู้นำเชิงพุทธ ใ่ว่าจะทำตามอำนาจความพอใจของตนเองเป็นใหญ่ ควรคำนึงถึงผู้ติดตามหรือผู้ใต้บังคับของเราด้วย หากเมื่อใดผู้นำเดินทางผิดพลาดหรือออกคำสั่งที่ผิดพลาดไปย่อมทำให้ความศรัทธาความเชื่อมั่นลดลง หรือองค์กรอาจประสบปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ อีกด้วย ฉะนั้น การเป็นผู้นำที่ดีที่มีความสามารถในการนำจึงควรพิจารณาข้อเตือนระวังสิ่งเหล่านี้ให้มาก นอกจากนี้คุณสมบัติของผู้นำที่ดีมีอยู่ ๒ ด้าน คือ

- ๑) คุณสมบัติภายในตัวของผู้นำ ได้แก่
 - (๑) รู้หลักของสัพบุรีธรรมมีการรู้หลักการเหตุผลเป็นต้น
 - (๒) มีสติปัญญาไม่ประมาท
 - (๓) ตื่นตัวทันต่อเหตุการณ์
 - (๔) มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล
 - (๕) เป็นคนเข้มแข็ง
- ๒) คุณสมบัติภายนอกในการที่จะประสานคนและงานเข้าด้วยกัน ได้แก่
 - (๑) มีความรู้ความสามารถ
 - (๒) มีพรหมวิหารธรรม
 - (๓) หวังประโยชน์สุขแก่ส่วนรวม
 - (๔) น่ารัก น่าเคารพ
 - (๕) เป็นธรรมาธิปไตย
 - (๖) ฉลาดในการพูดและ
 - (๗) ไม่ลำเอียง^{๖๕}

ซึ่งภาวะผู้นำเชิงพุทธ มองภาวะผู้นำ คือคุณสมบัติ เช่นสติ ปัญญา ความดีงาม ความรู้ความสามารถของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกันและพากันไปสู่จุดหมายที่ดีงาม^{๖๖}

^{๖๕}พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), ภาวะผู้นำ, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ, ๒๕๔๖), หน้า ๒-๔.

^{๖๖}อ้างแล้ว, หน้า ๑๐-๓๐.

พระพุทธองค์ตรัสไว้ในโคपालสูตร โดยการเปรียบเทียบฝูงโคและโคจำฝูงเกี่ยวกับผู้นำและผู้ตามไว้ว่า “เหมือนโคหัวหน้าฝูงว่ายน้ำไปสู่ฝั่งตรงกันข้าม หากโคหัวหน้าฝูงว่ายน้ำไปตรง ฝูงโค ทั้งหลายก็ไปตรงตามกันและประสบกับความปลอดภัย หากโคหัวหน้าฝูงพาว่ายไปคด โคทั้งฝูงที่ติดตามย่อมจะดำเนินไปคดและประสบกับความลำบากฉันทใด ในหมู่มนุษย์ก็ฉันทนั้น บุคคลผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นใหญ่หรือเป็นผู้นำ หากมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิตหรือในการปกครองแล้ว ผู้ตามย่อมจะเดินตามแบบของผู้นำด้วยดี และประสบกับความปลอดภัย หากว่าผู้นำหรือหัวหน้าไม่ประกอบด้วยคุณธรรมในการดำเนินชีวิตหรือในการปกครองแล้ว ผู้ตามย่อมจะดำเนินไปตามและประสบกับความลำบากฉันทนั้น”^{๖๗} จะเห็นได้ว่าคำเปรียบเทียบที่ทรงตรัสสอนไว้จะทรงเน้นให้ตระหนักถึงภาระหน้าที่และความสำคัญของภาวะผู้นำ ที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชา หากแม้ว่ามีปัญหาและอุปสรรคไปบ้างก็ด้วยความมุ่งมั่นและความทุ่มเทในการนำพาหมู่คณะด้วยใจจริง ก็ย่อมทำให้เกิดการยอมรับได้ในที่สุด

กล่าวได้ว่า องค์กรหรือสังคม หรือชุมชนใดชุมชนหนึ่งที่เกิดความพร้อมได้นั้น ภาวะผู้นำมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดในฐานะผู้ชี้นำที่พร้อมอุทิศตนมีความเสียสละต่อส่วนร่วมในเบื้องต้น และสามารถเป็นที่พึ่งเป็นต้นแบบแห่งการประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี เป็นคนที่มีมุ่งประโยชน์ให้กับประชาชนหรือผู้อื่นก่อนตนเองได้รับประโยชน์ เพราะหากผู้นำมองประโยชน์ส่วนตนเองมาก่อน ย่อมจะทำลายความสามัคคี ทำลายความเป็นระเบียบ ทำลายกฎหมายที่สังคมยึดถือ ซึ่งส่งผลให้เกิดความขัดแย้งก็เพราะผู้นำไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดี แต่หากผู้นำประพฤติปฏิบัติตนเองดีแล้วย่อมทำให้ประชาชนหรือคนในองค์กรคล้อยตามผู้นำอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งไม่แตกต่างอะไรกับโคจำฝูงที่นำไปทางไปสู่ความสวัสดิ มีความเที่ยงตรง เที่ยงธรรม มีความเสมอภาค มีความยุติธรรมต่อทุกๆ คน จะทำให้ผู้นำเกิดความน่าเชื่อถือ ถึงแม้คำพูดของผู้นำนั้นจะกลายเป็นสิ่งที่น่าฟังน่าปฏิบัติตามคำพูดนั้น ซึ่งหากเกิดความขัดแย้งหรือปัญหาอย่างหนึ่งอย่างใด ภาวะผู้นำก็จะสามารถสยบหรือคลี่คลายปัญหานั้นได้โดยเร็ว เพราะประชาชนหรือคนในองค์กรเชื่อฟังและให้ความเคารพต่อคำพูดของผู้นำนั้น ๆ

๕) การปกป้องคุ้มครองบรรดาสตรีทั้งหลาย

การไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี และให้ความคุ้มครองปกป้องสตรีซึ่งเป็นหลักธรรมข้อที่ ๕ ของอปริหานิยธรรม เป็นการให้ความสำคัญแก่บทบาทสตรีในฐานะผู้ก่อกำเนิดชีวิต โดยจะต้องให้ความคุ้มครอง ปกป้องดูแลแก่บรรดาสตรีทั้งหลาย ซึ่งในปัจจุบันสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ทำให้บทบาทสตรีแตกต่างจากสมัยก่อน^{๖๘} จากที่เคยเป็นช้างเท้าหลัง แต่ปัจจุบันได้เป็นช้างเท้าหน้า เป็นผู้นำระดับประเทศ เป็นผู้นำหมู่บ้าน เป็นผู้นำองค์กรต่างๆ พระพุทธศาสนาได้ระบุถึงหน้าที่ของ

^{๖๗}สุ.ชา. จตุกก. (ไทย) ๒๗/๒๓๕/๑๘๔.

^{๖๘}ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๖๙/๒๑๔.

มารดาและภรรยาที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ในบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน^{๖๙} แม้ในทางจิตวิทยาสตรีก็มีความสามารถมากกว่าผู้ชายหลายด้าน เช่นด้านความจำ ด้านการพูด การติดต่อสื่อสาร ด้านกระบวนการรับรู้^{๗๐} มีความอ่อนโยน ไม่ชอบความรุนแรง มีทักษะในการพูดจูงใจโน้มน้าวจูงใจคนให้เห็นด้วยกับเราโดยใช้เหตุใช้ผลเป็นหลัก สตรีสามารถใช้ความไม่เป็นที่นิยมที่ถูกบีบบังคับมาหลายช่วงคน สร้างความยุติธรรมในการบัญญัติตัวกฎหมายต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความเป็นธรรม^{๗๑}

กล่าวได้ว่า การปกป้อง คุ่มครองบรรดาสตรีทั้งหลายเป็นตัวชี้วัดของสังคมหรือในองค์กรนั้นที่จะให้ความสำคัญของสตรี โดยให้ความคุ้มครองปกป้องสตรีรวมทั้งการส่งเสริมบทบาทสตรีให้สามารถแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานต่างๆ และที่สำคัญสามารถจะส่งเสริมให้สตรีสามารถเป็นผู้นำองค์กรหรือผู้นำชุมชนได้ ซึ่งเป็นผลของการให้โอกาสแก่บรรดาสตรีได้แสดงศักยภาพและความสามารถในการรวมกลุ่ม เพื่อการพัฒนาของกลุ่มสตรีของตนเองซึ่งปัจจุบันสังคมได้เปิดโอกาสให้กับสตรีมากมาย ดังการออกกฎหมายเพื่อพิทักษ์รักษาและส่งเสริมสตรีในทุกรูปแบบจะมีอยู่มาก

๖) การให้เคารพสักการบูชาเจดีย์ในชุมชนหรือในองค์กรนั้น ๆ

การให้ความเคารพ สักการบูชาต่อสถานที่สำคัญหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นหลักธรรมข้อที่ ๖ ของอภิธานิยธรรม โดยเฉพาะสถานที่ที่ประชาชนในพื้นที่นั้นๆ เคารพนับถือโดยคนไทยส่วนใหญ่เชื่อว่าสถานที่ต่างๆ ทั้งที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเฉพาะชาวพุทธจะมีความเชื่อต่อเจดีย์ ซึ่งในทางพระพุทธศาสนามี ๔ ประการ หมายถึงสิ่งที่ก่อสร้างที่เคารพบูชาสถานที่ที่เตือนใจให้ระลึกถึง ในที่นี้หมายถึงสถานที่หรือสิ่งที่เคารพบูชาเนื่องด้วยพระพุทธเจ้าหรือ พระพุทธศาสนา เรียกชื่อเต็มว่า สัมมาสัมพุทธเจดีย์ หรือพุทธเจดีย์ ๔ ประการ ได้แก่ ๑) ธาตุเจดีย์ สถานที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ๒) บริโภคเจดีย์ คือสิ่งหรือสถานที่ที่พระพุทธเจ้าเคยทรงใช้สอยอย่างแคบ หมายถึงต้นโพธิ์ อย่างกว้างหมายถึงสังเวชนียสถาน ๔ ตลอดจนถึงสิ่งทั้งปวงที่พระพุทธเจ้าเคยทรงบริโภค เช่นบาตร จีวร และบริวารอื่นๆ เป็นต้น ๓) ธรรมเจดีย์ สถานที่บรรจุโบลาน จารึก และพุทธพจน์ เป็นต้น และ

^{๖๙}ธีรนาถ กาจญ์อักษร, **หญิง ชาย กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอ็ดมันเพรส โปรดักส์, ๒๕๔๓), หน้า ๒๒๓.

^{๗๐}สุพัฒนา เดชาติวงศ์ ณ อยุธยา, **จิตวิทยาของสตรี**, (กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, ๒๕๒๖), หน้า ๑-๘.

^{๗๑}สมบัติ อารังธัญวงศ์, “เสวนา ผู้หญิงกับโอกาสสู่การเมือง”, **หนังสือพิมพ์แนวหน้า**, (พฤษภาคมที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๓).

๔) อุทเทสิกเจดีย์ สถานที่สร้างอุทิศแก่พระพุทธเจ้า เช่นพระพุทธรูปเป็นต้น^{๗๒} ในทางศิลปกรรมไทย หมายถึงสิ่งทีถือเป็นยอดแหลมเป็นที่บรรจุสิ่งทีเคารพนับถือ เช่นพระธาตุ และอัฐิบรรพบุรุษเป็นต้น

กล่าวได้ว่า การให้เคารพสักการบูชาเจดีย์ในชุมชนหรือในองค์กรนั้นๆ อาจจะต้อง พุดถึง ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรมต่างๆ อาจจะต้องเป็นการส่งเสริมสนับสนุนกันบ่อยๆ จะเป็นข้อตกลงร่วมกัน เช่นการสร้างความเคารพต่อสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ จะต้องมีการกราบไหว้ สักการบูชาเป็นประจำ โดยการนำของผู้เฒ่าในสถานที่นั้นๆ หรือการสร้างพระพุทธรูปประจำชุมชน นั้นๆ และเมื่อถึงวันก่อตั้งชุมชนก็ได้มีการทำบุญเลี้ยงพระหรือมีงานประจำปี เพื่อเฉลิมฉลองวันครบรอบเป็นต้น การกระทำและการสืบทอดดังกล่าวจะส่งผลไปยังเด็กเยาวชนและผู้ทีอาศัยในชุมชน หรือองค์กรนั้นๆ ได้ซึมซับวัฒนธรรมอันดีงามต่อไป ซึ่งในสังคมไทยจะมีให้เห็นอยู่มากในการจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความดีงามทีบรรพบุรุษได้สร้างไว้ และอนุชนรุ่นหลังได้รักษา ประเพณีอันดีงามไว้ต่อไป

๗) การให้ความอารักขา ค้ำครอง ป้องกัน อันชอบธรรมแก่ผู้มีศีลธรรมทั้งหลาย

การจัดให้ความอารักขา ค้ำครอง ป้องกันอันชอบธรรมแก่พระอรหันต์ (ผู้มีศีล) ทั้งหลาย เพราะการต้อนรับการรักษาคณดีและการจัดให้ความอารักขา ค้ำครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่บรรดาพระสงฆ์ผู้มีศีลทั้งหลาย รวมถึงบุคคลากรทางพระพุทธศาสนา เช่นสามเณร แม่ชี และผู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาทั้งหมด ซึ่งระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ.๒๕๐๐^{๗๓} มาตรา ๗๙ ระบุว่า “รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และค้ำครองพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาทีประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านานและศาสนาอื่น ทั้งต้องส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ เพื่อเสริมสร้าง คุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต” และในมาตรา ๒๘๙ ระบุว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมี อำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น จึงกล่าวได้ว่าการค้ำครองพระสงฆ์ ซึ่งเป็นตัวแทนทางพระพุทธศาสนาทีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเข้ามาร่วมกับพระสงฆ์ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมทีผูกโยงกับสถาบันทางศาสนา โดยผ่าน การจัดการเชิงวัฒนธรรม ประเพณี ศิลปะและภูมิปัญญาท้องถิ่น

กล่าวได้ว่า สังคมไทยในอดีตทีผ่านมาประชาชนจะให้ความเคารพให้ความอารักขา ให้เกียรติ ค้ำครอง ป้องกัน อันชอบธรรมแก่ผู้มีศีลธรรมหรือคณดี ทั้งหลายอันมีพระสงฆ์เป็นตัวแทน ของความดีงามของชาวพุทธทีพร้อมใจกันดูแลกิจกรรมทุกอย่าง เพื่อส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตาม คุณความดีตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งทำให้ประเทศไทยมีค่านิยมสืบมาจนถึงปัจจุบันแต่

^{๗๒}พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๒๓, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิธรรมทานกุศลจิต, ๒๕๕๕), หน้า ๑๔๔-๑๔๕.

^{๗๓}รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, ราชกิจจานุเบกษา, (๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐), หน้า ๒๓.

กระนั้นในปัจจุบันค่านิยมและสิ่งดีงามเหล่านี้เริ่มที่จะอ่อนแอลงไป เพราะกระแสของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความคิดจิตใจของประชาชน เมื่อสังคมไทยเปลี่ยนแปลงค่านิยมต่อการเคารพต่อพระสงฆ์น้อยจึงมีการส่งเสริมบทบาทพระสงฆ์ในหลายๆ เรื่อง เช่นการศึกษา การพัฒนาสังคม เป็นต้น และสิทธิส่วนบุคคลซึ่งเกิดความคุ้มครองตามกฎหมายที่ไม่ได้เกิดจากจิตสำนึกในความเป็นชาวพุทธที่ดี จึงเป็นจุดเปลี่ยนแปลงทางคุณค่าแห่งจิตใจที่ไม่อาจจะเรียกคืนมาได้ ซึ่งทำให้ชาวที่ไม่ดีเกี่ยวกับพระสงฆ์เกิดขึ้นมากมาย เกี่ยวกับชีวิตทรัพย์สินเกิดขึ้นอย่างมาก ดังนั้นความพร้อมเพรียงเพื่อปกป้องคุ้มครองผู้มีศีลธรรมจะต้องเกิดความสังคมน หรือชุมชนนั้นให้การรับรองการให้เกียรติและสิทธิส่วนบุคคลในการพิทักษ์รักษาต่อพระสงฆ์ เพื่อป้องกันต่อผู้ไม่หวังดีไม่ว่าจากคนนอกศาสนาหรือคนในศาสนาก็ตาม จะต้องสร้างข้อตกลงเพื่อให้ผู้มีศีลธรรมหรือพระสงฆ์ได้กระทำหน้าที่ในการสั่งสอนคุณความดีงามให้กับสังคมต่อไป

ตารางที่ ๒.๔ หลักอภิปรายนิยธรรม ตามแนวความคิดของนักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระมหาบุญไทย ปุณฺณมโน (ออนไลน์ ๒๕๖๒)	การทำงานร่วมกันของคนในสังคมที่มีความสามัคคี เพื่อแก้ไขปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยอมรับในเหตุผลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์
พระธรรมปิฎก (๒๕๔๖, หน้า ๒-๔)	การเป็นผู้นำเชิงพุทธต้องประกอบด้วย ๑. รู้หลักของสัปปุริสธรรมมีการรู้หลักการเหตุผล ๒. มีสติปัญญาไม่ประมาท ๓. ตื่นตัวทันต่อเหตุการณ์ ๔. มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล ๕. มีพรหมวิหารธรรม ๖. มีธรรมาธิปไตย
พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (๒๕๕๕ หน้า ๑๔๔-๑๔๕)	สิ่งที่เคารพบูชาหรือสถานที่เตือนใจให้ระลึกถึงพระพุทธศาสนา เรียกว่า สัมมาสัมพุทธเจดีย์ ได้แก่ ๑) ธาตุเจดีย์ ๒) บริโภคเจดีย์ ๓) ธรรมเจดีย์ ๔) อุทเทสิกเจดีย์

๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย

ชุมชนท่าเตียน เป็นชุมชนที่อยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยาตลอดแนวแม่น้ำเนื้อที่บริเวณ ๓.๕ ไร่ จำนวนบ้านเรือน ๒๑๒ ครัวเรือน มีประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนประมาณ ๘๐๐ คน โดยประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวจีน พื้นที่ส่วนใหญ่ ๘๐ เปอร์เซ็นต์เป็นพื้นที่ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เป็นอาคารพาณิชย์เก่าแก่สมัย ร.๕ ประชาชนในชุมชนมีการประกอบอาชีพต่างๆ ส่วนใหญ่มีอาชีพขาย เช่น พืชผัก ผลไม้ อาหารทะเล เป็นต้น เป็นชุมชนที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม ชุมชนท่าเตียนเป็นชุมชนที่มีความสำคัญในอดีตเป็นที่มีความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการขนส่งที่สำคัญเพราะเป็นเส้นทางการเดินเรือมีเรือผ่านเข้าออกอยู่ตลอดเวลา และชุมชนได้จัดรูปแบบการปกครองเพื่อบริหารชุมชนให้เป็นไปเพื่อความสงบเรียบร้อย โดยมีคณะกรรมการบริหารชุมชนโดยผ่านการเลือกตั้งจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนท่าเตียนจำนวน ๙ ท่าน เป็นสมัยที่ ๑๐ ซึ่งประกอบไปด้วย

๑. นายเกรียงไกร โอบารพันธ์สกุล	ประธานชุมชนเตียน
๒. นายพัฒนา ปิติวัฒาลัย	รองประธานชุมชน ฝ่ายความมั่นคง
๓. นายมานะ นิมิตศิริพงษ์กุล	รองประธานชุมชน ฝ่ายกิจการภายใน
๔. นายอุดม แสงอุไร	รองประธานชุมชน สาธารณูปโภค
๕. นายพจน์ตะวัน ชินนาสวัสดิ์	รองประธานชุมชน ฝ่ายกิจการพิเศษ
๖. นายอรรถกร แก้วกรประดิษฐ์	เหรัญญิก
๗. นายวิชาญ ถาวรธนากุล	นายทะเบียน
๘. นายจิโรจ ปุญญาสวัสดิ์	เลขานุการชุมชน
๙. นายจรัส สันติชัยกุล	ประชาสัมพันธ์และปฏิคม

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมและสนับสนุน คณะกรรมการบริหารชุมชนท่าเตียนเห็นถึงความสำคัญกับการเลือกตั้งทุกครั้ง และได้เข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้ง มีการดำเนินงานตลอดระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงเลือกตั้งเสร็จ มีการประชุมหารือกับหน่วยงานของรัฐอยู่ตลอดและเป็นประจำ เพื่อรับนโยบายมาบริหารจัดการ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบต่างๆ ที่ทางรัฐบาลกำหนดไว้ ชุมชนท่าเตียนเป็นชุมชนที่มีความหลากหลาย ประชาชนในชุมชนมีความคิดเห็นทางการเมืองที่หลากหลาย มีการเปิดให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนแนวความคิด และรับฟังความคิดเห็นของทุกคน มีการเปิดโอกาสให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเข้ามารณรงค์หาเสียงทุกพรรคการเมือง ให้อิสระแก่ทุกพรรคการเมืองได้ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบายของตนเอง มีการช่วยส่งเสริมในการแจ้งให้ประชาชนได้รับทราบก่อนโดยผ่านเสียงตามสายและติดแผ่นป้ายตามจุดประชาสัมพันธ์ต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงข้อมูลข่าวสารที่ทั่วถึงและรอบด้าน เป็นการ

ส่งเสริมให้ประชาชนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีการจัดกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ ร่วมมือกับทางรัฐบาล โดยให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐที่ได้เข้ามาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนทัศนคติทางการเมืองกับประชาชนในชุมชน เพื่อกระตุ้นทำให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกทางการเมือง มีการสนับสนุนบุคคลที่มีความรู้ความสามารถให้กล้าแสดงออกโดยไม่จำกัดสิทธิและเสรีภาพ เปิดเวทีให้แสดงออกเพื่อที่จะร่วมกันหาทางออก เมื่อมีประชาชนจำนวนมากมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน จึงเกิดการรวมกลุ่มกันเพื่อที่จะหาทางออกหรือหาข้อสรุปร่วมกันเพื่อให้เกิดความสามัคคี

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงาน นอกจากการเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองมารณรงค์หาเสียงแล้ว คณะกรรมการบริหารชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งของเขตพระนคร โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่เข้าไปทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกจัดเตรียมสถานที่ดูแลความสงบเรียบร้อยและให้คำแนะนำแก่ประชาชนที่มาใช้สิทธิเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความสุจริตยุติธรรม มีการประชาสัมพันธ์ร่วมรณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีการประชุมเพื่อจะอธิบายขั้นตอนต่างๆ มีการประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนในชุมชนเข้าใจและได้ทราบถึงวันเวลาและสถานที่ในการไปใช้สิทธิ เพื่อที่ประชาชนจะได้รับรู้ถึงข้อมูลที่ทั่วถึงและเป็นประโยชน์ในการเตรียมตัวและการวางแผนของประชาชนทำให้ประชาชนสามารถรักษาสีสิทธิของตนเองทุกครั้ง

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตามตรวจสอบ การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งตลอดถึงการแจ้งให้ประชาชนได้รับรู้ เตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในชุมชนในการทำหน้าที่ มีการประชุมคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่มีความพร้อม ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่างๆ ในการทำหน้าที่ มีเจ้าหน้าที่ติดตามการลงมามาหาเสียงของผู้สมัครว่าเป็นไปตามกฎระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้หรือไม่ ตลอดถึงติดตามการทำหน้าที่ของคณะกรรมการในคูหาเลือกตั้ง เป็นการทำหน้าที่เป็นพลเมืองช่วยตรวจสอบ ถ่วงดุล เพื่อที่จะคัดกรองตัวแทนของประชาชน และเพื่อให้ระบอบประชาธิปไตยดำเนินไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีนักวิชาการ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งแต่ละงานวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในแง่มุมต่างๆ ได้เป็นอย่างดีดังนี้

ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑ จังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลในการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชนในเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑ จังหวัดมุกดาหารมากที่สุด คือการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างให้

ความสำคัญน้อยที่สุด คือการเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยและเมื่อหาความสัมพันธ์พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และรายได้สุทธิ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านความรู้ความเข้าใจและความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง ด้านพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการ และด้านพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในช่วงหลังเลือกตั้ง^{๗๔}

จิราภรณ์ สารศรี ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า

๑. การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเมืองการเลือกตั้ง และด้านการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อยู่ในระดับปานกลาง

๒. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นคือ ให้ปรับปรุงซ่อมแซมถนนในพื้นที่ ควรเพิ่มงบประมาณพัฒนาชุมชนให้มาก ให้มีการชี้แจงนโยบายการพัฒนาชุมชนแก่ประชาชนรับทราบ ให้จัดการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคีเป็นไปด้วยความสุจริต โปร่งใส และให้เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคีออกไปรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน^{๗๕}

สุนัดดา นราศร ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ๒ ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านการเลือกตั้ง รองลงมาคือด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เมื่อจำแนกเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และสถานภาพสมรสพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ ๑๘-๓๐ปี ระดับ

^{๗๔}ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑ จังหวัดมุกดาหาร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๒).

^{๗๕}จิราภรณ์ สารศรี, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒).

การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี รายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป และสถานภาพสมรสจะเป็นกลุ่ม โสดจะให้ความร่วมมือเสียสละเมื่อมีการจัดกิจกรรมทางการเมืองขึ้น

๒. สาเหตุปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามพบว่า ด้านการเลือกตั้ง มีสาเหตุมาจากขาดการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน เลือกตั้งบ่อยทำให้เกิดการเบื่อหน่ายทางการเมือง จะต้องออกทำงานหารายได้มาใช้จ่ายภายในครอบครัว ด้านการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีสาเหตุจากผู้สมัครไม่ได้เข้าถึงประชาชน ผู้สมัครขาดการณรงค์หาเสียงที่ต่อเนื่อง และด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง มีสาเหตุมาจากขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ประชาชนจะต้องทำงานหารายได้ทำให้ไม่มีเวลาติดตามข่าวสารทางการเมือง และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนพบว่า ด้านการเลือกตั้งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน ไม่ควรมีการเลือกตั้งบ่อย ด้านการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ควรที่จะเพิ่มการส่งข่าวสารทางโทรศัพท์ให้มากขึ้น และอยากให้มียุทธการนำเสนอข่าวของโทรทัศน์เป็นการเฉพาะ^{๗๖}

สมพิศ สุขแสน ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ด้านการมีบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมือง และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจังอยู่ในระดับน้อย

๒. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านสิ่งรบกวนทางการเมือง ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ด้านความพอใจในนโยบายและการบริหารงานส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์อยู่ในระดับปานกลาง

๓. ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ที่สำคัญคือ บางครั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะไม่มีเวลาว่าง การไม่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเพราะมี

^{๗๖}สุนัดดา นราศร, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓).

การศึกษาน้อย การเมืองปัจจุบันแบ่งเป็น ๒ ฝ่าย ทำให้เกิดความขัดแย้งในชุมชน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองน้อย และการไม่กล้าแสดงตนว่าเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองใด^{๗๗}

ปวีณา อุดมกัน ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษา ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ ๖๓.๔๓) มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี (ร้อยละ ๓๑.๘๖) มีการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือปวส. (ร้อยละ ๓๙.๖๑) มีอาชีพค้าขาย/รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ ๓๑.๓๐) และมีรายได้ ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท/เดือน (ร้อยละ ๔๑.๕๕)

๒. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง ๔ ด้านมีดังนี้ (๑) ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง (๒) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก (๓) ด้านการแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก (๔) ด้านการมีบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ในระดับมาก

๓. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร (๓.๑) เพศต่างกัน ในภาพรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ (๓.๒) อายุ ต่างกัน ในภาพรวมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ ส่วนด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการแสดงความสนใจต่อ กิจกรรมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ (๓.๓) ระดับการศึกษา ต่างกัน ใน ภาพรวมและรายด้าน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .๐๑ (๓.๔) อาชีพต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่ แตกต่างกัน (๓.๕) รายได้ในภาพรวม การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่ ต่างกัน และเมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑^{๗๘}

^{๗๗}สมพิศ สุขแสน, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์”, รายงานการวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, ๒๕๕๒).

^{๗๘}ปวีณา อุดมกัน, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๓).

ปรารภนา ไวมงคุณ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแฝก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า

๑. การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแฝก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเมืองการเลือกตั้งของอบต. มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผนพัฒนาอบต. และด้านติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของอบต. มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

๒. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแฝก เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่าทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๗๙}

สุพจน์ แก้วเจริญ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ๑ ด้านคือ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ๔ ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง รองลงมาคือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง และด้านกิจกรรมการสมัครรับเลือกตั้ง

๒. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

๓. ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น จากการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ มีดังนี้ ๑) ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองปัญหาคือ การที่ประชาชนออกทำงานประกอบอาชีพ ทำให้ไม่มีเวลาว่างในการติดตามข่าวสารทางการเมือง ๒) ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งปัญหาคือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งขาดการรณรงค์การหาเสียง ๓) ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมืองปัญหาคือ การที่ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง ๔) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองปัญหาคือ ขาดการรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

^{๗๙}ปรารภนา ไวมงคุณ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแฝก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒).

เลือกตั้งอย่างต่อเนื่องและ ๕) ด้านกิจกรรมการสมัครรับเลือกตั้งปัญหาคือ การที่ประชาชนในตำบล ไม่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมการวางแผน และการตรวจสอบการเลือกตั้งที่มีขึ้นในชุมชน และจากการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง สรุปได้ดังนี้ ๑) ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมืองตามหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ๒) ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการให้ผู้ผู้นำหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่จากภาคราชการมีการจัดประชุมให้ความรู้กับประชาชนในชุมชน ๓) ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพรรคการเมืองหรือตัวแทนผู้สมัครรับเลือกตั้งทางการเมือง ทั้งในระดับชาติ จังหวัดและชุมชน ๔) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ข้อเสนอแนะคือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับฟังการปราศรัยของผู้สมัครรับเลือกตั้งในชุมชน ๕) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมการสมัครรับเลือกตั้ง ข้อเสนอแนะคือ ควรให้มีการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง^{๕๐}

สุจินตนา โสภานเวทย์ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย”

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมและรายด้านทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์หาเสียง ด้านการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและการเมือง และด้านการติดตามตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาล ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้องมีความแตกต่างกันระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

โดยสรุป ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประชาชนมีความแตกต่างกันระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน^{๕๑}

มานพ เข้มเมือง ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า

^{๕๐}สุพจน์ แก้วเจริญ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓).

^{๕๑}สุจินตนา โสภานเวทย์, “การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๒).

๑. การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ด้านการรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำดังนี้ คือด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง และด้านการตรวจสอบติดตามการเลือกตั้งตามลำดับ

๒. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากกว่านี้ รองลงมาคือควรให้มีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งให้มากกว่านี้ และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบและติดตามการดำเนินการตามลำดับ^{๒๖}

มัลลิกา ฉิมพลี ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมการเลือกทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสูงเหล็ก อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยว่า

๑. การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสูงเหล็ก อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านการรณรงค์หาเสียงและประชาสัมพันธ์ ด้านการเมืองการเลือกตั้ง และด้านติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งตามลำดับ

๒. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสูงเหล็ก อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากกว่านี้ รองลงมาคือ ควรให้มีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งให้มากกว่านี้ และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบและติดตามการดำเนินการตามลำดับ^{๒๗}

นภตล สำราญพงศ์ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโคกศรี อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๒ ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือด้านการเลือกตั้ง และด้านติดตามตรวจสอบพบว่า

^{๒๖}มานพ เข้มเมือง, “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๖).

^{๒๗}มัลลิกา ฉิมพลี, “การมีส่วนร่วมการเลือกทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสูงเหล็ก อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๔).

มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยจำนวน ๒ ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือด้านการวางแผนพัฒนาเทศบาลและด้านการจัดทำโครงการ^{๔๔}

เอกราช วรรณพงษ์ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปะคำ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า

๑. การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปะคำ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำได้ดังนี้ คือด้านการตรวจสอบการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์เลือกตั้ง และด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งตามลำดับ

๒. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรจัดให้มีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งท้องถิ่น รองลงมาคือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่น และทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งควรให้ประชาชนมีสิทธิที่จะตรวจสอบตามกฎหมายเลือกตั้ง ตามลำดับ^{๔๕}

บุษบา เขียวดี ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา: ศึกษากรณีนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า ด้านความสนใจทางการเมืองพบว่า นักศึกษามีความสนใจทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการเชิญชวนให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า นักศึกษามีการเชิญชวนให้ผู้อื่นออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองพบว่า นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย

๒. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ ชั้นปีที่ศึกษา ความสนใจข่าวสารทางการเมือง การกล่อมเกล่าทางการเมืองโดยผ่านการเรียนวิชาการเมืองการปกครองผ่านการอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง การร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การเข้าร่วม

^{๔๔}นภดล สำราญพงษ์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโคกศรี อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๒).

^{๔๕}เอกราช วรรณพงษ์, “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปะคำ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๕).

กิจกรรมความเคลื่อนไหวทางด้านการเมืองการวิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นทางการเมืองและการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ขณะที่ปัจจัยด้าน เพศ สาขาวิชา การเป็นสมาชิกสโมสรหรือชุมชนต่างๆ ในมหาวิทยาลัยและเหตุผลของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ^{๕๖}

ตารางที่ ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์ วิทยานิพนธ์, (๒๕๕๒)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑ จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก
จีราภรณ์ สารศรี วิทยานิพนธ์, (๒๕๕๒)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการติดตามและตรวจสอบอยู่ในระดับปานกลาง
สุนัดดา นราศร วิทยานิพนธ์, (๒๕๕๓)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ๑.ด้านการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก ๒.ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง
สมพิศ สุขแสน วิทยานิพนธ์, (๒๕๕๒)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก
ปวีณา อุดมกัน วิทยานิพนธ์, (๒๕๕๓)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษา ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางทรายใหญ่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก

^{๕๖}บุษบา เขียวดี, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา: ศึกษากรณี นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ๒๕๕๒).

ตารางที่ ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ปรารณา ไวมงคุณ วิทยานิพนธ์, (๒๕๕๒)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแฝก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านติดตามตรวจสอบการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
สุพจน์ แก้วเจริญ วิทยานิพนธ์, (๒๕๕๓)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก
สุจินตนา โสภาเวทย์ วิทยานิพนธ์, (๒๕๕๒)	การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอมือง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้องมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์หาเสียง อยู่ในระดับมาก
มานพ เข้มเมือง วิทยานิพนธ์, (๒๕๕๖)	การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองแวง ด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก
มัลลิกา ฉิมพลี วิทยานิพนธ์, (๒๕๕๔)	การมีส่วนร่วมการเลือกทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลถลุงเหล็ก อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลถลุงเหล็กด้านการรณรงค์หาเสียงและประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง
นภดล สำราญพงศ์ วิทยานิพนธ์, (๒๕๕๒)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโคกศรี อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเลือกตั้ง และด้านติดตามตรวจสอบอยู่ในระดับปานกลาง

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วย ตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความคาดหวังของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาโดยศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองใน ๓ ด้าน ประกอบด้วย ๑. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง^{๘๗} ๒. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง^{๘๘} และ ๓. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง^{๘๙} ดังนี้

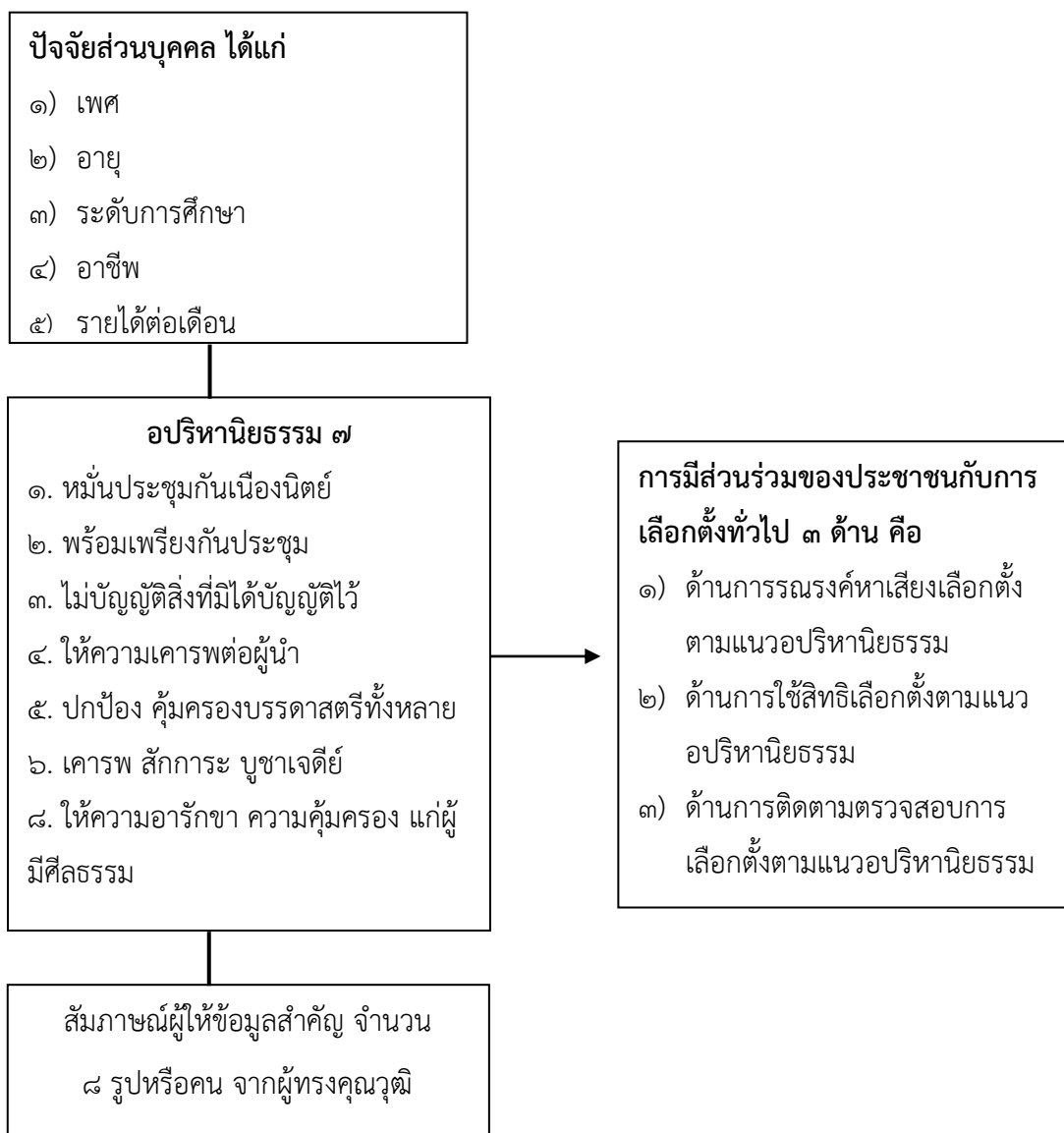
^{๘๗} ชุรา ไชยสาร, ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, ๒๕๔๔), หน้า ๔๙-๕๒.

^{๘๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๑

^{๘๙} สำนักคณะกรรมการการเลือกตั้ง, รูปแบบของการมีส่วนร่วม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๕), หน้า ๑๕.

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ ๒.๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน ๖๔๕ คน^๑

๒) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน ๒๔๗ คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้

^๑สำนักงานเขตพระนคร, ฝ่ายทะเบียน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://bangkok.go.th/pranakorn> [๒๐ กันยายน ๒๕๖๒].

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากประชาชนจำนวน ๒๔๗ คน ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ ๙๕ คลาดเคลื่อนร้อยละ ๕ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด
e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรทั้งหมด ๖๔๕ คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{645}{1 + 645(0.05)^2}$$

$$n = \frac{645}{1 + 645(0.0025)}$$

$$n = \frac{645}{1 + 1.6125}$$

$$n = 246.89$$

$$n = 247$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ ๒๔๗ คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ทำการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง โดยการสุ่มแบบบังเอิญ ตามคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง คือ มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จนครบตามจำนวน ๒๔๗ คน

๓.๒.๒. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๘ รูปหรือคน ได้แก่

กลุ่มที่ ๑ ผู้นำทางศาสนา

๑. พระมหาวิเชียร สิริวฑฒโน ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
๒. พระครูวินัยธรเอกชัย ฐิตปญโญ อาจารย์ประจำโรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กลุ่มที่ ๒ ผู้นำชุมชนท่าเตียน

๑. นายเกรียงไกร โอฟารพันธุ์สกุล ประธานชุมชนท่าเตียน
๒. นายพัฒนา ปิติวัฒาลัย รองประธานชุมชนท่าเตียน

กลุ่มที่ ๓ นักวิชาการชุมชนท่าเตียน

๑. นายพจน์ตะวัน ชินนาสวัสดิ์
๒. นายสุรินทร์ นรินทร์สุขรักษ์

กลุ่มที่ ๔ ตัวแทนประชาชนชุมชนท่าเตียน

๑. นายกฤษกร ถิ่นทัพไทย
๒. นายอรรถกร แก้วกรประดิษฐ์

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

๓.๓.๑ แบบสอบถาม

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม

๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๔) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๕) นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๗) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง และนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๘) รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๒ แบบสัมภาษณ์

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๔) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๓ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยมีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นกับการเลือกตั้งทั่วไป ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๓ ด้าน คือ

๑. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามแนวอปริหานิยธรรม
๒. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งตามแนวอปริหานิยธรรม
๓. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งตามแนวอปริหานิยธรรม

โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนกับการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๕ หมายถึง ความคิดเห็น อยู่ในระดับ มากที่สุด
- ๔ หมายถึง ความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก
- ๓ หมายถึง ความคิดเห็น อยู่ในระดับ ปานกลาง
- ๒ หมายถึง ความคิดเห็น อยู่ในระดับ น้อย
- ๑ หมายถึง ความคิดเห็น อยู่ในระดับ น้อยที่สุด^๒

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ ๒ สัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๓ ด้าน คือ

^๒ชุตริระ ระบอบ และคณะ, *ระเบียบวิธีวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒),

๑. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามแนวอธิปไตย
๒. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งตามแนวอธิปไตย
๓. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งตามแนวอธิปไตย

๓.๓.๔ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่านประกอบด้วย

๒.๑ ศ.ดร. จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๒ รศ.ดร.พรรษา พฤษยามงกุล ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๓ ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๔ ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๕ อ.ดร.กาญจนา คำจตุ ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยก่อนนำไปใช้ เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ หรือหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$\text{ใช้สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum X}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ^๓

^๓ประคอง กรรณสูต, สถิติเพื่อการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๗.

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+๑ หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การวิจัย

๐ หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การวิจัย

-๑ หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ การวิจัย

๓. ทาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Acoefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)^๔ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ๙๓๙

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ศึกษาศาสนาเพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑) การรวบรวมเอกสาร ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง

๒) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในเขตชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๔๗ คน ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

๓) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอสอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๘ รูปหรือคน

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

๒) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

^๔สมนึก ภัททิยธนี, การวัดผลการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า

- ๓) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์
- ๔) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไป สถิติที่ใช้ คือค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๒๑ – ๕.๐๐	การมีส่วนร่วม มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๔๑ – ๔.๒๐	การมีส่วนร่วม มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๖๑ – ๓.๔๐	การมีส่วนร่วม ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๘๑ – ๒.๖๐	การมีส่วนร่วม น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ – ๑.๘๐	การมีส่วนร่วม น้อยที่สุด ^๕

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t – test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด (Open ended Question) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปและข้อเสนอแนะอื่นๆ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

^๕ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตร, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.

(Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการ แจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

- ๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
- ๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียง เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- ๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้ เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
- ๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๔๗ คน มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๔.๕ ผลสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๔.๖ องค์ความรู้

๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๒๔๗)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๑๓๖	๕๕.๑
หญิง	๑๑๑	๔๔.๙
รวม	๒๔๗	๑๐๐
อายุ		
๑๘ - ๓๐ ปี	๒๕	๑๐.๑
๓๑ - ๔๐ ปี	๖๒	๒๕.๑
๔๑ - ๕๐ ปี	๘๒	๓๓.๒
๕๑ ปีขึ้นไป	๗๘	๓๑.๖
รวม	๒๔๗	๑๐๐
การศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	๕๓	๒๑.๕
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	๙๘	๓๙.๗
ปริญญาตรี	๘๓	๓๓.๖
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๓	๕.๓
รวม	๒๔๗	๑๐๐
อาชีพ		
ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว	๑๖๘	๖๘.๐
รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป	๕๖	๒๒.๗
รับราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	๑๔	๕.๗
อื่นๆ	๙	๓.๖
รวม	๒๔๗	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

(n=๒๔๗)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๖	๒.๔
๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท	๕๖	๒๒.๗
๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท	๙๕	๓๘.๕
๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๙๐	๓๖.๔
รวม	๒๔๗	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นชาย จำนวน ๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๑ และเป็นหญิง จำนวน ๑๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๙ ตามลำดับ

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี มีจำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๒ รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง ๕๐ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๗๘ คน คิดเป็น ร้อยละ ๓๑.๖ และน้อยที่สุด คือ ผู้มีอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี มีเพียง ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑ ตามลำดับ

การศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีจำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๗ รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖ และน้อยที่สุด คือมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีเพียงจำนวน ๑๓ คน คิด เป็นร้อยละ ๕.๓ ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว มีจำนวน ๑๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๐ รองลงมาคือรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป มีจำนวน ๕๖ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๒.๗ และน้อยที่สุดคือ ประกอบอาชีพอื่นๆ มีจำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๖ ตามลำดับ

รายได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน มีจำนวน ๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕ รองลงมาคือ มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป มีจำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔ และน้อยที่สุดคือ มีรายได้ ๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน มีจำนวน ๖ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒.๔ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๓ ด้านได้แก่ ๑. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ๒. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และ ๓. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง แสดงด้วย ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวม

(n=๒๔๗)

	การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้ง ทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
๑	ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	๔.๒๑	.๙๕	มากที่สุด
๒	ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	๔.๕๗	.๗๐	มากที่สุด
๓	ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง	๔.๐๘	๑.๑๕	มาก
	ภาพรวม	๔.๒๙	.๘๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๒๙$, S.D.=๐.๘๓) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับความคิดเห็นของประชาชนได้ดังนี้ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๒๑$, S.D.=๐.๙๕) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งมีระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๕๗$, S.D.=๐.๗๐) ส่วนด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งอยู่ในลำดับมาก ($\bar{X}=๔.๐๘$, S.D.=๑.๑๕) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้ง
ทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

(n=๒๔๗)

ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. การมีส่วนร่วมในการช่วยรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และเชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๔.๓๒	๑.๐๘	มากที่สุด
๒. การมีส่วนร่วมในการชักชวนบุคคลอื่นๆ ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามวันเวลาที่กำหนด	๔.๒๔	๑.๐๙	มากที่สุด
๓. การร่วมรณรงค์ให้ประชาชนเคารพและรับฟังความเห็นความคิดเห็นของบุคคลอื่น ที่แตกต่างกัน	๔.๒๔	๑.๐๓	มากที่สุด
๔. การร่วมรณรงค์ให้ทุกคนให้เกียรติกันและกัน ไม่กดขี่ข่มเหงกัน โดยเฉพาะการให้เกียรติสตรี	๔.๔๔	.๙๓	มากที่สุด
๕. การเข้าร่วมประชุมกับภาครัฐ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปเลือกตั้ง	๓.๗๕	๑.๔๕	มาก
๖. การรับทราบถึงการแนะนำให้ประชาชนเคารพต่อกฎหมายการเลือกตั้ง	๔.๒๐	๑.๑๓	มาก
๗. การรับทราบถึงการชักชวนให้ประชาชนเคารพต่อสถานที่เลือกตั้ง	๔.๓๐	๑.๐๒	มากที่สุด
รวม	๔.๒๑	.๙๕	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ประชาชนในชุมชนท่าเตียนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๒๑$, S.D. = ๐.๙๕)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด-มาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ร่วมรณรงค์ให้ทุกคนให้เกียรติกันและกัน ไม่กดขี่ข่มเหงกัน โดยเฉพาะการให้เกียรติสตรี” ($\bar{X}=๔.๔๔$, S.D.=๐.๙๓) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ได้มีส่วนร่วมในการช่วยรณรงค์ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ($\bar{X}=๔.๓๒$, S.D.=๑.๐๘) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านได้เข้าร่วมประชุมกับภาครัฐ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๓.๗๕$, S.D.=๑.๔๕) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

(n=๒๔๗)

ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้ง	๔.๖๓	.๗๘	มากที่สุด
๒. การใช้สิทธิเลือกผู้สมัครที่ไม่ทำผิดกฎหมายและเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง	๔.๕๔	.๘๕	มากที่สุด
๓. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตรงตามวันเวลาที่กำหนดไว้	๔.๖๐	.๘๓	มากที่สุด
๔. การไปใช้สิทธิเลือกผู้สมัครที่ไม่รังแกข่มเหงสตรี	๔.๔๒	.๙๓	มากที่สุด
๕. การให้ความเคารพและรับฟังความเห็นต่างของผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	๔.๕๕	.๘๕	มากที่สุด
๖. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยเคารพต่อกฎหมายการเลือกตั้ง	๔.๖๒	.๗๔	มากที่สุด
๗. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้การเคารพต่อสถานที่เลือกตั้ง	๔.๑๕	.๘๗	มาก
รวม	๔.๕๗	.๗๐	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ประชาชนในชุมชนท่าเตียนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๕๗$, S.D.=๐.๗๐)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้ง” ($\bar{X}=๔.๖๓$, S.D.=๐.๗๘) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยเคารพต่อกฎหมายการเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๔.๖๒$, S.D.=๐.๗๔) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้การเคารพต่อสถานที่เลือกตั้ง” ($\bar{X}=๔.๑๕$, S.D.=๐.๘๗) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

(n=๒๔๗)

ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. การได้มีส่วนร่วมติดตามการนับคะแนนผลการเลือกตั้ง	๔.๒๔	๑.๑๗	มากที่สุด
๒. การได้มีส่วนร่วม เพื่อตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ มีความเป็นอิสระในการทำงานไม่ถูกข่มเหงรังแก	๔.๐๗	๑.๒๔	มาก
๓. การได้ติดตามตรวจสอบการนับคะแนนของเจ้าหน้าที่ ตรงตามวันและเวลาที่กำหนดไว้	๔.๑๗	๑.๑๘	มาก
๔. การได้ติดตามตรวจสอบการนับคะแนนของเจ้าหน้าที่ ว่าให้ความเคารพต่อคะแนนเสียงของผู้ที่เห็นต่าง	๔.๐๕	๑.๒๑	มาก
๕. การมีส่วนรับทราบถึงการตรวจสอบสถานที่เลือกตั้ง มีความพร้อมให้การคุ้มครองและรักษาดูแลผู้มาใช้สิทธิ	๔.๐๔	๑.๒๗	มาก
๖. การมีส่วนร่วมรับทราบถึงการตรวจสอบการเลือกตั้ง ว่าปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับตามกฎหมายการเลือกตั้ง	๓.๙๘	๑.๒๗	มาก
๗. การมีส่วนร่วมตรวจสอบการเลือกตั้ง ว่ามีความเที่ยงธรรมและเป็นธรรม	๓.๙๘	๑.๒๙	มาก
รวม	๔.๐๘	๑.๑๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนในชุมชนท่าเตียนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๔.๐๘$, S.D.=๑.๑๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก-มากที่สุด โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านได้มีส่วนร่วมติดตามการนับคะแนนผลการเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๔.๒๔$, S.D.=๑.๑๗) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านได้ติดตามตรวจสอบการนับคะแนนของเจ้าหน้าที่ตรงตาม

วันและเวลาที่กำหนดไว้” ($\bar{X}=๔.๑๗$, S.D.=๑.๑๘) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีส่วนร่วมรับทราบถึงการตรวจสอบการเลือกตั้ง ว่าปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับตามกฎหมายการเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๓.๙๘$, S.D.=๑.๒๗) และ “ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบการเลือกตั้งว่ามีความเที่ยงธรรมและเป็นธรรม” ($\bar{X}=๓.๙๘$, S.D.=๑.๒๙) ตามลำดับ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ๒ กลุ่มในเรื่อง เพศ และการทดสอบค่า F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า ๒ กลุ่ม ในเรื่อง อายุ อาชีพ และรายได้ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๑ ใช้สถิติ t-test คือ กลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม มีความเป็นอิสระต่อกัน ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น จะเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวม

(n=๒๔๗)

เพศ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ชาย	๑๓๖	๔.๒๖	.๘๗	มากที่สุด
หญิง	๑๑๑	๔.๓๒	.๗๘	มากที่สุด
รวม	๒๔๗	๔.๒๙	.๘๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวม จำแนกตามเพศอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๔.๒๙$, S.D.=๐.๘๓)

ตารางที่ ๔.๗ แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของ
ประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวม

(n=๒๔๗)

การมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้ง						
ทั่วไปของชุมชนท่าเตียน		n	\bar{X}	SD.	t	Sig.
กรุงเทพมหานคร						
๑. ด้านการรณรงค์	ชาย	๑๓๖	๔.๑๗	๑.๐๖	-.๘๐๖	.๔๒๑
หาเสียงเลือกตั้ง	หญิง	๑๑๑	๔.๒๗	.๘๐		
๒. ด้านการใช้สิทธิ	ชาย	๑๓๖	๔.๕๒	.๗๕	-๑.๑๒๓	.๒๖๓
เลือกตั้ง	หญิง	๑๑๑	๔.๖๒	.๖๒		
๓. ด้านการติดตาม	ชาย	๑๓๖	๔.๐๙	๑.๑๒	.๑๘๑	.๘๕๗
ตรวจสอบการ	หญิง	๑๑๑	๔.๐๖	๑.๑๙		
เลือกตั้ง	ชาย	๑๓๖	๔.๒๖	.๘๗	-.๕๓๙	.๕๙๑
รวม	หญิง	๑๑๑	๔.๓๒	.๗๘		
	รวม	๒๔๗	๔.๒๙	.๘๓		

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๒ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยรวม

(n=๒๔๗)

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
๑๘ - ๓๐ ปี	๓๐	๔.๐๒	.๔๕	มาก
๓๑ - ๔๐ ปี	๖๓	๔.๐๙	.๙๖	มาก
๔๑ - ๕๐ ปี	๗๘	๔.๓๓	.๙๑	มากที่สุด
๕๑ ปีขึ้นไป	๗๖	๔.๔๗	.๖๖	มากที่สุด
รวม	๒๔๗	๔.๒๙	.๘๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวม จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๒๙$, S.D.=๐.๘๓)

ตารางที่ ๔.๙ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการ
เลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

(n=๒๔๗)

การมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไป						
ของชุมชนท่าเตียน		SS	df	MS	F	Sig.
กรุงเทพมหานคร						
๑. ด้านการรณรงค์ หาเสียงเลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๕๘	๓	.๔๑๙	.๔๕๙	.๗๑๑
	ภายในกลุ่ม	๒๒๒.๐๐๑	๒๔๓	.๙๑๔		
	รวม	๒๒๓.๒๕๙	๒๔๖			
๒. ด้านการใช้สิทธิ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๑๗.๖๙๖	๓	๕.๘๙๙	๑๔.๑๕๘	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๐๑.๒๔๐	๒๔๓	.๔๑๗		
	รวม	๑๑๘.๙๓๖	๒๔๖			
๓. ด้านการติดตาม ตรวจสอบการ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๑๓๕	๓	๓.๗๑๒	๒.๘๖๔	.๐๓๗*
	ภายในกลุ่ม	๓๑๔.๘๙๘	๒๔๓	๑.๒๙๖		
	รวม	๓๒๖.๐๓๒	๒๔๖			
	ระหว่างกลุ่ม	๗.๐๔๐	๓	๒.๓๔๗	๓.๕๒๗	.๐๑๖*
	รวม	๑๖๑.๖๖๖	๒๔๓	.๖๖๕		
	รวม	๑๖๘.๗๐๕	๒๔๖			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference)

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุโดยรวม

(n=๒๔๗)

อายุ		๑๘ - ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
	\bar{X}	๔.๐๒	๔.๐๙	๔.๓๓	๔.๔๗
๑๘ - ๓๐ ปี	๔.๐๒	-	๐.๐๗	๐.๓๑	๐.๔๕*
๓๑ - ๔๐ ปี	๔.๐๙		-	๐.๒๔	๐.๓๘*
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๓๓			-	๐.๑๔
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๔๗				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๒ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป

และประชาชนที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

(n=๒๔๗)

อายุ	๑๘ - ๓๐ ปี ๓๑ - ๔๐ ปี ๔๑ - ๕๐ ปี ๕๑ ปีขึ้นไป				
	\bar{X}	๓.๙๔	๔.๓๙	๔.๖๔	๔.๘๓
๑๘ - ๓๐ ปี	๓.๙๔	-	๐.๔๕*	๐.๗๐*	๐.๘๙*
๓๑ - ๔๐ ปี	๔.๓๙		-	๐.๒๕	๐.๔๔*
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๖๔			-	๐.๑๙
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๘๓				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๔ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่อายุ ๓๑ - ๔๐ อายุ ๔๑ - ๕๐ ปี และประชาชนที่อายุ ปี ๕๑ ปีขึ้นไป

ประชาชนที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่อายุ ปี ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง

(n=๒๔๗)

อายุ		๑๘ - ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
	\bar{X}	๔.๐๕	๓.๗๕	๔.๑๐	๔.๓๒
๑๘ - ๓๐ ปี	๔.๐๕	-	-๐.๓๐	๐.๐๕	๐.๒๗
๓๑ - ๔๐ ปี	๓.๗๕		-	๐.๓๐	๐.๕๗*
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๑๐			-	๐.๒๒
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๓๒				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๑ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๓ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามการศึกษา โดยรวม

(n=๒๔๗)

การศึกษา	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	๕๑	๔.๔๒	.๘๔	มากที่สุด
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	๑๐๐	๔.๔๒	.๖๖	มากที่สุด
ปริญญาตรี	๗๙	๔.๑๖	.๙๗	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๗	๓.๕๑	.๑๒	มาก
รวม	๒๔๗	๔.๒๙	.๘๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวม จำแนกตามการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๒๙$, S.D.=๐.๘๓)

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการ
เลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามการศึกษา

(n=๒๔๗)

การมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้ง ทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร		SS	df	MS	F	Sig.
๔. ด้านการรณรงค์ หาเสียงเลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๖.๒๓๑	๓	๒.๐๗๗	๒.๓๒๕	.๐๗๕
	ภายในกลุ่ม	๒๑๗.๐๒๘	๒๔๓	.๘๙๓		
	รวม	๒๒๓.๒๕๙	๒๔๖			
๕. ด้านการใช้สิทธิ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๘๓๗	๓	๔.๒๗๙	๙.๘๐๐	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๐๖.๐๙๙	๒๔๓	.๔๓๗		
	รวม	๑๑๘.๙๓๖	๒๔๖			
๖. ด้านการติดตาม ตรวจสอบการ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๓๙.๑๗๓	๓	๑๓.๐๕๘	๑๑.๐๖๑	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๘๖.๘๖๐	๒๔๓	๑.๑๘๐		
	รวม	๓๒๖.๐๓๒	๒๔๖			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๐๐๑	๓	๔.๐๐๐	๖.๒๐๓	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๕๖.๗๐๔	๒๔๓	.๖๔๕		
	รวม	๑๖๘.๗๐๕	๒๔๖			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference)

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามการศึกษาโดยรวม

(n=๒๔๗)

การศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่า	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		มัธยมศึกษา	หรือเทียบเท่า		
		๔.๔๒	๔.๔๒	๔.๑๖	๓.๕๑
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	๔.๔๒	-	๐.๐๐	-๐.๒๖*	-๐.๙๑*
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	๔.๔๒		-	-๐.๐๘	-๐.๙๑*
ปริญญาตรี	๔.๑๖			-	-๐.๖๕*
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๕๑				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๔ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีการศึกษต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ประชาชนที่มีการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามการศึกษา ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

(n=๒๔๗)

การศึกษา		ต่ำกว่า มัธยมศึกษา	มัธยมศึกษา หรือ เทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญา ตรี
	\bar{X}	๔.๙๔	๔.๖๐	๔.๓๖	๔.๑๘
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	๔.๙๔	-	-๐.๓๔*	-๐.๔๘*	-๐.๗๖*
มัธยมศึกษาหรือ เทียบเท่า	๔.๖๐		-	-๐.๒๔*	-๐.๔๒*
ปริญญาตรี	๔.๓๖			-	-๐.๑๘
สูงกว่าปริญญาตรี	๔.๑๘				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๕ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีการศึกษิต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ประชาชนที่มีการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามการศึกษา ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง

(n=๒๔๗)

การศึกษา		ต่ำกว่า มัธยมศึกษา	มัธยมศึกษา หรือ เทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญา ตรี
	\bar{X}	๔.๒๘	๔.๓๓	๓.๘๘	๒.๖๒
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	๔.๒๘	-	๐.๐๕	-๐.๔๔*	-๑.๖๖*
มัธยมศึกษาหรือ เทียบเท่า	๔.๓๓		-	-๐.๕๕*	-๑.๗๑*
ปริญญาตรี	๓.๘๘			-	-๑.๒๖*
สูงกว่าปริญญาตรี	๒.๖๒				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๕ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีการศึกษิต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับ ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี

ประชาชนที่มีการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับ สูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๔ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๘ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ โดยรวม

(n=๒๔๗)

อาชีพ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว	๑๖๑	๔.๔๖	.๗๑	มากที่สุด
รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป	๖๐	๔.๐๒	.๙๐	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๑๕	๔.๑๑	๑.๐๗	มาก
อื่น	๑๑	๓.๐๓	.๕๒	ปานกลาง
รวม	๒๔๗	๔.๒๙	.๘๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไป ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวม จำแนกตามอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๒๙$, S.D.=๐.๘๓)

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ

(n=๒๔๗)

การมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไป		SS	df	MS	F	Sig.
ของชุมชนท่าเตียน						
กรุงเทพมหานคร						
๑. ด้านการรณรงค์ หาเสียงเลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๖.๒๓๑	๓	๒.๐๗๗	๒.๓๒๕	.๐๗๕
	ภายในกลุ่ม	๒๑๗.๐๒๘	๒๔๓	.๘๙๓		
	รวม	๒๒๓.๒๕๙	๒๔๖			
๒. ด้านการใช้สิทธิ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๘๓๗	๓	๔.๒๗๙	๙.๘๐๐	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๐๖.๐๙๙	๒๔๓	.๔๓๗		
	รวม	๑๑๘.๙๓๖	๒๔๖			
๓. ด้านการติดตาม ตรวจสอบการ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๓๙.๑๗๓	๓	๑๓.๐๕๘	๑๑.๐๖๑	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๘๖.๘๖๐	๒๔๓	๑.๑๘๐		
	รวม	๓๒๖.๐๓๒	๒๔๖			
	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๐๐๑	๓	๔.๐๐๐	๖.๒๐๓	.๐๐๐*
รวม	ภายในกลุ่ม	๑๕๖.๗๐๔	๒๔๓	.๖๔๕		
	รวม	๑๖๘.๗๐๕	๒๔๖			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference)

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอาชีพโดยรวม

(n=๒๔๗)

อาชีพ		ค้าขาย/ ประกอบ อาชีพส่วนตัว	รับจ้าง/ ลูกจ้างทั่วไป	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
	\bar{X}	๔.๔๖	๔.๐๒	๔.๑๑	๓.๐๓
ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว	๔.๔๖	-	-๐.๔๔*	-๐.๓๕	-๑.๔๓*
รับจ้าง/ลูกจ้าง ทั่วไป	๔.๐๒			๐.๐๙	-๐.๙๙*
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	๔.๑๑			-	-๑.๑๑*
อื่นๆ	๓.๐๓				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๔ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพ รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป และอื่นๆ

ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไปมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอาชีพด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

(n=๒๔๗)

อาชีพ		ค้าขาย/ ประกอบ อาชีพส่วนตัว	รับจ้าง/ ลูกจ้างทั่วไป	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
	\bar{X}	๔.๗๒	๔.๓๗	๔.๒๔	๓.๔๓
ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว	๔.๗๒	-	-๐.๓๕*	-๐.๔๘*	-๑.๐๗*
รับจ้าง/ลูกจ้าง ทั่วไป	๔.๓๗		-	-๐.๑๓	-๐.๙๔*
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	๔.๒๔			-	-๐.๘๑*
อื่นๆ	๓.๔๓				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๕ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพ รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ

ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไปมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอาชีพด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง

(n=๒๔๗)

อาชีพ	ค่าขาย/ ประกอบ อาชีพส่วนตัว	รับจ้าง/ ลูกจ้างทั่วไป	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ	
	\bar{X}	๔.๓๐	๓.๗๕	๓.๘๐	๒.๓๘
ค่าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว	๔.๓๐	-	๐.๕๕*	๐.๕๐	๑.๙๒*
รับจ้าง/ลูกจ้าง ทั่วไป	๓.๗๕	-	๐.๐๕	๐.๓๗	
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	๓.๘๐		-	๑.๔๒*	
อื่นๆ	๒.๓๘			-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๓ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพ รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป และอื่นๆ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๕ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ โดยรวม

(n=๒๔๗)

รายได้	n	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๖	๓.๕๘	.๗๓	มาก
๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท	๕๖	๓.๘๙	.๗๖	มาก
๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท	๙๕	๔.๔๔	.๘๒	มากที่สุด
๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๙๐	๔.๔๑	.๗๙	มากที่สุด
รวม	๒๔๗	๔.๒๙	.๘๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวม จำแนกตามรายได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๒๙$, S.D.=๐.๘๓)

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้

(n=๒๔๗)

การมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไป						
ของชุมชนท่าเตียน		SS	df	MS	F	Sig.
กรุงเทพมหานคร						
๑. ด้านการรณรงค์ หาเสียงเลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๓๙.๐๖๒	๓	๑๓.๐๒๑	๑๗.๑๗๘	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๘๔.๑๙๗	๒๔๓	.๗๕๘		
	รวม	๒๒๓.๒๕๙	๒๔๖			
๒. ด้านการใช้สิทธิ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๔.๕๒๒	๓	๑.๕๐๗	๓.๒๐๒	.๐๒๔*
	ภายในกลุ่ม	๑๑๔.๔๑๓	๒๔๓	.๔๗๑		
	รวม	๑๑๘.๙๓๖	๒๔๖			
๓. ด้านการติดตาม ตรวจสอบการ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	๒๓.๗๐๑	๓	๗.๙๐๐	๖.๓๕๐	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๐๒.๓๓๑	๒๔๓	๑.๒๔๔		
	รวม	๓๒๖.๐๓๒	๒๔๖			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๕.๗๑๗	๓	๕.๒๓๙	๘.๓๒๑	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๕๒.๙๘๘	๒๔๓	.๖๓๐		
	รวม	๑๖๘.๗๐๕	๒๔๖			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference)

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามรายได้โดยรวม

(n=๒๔๗)

รายได้	\bar{X}	ต่ำกว่า	๕,๐๐๑-	๑๐,๐๐๑-	๑๕,๐๐๑ บาท
		๕,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๐ บาท	ขึ้นไป
		๓.๕๘	๓.๘๙	๔.๔๔	๔.๔๑
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๓.๕๘	-	๐.๓๑*	๐.๘๖*	-๑.๙๓*
๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๘๙		-	๐.๕๕	-๐.๕๒*
๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท	๔.๔๔				๐.๐๓
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๔๑				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๔ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท, ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป,

ประชาชนที่มีรายได้ ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามรายได้ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

(n=๒๔๗)

รายได้	\bar{X}	ต่ำกว่า	๕,๐๐๑-	๑๐,๐๐๑-	๑๕,๐๐๑ บาท
		๕,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๐ บาท	ขึ้นไป
	๒.๓๘		๓.๗๖	๔.๔๑	๔.๔๑
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๒.๓๘	-	๑.๓๘*	๒.๐๓*	๒.๐๓*
๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๗๖		-	๐.๖๕*	๐.๖๕*
๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท	๔.๔๑			-	๐.๐๐
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๔๑				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๕ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท, ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป

ประชาชนที่มีรายได้ ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) **จำแนกตามรายได้ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง**

(n=๒๔๗)

รายได้	\bar{X}	ต่ำกว่า	๕,๐๐๑-	๑๐,๐๐๑-	๑๕,๐๐๑ บาท
		๕,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๐ บาท	ขึ้นไป
	๔.๖๗	๔.๖๗	๔.๓๕	๔.๕๖	๔.๗๑
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๔.๖๗	-	๐.๓๒	-๐.๑๑	๐.๐๔
๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท	๔.๓๕		-	๐.๒๐	๔.๓๖*
๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท	๔.๕๖			-	๐.๑๕
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๗๑				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๑ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีรายได้ ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามรายได้ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง

(n=๒๔๗)

รายได้	\bar{X}	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๑- ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป
	๓.๖๙	๓.๖๙	๓.๕๖	๔.๓๖	๔.๑๒
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๓.๖๙	-	-๐.๑๓	-๐.๖๗*	-๐.๔๓*
๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๕๖		-	-๐.๐๘	๐.๕๖
๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐ บาท	๔.๓๖			-	๐.๒๔
๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๔.๑๒				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๒ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท และ รายได้ ๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๙ สรุปผลทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วม
ร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไป ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร
โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	t/F	Sig	ผลการทดสอบ สมมติฐาน	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	เพศ	การมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไป	-.๕๓๙	.๕๙๑	-	✓
๒	อายุ	การมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไป	๓.๕๒๗	.๐๑๖*	✓	-
๓	การศึกษา	การมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไป	๖.๒๐๓	.๐๐๐*	✓	-
๔	อาชีพ	การมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไป	๖.๒๐๓	.๐๐๐*	✓	-
๕	รายได้	การมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไป	๘.๓๒๑	.๐๐๐*	✓	-

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ประชาชนที่มี อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน
ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน
กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญตามสมมติฐาน ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้ง
ไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหา และแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดที่เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชาชน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ ๔.๓๐ ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา และแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ปัญหา	แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม
๑.ประชาชนยังขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ทั่วถึงและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต่อเนื่อง ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง	๑.ประชาสัมพันธ์ปลุกฝังอุดมการณ์สร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องทางการเมือง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้น
๒.ประชาชนบางส่วนยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการออกไปใช้สิทธิเท่าที่ควร	๒.สร้างความเข้าใจและความสำคัญของการไปใช้สิทธิ
๓.การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ล่าช้าของประชาชนจึงทำให้ไม่ได้รับข่าวสารเท่าที่ควร	๓.จัดประชุม สัมมนา เสวนา ให้ความรู้ ความเข้าใจ และรับฟังปัญหาเพื่อที่จะสร้างการมีส่วนร่วมร่วมกันของเจ้าหน้าที่และประชาชน

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า มีประชาชนบางส่วนยังขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง การรับรู้ข่าวสารที่ไม่ต่อเนื่อง การให้ข้อมูลข่าวสารที่ล่าช้าจึงทำให้ไม่ได้รับข่าวสารเท่าที่ควร ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ส่วนข้อเสนอแนะของประชาชนนั้น อยากให้ภาครัฐนั้นมีการจัดประชุม สัมมนา เสวนา ให้ความรู้ ความเข้าใจ หรือการปลุกฝังอุดมการณ์อธิปไตยให้เกิดขึ้นกับประชาชน การให้สิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญอย่างต่อเนื่องและไม่ถูกจำกัด

ตารางที่ ๔.๓๑ ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา และแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ปัญหา	แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม
๑.การได้มาซึ่งนักการเมืองเดิมๆ ระบบเดิมๆ รูปแบบเดิมๆ ทำให้ไม่เกิดการพัฒนาทางการเมือง	๑.มีการจัดอบรมให้ความรู้ประชาชนให้ไปถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม หรือของประเทศชาติมากกว่าส่วนตน ก่อนไปทำหน้าที่
๒.ประชาชนบางส่วนไม่เห็นความสำคัญในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเลือกตั้งบ่อยครั้งทำให้ประชาชนเบื่อหน่าย	๒.ทำความเข้าใจและเสถียรภาพทางการเมืองให้เกิดขึ้น
๓.การไปใช้สิทธิแต่ละครั้งมีขั้นตอนยุ่งยากและใช้เวลานาน	๓.รัฐควรนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเลือกตั้ง เพื่อลดปัญหาของผู้มาใช้สิทธิ

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า การไปใช้สิทธิของประชาชนแต่ละครั้งมีขั้นตอนวิธีการยุ่งยากยุ่งยากใช้เวลานาน การเลือกตั้งบ่อยครั้งทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายไม่ยากเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อไปใช้สิทธิเลือกผู้สมัครแล้วรูปแบบการเมืองก็เดิมๆ ไม่เปลี่ยนแปลง การเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์หรืออำนาจยังมีให้เห็น ส่วนข้อเสนอแนะของประชาชนนั้นการส่งเสริมให้นักการเมืองคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติและของประชาชนให้มาก จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมืองทำให้ไม่เกิดปัญหาทางการเมือง

ตารางที่ ๔.๓๒ ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา และแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง

ปัญหา	แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม
๑. การนับคะแนน หรือการคำนวณคะแนนผิดพลาด คะแนนไม่ตรงกับผู้ใช้สิทธิ	๑. รายงานผลการดำเนินงาน หรือกิจกรรมให้ประชาชนทราบอย่างตรงไปตรงมา และทั่วถึง
๒. ประชาชนยังไม่มีส่วนร่วมในการเข้ามาตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่เท่าที่ควร	๒. เปิดโอกาสเปิดพื้นที่ให้ประชาชนหรือผู้นำชุมชนได้มีส่วนร่วมเมื่อมีกิจกรรมทางการเมือง
๓. ผู้สมัครไม่มีส่วนร่วมกับชุมชน ไม่มีเวลามารับฟังปัญหาของชุมชน เข้ามาเฉพาะในเวลาหาเสียง	๓. นักการเมืองควรเข้ามารับฟังปัญหาภายในชุมชน เพื่อที่จะร่วมช่วยกันแก้ไข และเกิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า การทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่ยังมีความผิดพลาด เลือกปฏิบัติ การนับคะแนน การคำนวณคะแนน และการประกาศคะแนนยังมีปัญหาทำให้ประชาชนสงสัยถึงการทำหน้าที่ไม่โปร่งใสหรือไม่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม โดยเปิดรับสมัครตัวแทนของประชาชนที่มีความสนใจเข้าไปสังเกตการณ์ ไปติดตามการทำงานหรือตรวจสอบการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของรัฐต้องมีการประกาศคะแนนที่ชัดเจนทำให้ประชาชนเชื่อถือได้ ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองว่าเป็นไปตามนโยบายที่หาเสียงไว้หรือไม่ โดยมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

กล่าวโดยสรุป ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามนั้นได้เสนอปัญหาและอุปสรรคคือ ประชาชนยังขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง การรับรู้ข่าวสารที่ไม่ต่อเนื่อง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ล่าช้า จึงทำให้ไม่ได้รับข่าวสารที่ถูกต้อง การไปใช้สิทธิมีขั้นตอนวิธีการยุ่งยากใช้เวลานาน การเลือกตั้งบ่อยครั้งทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายไม่ยากเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง การได้มาซึ่งนักการเมืองก็เดิมๆ รูปแบบเดิมๆ การเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์ทำให้เกิดความไม่มั่นคงและเสถียรภาพทางการเมือง ควรส่งเสริมด้วยการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองที่ถูกต้องแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแก่ประชาชนและให้สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองโดยไม่ถูกจำกัด เปิดรับประชาชนให้เข้ามาตรวจสอบการทำหน้าที่เพื่อความโปร่งใสในการทำงาน

๔.๕ ผลสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของ ชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาและการรวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ใน ๓ ด้าน คือ ๑.ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ๒. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และ ๓. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง สรุบบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

ผลการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) สามารถสรุปผลโดยจำแนกตามรายด้านของการวิจัยดังนี้

๔.๕.๑ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในแนวทางการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๑. ภาครัฐควรมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง นอกจากนี้ในการประชาสัมพันธ์ภาครัฐต้องสร้างลักษณะที่ดี สร้างความรู้ความเข้าใจต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและตระหนักถึงการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง^๑

๒. คณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีส่วนเกี่ยวข้องของพรรคการเมืองให้ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญถึงการรักษาสีและผลประโยชน์ในการเลือกตั้ง และส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตยที่ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกัน การเพิ่มช่องทางใหม่ๆ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งให้มากกว่าที่มีอยู่^๒

๓. พื้นฐานของสังคมไทยเราโดยทั่วไปประชาชนยังขาดการรับรู้และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะจะเห็นได้ว่าการไปเลือกตั้งแต่ละครั้งจะเลือกเฉพาะคนรู้จักหรือสนิทกับเรา โดยไม่มองถึงนโยบายผู้สมัครผู้อื่น ยังมีการเล่นพรรคเล่นพวกตรงนี้จึงเป็นเหตุให้ประชาธิปไตยผิดเพี้ยนไป ในความเป็นจริงเราต้องเลือกคนที่มีความสามารถมีความดี ดังนั้นจึงจะเห็นคนอยู่ ๒ กลุ่ม คือ เลือกเพราะนโยบาย และเลือกเพราะรู้จักกัน^๓

๔. รัฐบาลควรเข้าถึงประชาชนเข้าถึงผู้นำชุมชน เพื่อมุ่งส่งเสริมหรือปลูกฝังความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองไปยังกลุ่มเยาวชน นักศึกษา วิทยากร

^๑สัมภาษณ์ นายเกรียงไกร โอบารพันธ์สกุล, ประธานชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^๒สัมภาษณ์ นายพัฒนา ปิติวัฒาลัย, รองประธานชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^๓สัมภาษณ์ นายสุรินทร์ นิรันตสุขรักษ์, นักวิชาการชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

ให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย โดยต้องเปิดพื้นที่ทางการเมืองของชุมชนให้กับกลุ่มคนเหล่านี้ได้มีโอกาสแสดงบทบาทของตนเองเพิ่มมากขึ้น^๔

๕. ภาครัฐทุกหน่วยงาน หรือพรรคการเมืองควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านการสัมมนา เสวนา เพื่อที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแก่ผู้นำชุมชนหรือประชาชนในชุมชน ทำให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเข้าถึงประชาชน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับฟังปัญหาจะทำให้ประชาชนให้ความสนใจ^๕

๖. คณะกรรมการการเลือกตั้งควรคำนึงถึงว่าในสังคมปัจจุบันนี้สื่อออนไลน์มีความสำคัญอย่างมากในชีวิตประจำวันของประชาชนและเป็นทางเลือกใหม่นอกจากการอ่านหนังสือพิมพ์หรือการดูทีวี เพราะฉะนั้นภาครัฐจึงควรมีนโยบายที่จะนำเอาสื่อต่างๆ เหล่านี้ เช่น facebook line เป็นต้น เพื่อที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มากยิ่งขึ้นในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยผ่านช่องทางเหล่านี้^๖

๗. การมีส่วนร่วมตามแนวอภิธานิธรรมนี้ เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การรณรงค์หาเสียงจะช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมที่มีหลักการ เช่นการร่วมกลุ่มกันประชุมเพื่อการวางแผนหรือกำหนดทิศทางการทำงาน การออกกฎระเบียบเพื่อความเรียบร้อยหรือวางนโยบายในการหาเสียงเพื่อที่จะให้มีรูปแบบและนโยบายที่เป็นแนวทางเดียวกันมีความเข้าใจเป็นอันเดียวกัน มีการประชุมกันอยู่เป็นประจำเพื่อแลกเปลี่ยนปัญหา^๗

๘. ภาครัฐควรส่งเสริมการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามวันเวลาที่กำหนด และเคารพและรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่เห็นต่าง แนะนำให้ประชาชนเคารพต่อกฎหมายการเลือกตั้งหรือสถานที่เลือกตั้ง โดยการไม่ทำผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง เช่นการฉีกบัตรเลือกตั้ง ทำให้ประชาชนเกิดความรู้และความเข้าใจในการที่จะเสริมสร้างการมีส่วนร่วมที่ดีในการไปใช้สิทธิ โดยผ่านการจัดประชุม สัมมนาในกลุ่มชุมชน^๘

^๔สัมภาษณ์ นายพจน์ตะวัน ชินนาสวัสดิ์, นักวิชาการชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^๕สัมภาษณ์ นายอรรถกร แก้วกรประดิษฐ์, ตัวแทนประชาชนชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^๖สัมภาษณ์ นายกฤษกร ถิ่นทัพไทย, ตัวแทนประชาชนชุมชนท่าเตียน, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓.

^๗สัมภาษณ์ พระครูวินัยธรเอกชัย จิตฺตปญโญ, อาจารย์ประจำโรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓.

^๘สัมภาษณ์ พระมหาวิเชียร สิริวิฑฒโน, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม, ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓.

ตารางที่ ๔.๓๓ สรุปความถี่จำนวนผู้ตอบประเด็น การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไป
ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คน
๑	ประชาชนเกิดการตื่นตัวในการใช้สิทธิ	๔	๑,๒,๔,๖
๒	ปลูกฝังวัฒนธรรมเพื่อให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิ	๓	๑,๕,๘
๓	กระตุ้นจิตสำนึกในความเป็นพลเมือง	๒	๒,๗
๔	ให้ความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง	๒	๔,๖
๕	เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างผู้สมัครและประชาชน	๔	๑,๓,๕,๗

จากตารางที่ ๔.๓๓ พบว่า นโยบายการหาเสียงของพรรคการเมืองหรือการสื่อสารทางการเมืองควรมีการกระทำให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ไม่ใช่เป็นนโยบายที่จับต้องไม่ได้หรือไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน การสื่อสารในการหาเสียงควรเป็นไปในทางสร้างสรรค์ คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติไม่ใช่คิดว่าคิดแต่จะเอาชนะฝ่ายเดียว ไม่ควรสร้างความเกลียดชังทางสังคมแบ่งพรรคแบ่งฝ่าย ปัจจุบันสื่อออนไลน์เป็นทางเลือกที่ผู้สมัครต่างๆ ใช้กันมากขึ้น และเป็นทางเลือกหนึ่งแทนการรณรงค์หาเสียงผ่าน โทรทัศน์ วิทยุ ใบปลิว แผ่นป้าย แต่สื่อออนไลน์ยังมีการตั้งข้อจำกัดในการหาเสียง ทำให้ผู้สมัครไม่มีเสรีภาพในการใช้สื่อออนไลน์หาเสียงมากที่ควรภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการให้สิทธิและเสรีภาพในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งให้มากกว่านี้ เพื่อให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน

๔.๕.๒ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในแนวทางการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๑. การเลือกตั้งบางครั้งอาจใช้เวลาานพอสมควร หรือบางคนต้องกลับไปเลือกตั้งที่ภูมิลำเนา ทำให้ประชาชนบางส่วนออกไปใช้สิทธิน้อย แต่ปัจจุบันรัฐบาลเปิดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าทำให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิมากขึ้น แต่ก็ยังไม่ตอบโจทก์กับปัญหาทั้งหมด รัฐบาลต้องมีการศึกษาปัญหาและรับฟังปัญหาของประชาชนแล้วนำมาแก้ไขเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนและทำให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิมากขึ้น^๔

^๔สัมภาษณ์ นายเกรียงไกร โธหารพันธุ์สกุล, ประธานชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

๒. สิทธิของบุคคลควรมีอิสระไม่ถูกจำกัดมากเกินไปสามารถใช้ได้อย่างอิสระตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และประชาชนควรมีส่วนร่วมในการที่จะตรวจสอบผู้ลงสมัครว่ามีคุณธรรม มีจริยธรรม มีคุณสมบัติที่เราจะสามารถพึ่งพาได้หรือไม่^{๑๐}

๓. การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการตื่นตัวของประชาชนและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพราะประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและเห็นถึงความสำคัญในการไปใช้สิทธิ ^{๑๑}

๔. ประชาชนต้องมีสิทธิ เสรีภาพที่จะเลือกผู้สมัครที่ตนเองชอบโดยไม่ถูกกลุ่มการเมืองหรือหัวคะแนนต่างๆ ชี้นำ เพราะการแบ่งพรรคแบ่งพวกแบ่งฝ่ายแบ่งสีกันเป็นผลเสียอย่างยิ่งในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการเชิญชวนทำให้ประชาชนไม่มีอิสระทางความคิด^{๑๒}

๕. ภาครัฐควรปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง เช่นการเลือกตั้งให้มีอยู่ในระดับต่างๆ หรือกิจกรรมทางการเมืองอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ปลูกฝังให้เกิดเป็นความรู้และความสำคัญแก่ประชาชน ให้ทราบถึงสิทธิของตนเองและเห็นถึงความสำคัญ^{๑๓}

๖. ประเทศไทยเรานั้นอยู่ในยุค ๔.๐ การที่จะให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ต้องมีสิ่งให้อำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน เราควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเลือกตั้งให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น นอกจากการเลือกตั้งในระบบปกติแล้ว ควรจะนำระบบการเลือกตั้งแบบใหม่ๆ เช่นการเลือกตั้งด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้^{๑๔}

๗. ผู้สมัครที่เข้าไปเพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยการออกกฎหมาย เพื่อผลประโยชน์ของตัวเองและพวกพ้อง หรือการออกกฎหมายเพื่อที่จะทำลายคู่แข่งหรือฝั่งตรงข้าม และการยกเลิกกฎหมายบางอย่างเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง เป็นการมีส่วนร่วมที่ผิดจากหลักอภิธานิยธรรม เพราะหลักอภิธานิยธรรมนั้นเป็นหลังธรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้เกิดความสามัคคีในการเลือกผู้สมัครที่เคารพต่อกฎหมาย เคารพต่อเสียงของประชาชน ทำให้ได้ผู้สมัครที่จะเข้าไปเพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง^{๑๕}

๘. สิทธิในการเลือกตั้ง เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน เพื่อที่จะรักษาไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตย จะเห็นได้ว่าปัจจุบันนี้ประชาชนส่วนใหญ่เริ่มมีการตื่นตัวทางการเมืองและพากัน

^{๑๐}สัมภาษณ์ นายพัฒนา ปิติวัฒาลัย, รองประธานชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^{๑๑}สัมภาษณ์ นายสุรินทร์ นรินตสุขรักษ์, นักวิชาการชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^{๑๒}สัมภาษณ์ นายพจน์ตะวัน ชินนาสวัสดิ์, นักวิชาการชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^{๑๓}สัมภาษณ์ นายอรรถกร แก้วกรประดิษฐ์, ตัวแทนประชาชนชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^{๑๔}สัมภาษณ์ นายกฤตกร ถิ่นทัพไทย, ตัวแทนประชาชนชุมชนท่าเตียน, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓.

^{๑๕}สัมภาษณ์ พระครูวินัยธรเอกชัย ฐิตปญโญ, อาจารย์ประจำโรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓.

ออกไปใช้สิทธิมากยิ่งขึ้น แต่ก็ยังมีประชาชนบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งควรจะมีการศึกษาถึงปัญหาและหาแนวทางการแก้ไข การจัดประชุมประจำ การให้ข้อมูลข่าวสารที่ต่อเนื่องและประจำจะช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน^{๑๖}

ตารางที่ ๔.๓๔ สรุปความถี่จำนวนผู้ตอบประเด็น การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไป ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คน
๑	รักษาสิทธิและผลประโยชน์ตามกฎหมาย	๕	๑,๒,๓,๕,๗
๒	เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	๓	๔,๗,๘
๓	ได้นักการเมืองตามอุดมคติของตน	๓	๕,๖,๘
๔	ทำหน้าที่ในฐานะประชาชนคนหนึ่งที่มีสิทธิในการออกเสียง	๒	๒,๔
๕	มีส่วนร่วมทำให้ระบบประชาธิปไตยดำเนินไปอย่างถูกวิธี	๔	๑,๓,๕,๗

จากตารางที่ ๔.๔๓ พบว่า การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในปัจจุบัน ทำให้เห็นว่า ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังมีประชาชนบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญ หรือยังไม่เห็นถึงความสำคัญในการไปใช้สิทธิ รัฐบาลควรมุ่งส่งเสริมหรือปลูกฝังความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยการปลูกฝังไปยังกลุ่มผู้ที่ไม่เห็นความสำคัญของการไปใช้สิทธิ ควรมีการสำรวจและตรวจสอบประชาชนเหล่านั้นถึงปัญหาหรืออุปสรรคที่ทำให้เขาไม่สามารถไปใช้สิทธิได้ การไม่เห็นความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองแล้วนำมาหาทางแก้ไข

๔.๕.๓ ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในแนวทางการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๑. คณะกรรมการการเลือกตั้งควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ถึงบทบาทสิทธิและหน้าที่ของตนเองตามรัฐธรรมนูญที่เน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านการจัดประชุม อบรมหรือการสัมมนา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหรือการนำเสนอแผนงานที่จะทำให้ประชาชนรับทราบ ทำให้ประชาชนหันมามีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบมากยิ่งขึ้น^{๑๗}

^{๑๖}สัมภาษณ์ พระมหาวิเชียร สิริวิพัฒน์, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม, ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓.

^{๑๗}สัมภาษณ์ นายเกรียงไกร โอบารพันธ์สกุล, ประธานชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

๒. ภาครัฐต้องเตรียมความพร้อมในการเลือกตั้งทุกระดับและให้ความรู้ความเข้าใจแก่หน้าที่ให้ถูกต้องชัดเจน แบ่งหน้าที่หรือมอบหมายงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะเตรียมการเลือกตั้งให้พร้อม และสามารถป้องกันการทุจริต^{๑๘}

๓. ประชาชนมีติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งก็พอมีบ้าง แต่ก็มีข้อสังเกตว่า การหาเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนที่จะให้นโยบายแก่ประชาชนแต่ละครั้งต้องมีความเชื่อมั่นเป็นนโยบายที่ทำได้อย่างเช่นเรื่องเรื่องค่าแรงแรงงานขั้นต่ำ ๔๐๐ - ๔๕๐ แต่พอเอาเข้าจริงก็ตรงกันข้ามก็ทำไม่ได้ เพราะเศรษฐกิจมันถดถอยก็ทำไม่ได้ประชาชนก็ประท้วงกัน อีกประการหนึ่งเรื่องการย้ายพรรคนี้ก็เป็นเรื่องแปลก เพราะชี้ให้เห็นว่าสุดท้ายคุณก็หนีไม่พ้นผลประโยชน์^{๑๙}

๔. หัวหน้าพรรคและสมาชิกพรรคการเมือง ต้องมีมาตรฐานทางการเมืองหรือแนวทางทางการเมืองที่ชัดเจนในการรับสมัครสมาชิกพรรคที่มีแนวความคิดเป็นอันเดียวกัน การกำหนดนโยบายพรรค วิธีการทำงานเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้เกิดการสร้างเข้าใจและการทำงานเป็นอันเดียวกัน จะทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธาและทำให้พรรคการเมืองมั่นคง^{๒๐}

๕. หน่วยงานภาครัฐต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการตรวจสอบและควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมาย บริสุทธยธรรม ควบคุมการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน มีความเป็นกลางที่ประชาชนสามารถตรวจสอบและให้ความไว้วางใจได้^{๒๑}

๖. คณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลพรรคการเมืองและนักการเมืองโดยตรง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานของ คณะกรรมการการเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น เช่น การสังเกตการณ์ การนับคะแนน การรับฟังความคิดเห็น การรับข้อมูลการร้องเรียนต่างๆ หรือการให้ข้อมูลต่างๆ แก่ประชาชนยังไม่ชัดเจน จะเห็นได้ว่าการเลือกตั้ง วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่ผ่านมา การทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น เกิดความผิดพลาดหลายจุด เช่น การทำงานล่าช้า การนับคะแนน หรือผลคะแนนการเลือกตั้งล่วงหน้าที่มาจาก นิวซีแลนด์ กลายเป็นบัตรเสีย การคำนวณคะแนนต่างๆ เหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้งที่ผ่านมา^{๒๒}

๗. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งว่ามีความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง เคารพต่อสิทธิของคนอื่น มีความจริงใจในการหน้าที่ มีเวลาที่จะให้

^{๑๘}สัมภาษณ์ นายพัฒนา ปิติวัฒาลัย, รองประธานชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^{๑๙}สัมภาษณ์ นายสุรินทร์ นรินตสุขรักษ์, นักวิชาการชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^{๒๐}สัมภาษณ์ นายพจน์ตะวัน ชินนาสวัสดิ์, นักวิชาการชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^{๒๑}สัมภาษณ์ นายอรรถกร แก้วกรประดิษฐ์, ตัวแทนประชาชนชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^{๒๒}สัมภาษณ์ นายกฤตกร ถิ่นทัพไทย, ตัวแทนประชาชนชุมชนท่าเตียน, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓.

ความสำคัญแก่ประชาชนในการรับฟังปัญหาและช่วยหาทางแก้ไข นี่เป็นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมตามหลักอภิธานิยธรรม^{๒๓}

๘. ผู้นำชุมชนควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเลือกตั้งทุกครั้งต้องเป็นไปด้วยความสุจริตโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ มีการรายงานผลการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ให้ประชาชนทราบ เพื่อให้ประชาชนจะได้ติดตามข่าวสารต่างๆ และติดตามตรวจสอบการทำหน้าที่ของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่ามีการเข้าร่วมประชุมสภาเป็นประจำหรือไม่ มีการออกกฎหมายหรือยกเลิกกฎบางอย่างที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้ตนเองและพวกพ้องหรือไม่ มีการเคารพผู้นำให้เกียรติผู้นำหรือสมาชิกด้วยกันเอง^{๒๔}

ตารางที่ ๔.๓๕ สรุปความถี่จำนวนผู้ตอบประเด็น การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คน
๑	ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน	๓	๓,๔,๗
๒	วางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการเลือกตั้ง	๓	๒,๕,๘
๓	มีความโปร่งใสและเป็นกลางในการทำหน้าที่	๔	๓,๖,๗,๘
๔	ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	๔	๑,๒,๔,๖
๕	รับฟังการร้องเรียนและบังคับใช้กฎหมาย	๒	๕,๗

จากตารางที่ ๔.๓๕ พบว่า การติดตามและตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐเพิ่มมากขึ้น ทำให้ทราบถึงการทำงานว่าสุจริต โปร่งใส ยุติธรรมสามารถทำให้ประชาชนเชื่อมั่นและเชื่อใจในการทำงาน การตรวจสอบการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จะทำให้เราทราบถึงการทำงานหรือข้อผิดพลาดและความไม่ถูกต้อง เพื่อที่จะได้ช่วยกันแก้ไขหรือร้องเรียนการทำหน้าที่ เมื่อมีการตรวจสอบจากภาคประชาชนก็จะทำให้เจ้าหน้าที่คอยระวังการปฏิบัติหน้าที่ มีความรอบคอบ และมีความเป็นกลางในการทำงานไม่กล้าทำผิด

^{๒๓}สัมภาษณ์ พระครูวินัยธรเอกชัย ฐิตฺตฺถฺโณ, อาจารย์ประจำโรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓.

^{๒๔}สัมภาษณ์ พระมหาวิเชียร สิริวฑฺฒโน, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม, ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓.

๔.๖ องค์ความรู้

๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการทำวิจัยดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๑

แผนภาพที่ ๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๖.๑ แสดงองค์ความรู้ที่ได้รับจากการทำวิจัยดังนี้

๑. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คือ การประชาสัมพันธ์หรือชักชวนประชาชนโดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ ใบปลิว ป้าย และสื่อออนไลน์ เป็นต้น เป็นการเชิญชวนที่มีทางเลือกหลากหลาย เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและรับทราบข้อมูลทุกระดับและทุกชนชั้น ทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลรับรู้ถึงวันเวลาและสถานที่หรือการเตรียมตัว การรับฟังนโยบายในการหาเสียงของพรรคการเมือง การปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับในการเลือกตั้งเป็นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๒. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

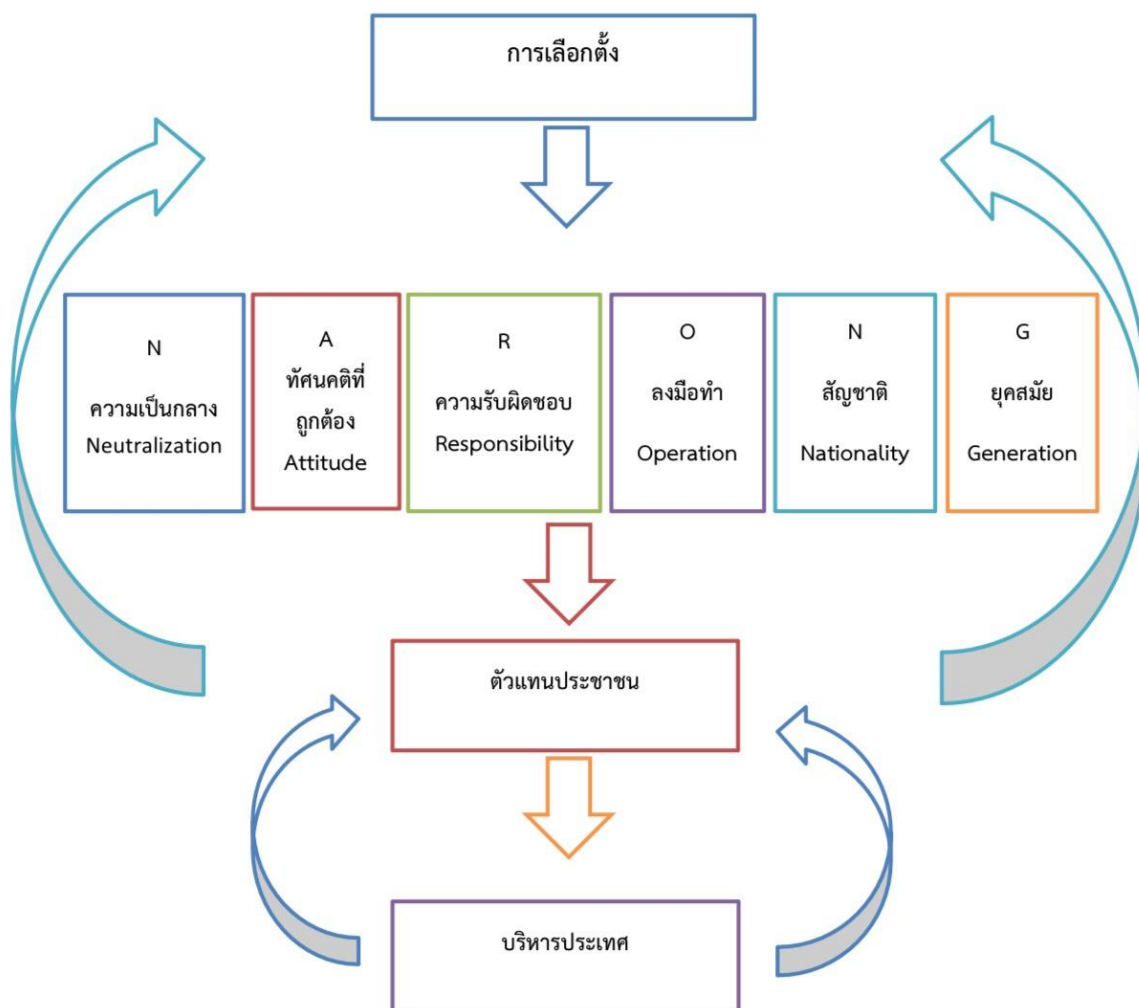
การใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ การที่ประชาชนไปใช้สิทธิและทำหน้าที่ของตนเองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และเคารพต่อกฎหมายเลือกตั้ง หรือสถานที่เลือกตั้ง เพื่อที่จะคัดสรรหรือเลือกตัวแทนในการไปทำหน้าที่แทนตนเองโดยผ่านระบบรัฐสภา การไปใช้สิทธิทุกครั้งและตามวันเวลาสถานที่ที่กำหนดเป็นการเห็นความสำคัญเลือกตั้ง เป็นการแสดงออกถึงการตื่นตัวทางการเมืองการเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย การไปใช้สิทธิเป็นการรักษาระบอบประชาธิปไตยและทำให้ระบอบการปกครองนี้สามารถดำเนินไปได้ ทำให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและแก่ตนเอง

๓. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง

การติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง คือ ติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีการทำงานเป็นกลาง สุจริต หรือเที่ยงธรรม มีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการตรวจการนับคะแนนตรงตามวันเวลา หรือการคำนวณคะแนนเป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้หรือไม่ และการทำหน้าที่ของนักการเมืองได้ปฏิบัติตามที่เห็นนโยบายไว้ การปฏิบัติตามกฎหมายปฏิบัติหน้าที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ มีคุณธรรมและจริยธรรมตามที่กฎหมายกำหนดไว้ การทำหน้าที่ตรวจสอบหาข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อที่ให้เกิดการพัฒนาในองค์กร มีการรับฟังการร้องเรียนถึงปัญหาต่างๆ แล้วนำมาแก้ไขเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การเลือกตั้งครั้งต่อไป เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐมากขึ้น มีการทำงานร่วมกันจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแก่เจ้าหน้าที่และประชาชน

๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการทำวิจัย ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๖.๒

แผนภาพที่ ๔.๖.๒ องค์ความรู้ “NARONG” Model

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ความรู้จากการสรุปเนื้อหาของงานวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ซึ่งนำสรุปมาเป็น “NARONG” Model โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

N = อุเบกขา ความเป็นกลาง (Neutralization) ได้แก่ ความเป็นกลางในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ที่จะเลือกผู้นำของชุมชนที่มีทัศนคติที่จะช่วยพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยไม่มีอคติความลำเอียง ไม่เห็นแก่วัตถุนิยมที่เขาเสนอให้เพียงเพื่อเป็นแรงจูงใจในการใช้สิทธิเลือกตั้ง หากแต่มองนโยบายและภาวะผู้นำของบุคคลนั้นๆ เป็นหลัก

A = สัมมาทิฐิ ทัศนคติความเห็นที่ถูกต้อง (Attitude) หมายถึง บุคคลผู้ใช้สิทธิจำเป็นต้องมีความเห็น ความคิด ความอ่านต่อการเลือกตั้งที่ถูกต้อง มีความเป็นกลาง ไม่มองในทางลบหรือทางบวก แต่มองให้เห็นประโยชน์ที่แท้จริงของการเลือกตั้งต่อชุมชนและสังคม

R = ความรับผิดชอบ (Responsibility) ซึ่งให้เห็นถึงความร่วมมือ ร่วมใจและความรับผิดชอบต่อเลือกตั้ง ในเวลาที่มีการเลือกผู้นำก็ไปใช้สิทธิทุกครั้ง ไม่ละเลยหน้าที่ในฐานะประชาชนคนหนึ่งที่มีสิทธิในการออกเสียง การเลือกผู้นำนั้นเป็นการยอมรับทิศทางที่จะขับเคลื่อนชุมชนโดยมองนโยบายเป็นหลัก

O = ลงมือทำ (Operation) การที่ประชาชนในสังคมหรือชุมชนนั้นๆ มีการตื่นตัวออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำมาบริหารชุมชนอันเป็นส่วนหนึ่งที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารชุมชนผ่านการลงคะแนนเสียง

N = สัญชาติ (Nationality) ในฐานะพลเมืองคนไทยคนหนึ่ง การลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง เป็นกระบวนการเพื่อการรักษาสิทธิและผลประโยชน์ของประชาชนที่จะพึงได้ตามที่กฎหมายกำหนด ขณะเดียวกันส่งเสริมให้เกิดการรณรงค์ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกโดยผ่านการเลือกตั้ง

G = ยุคสมัย (Generation) การเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนตามชุมชนที่มีวัฒนธรรมที่เจริญแล้ว ซึ่งเป็นกระบวนการส่งต่อไปถึงรุ่นสู่รุ่น โดยเป็นแบบอย่างให้กับคนรุ่นหลังในการเลือกผู้นำมาบริหารชุมชนสังคมและประเทศ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จะได้รับการอภิปรายเป็นรายข้อดังต่อไปนี้ ๑. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๘ รูปหรือคน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร จำนวน ๖๔๕ คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการใชสูตรของ Taro Yamane ซึ่งได้ระดับความ เชื่อมั่นที่ ๐.๐๕ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๔๗ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๕.๑.สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๑ มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๒ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๗ ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว จำนวน ๑๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๐ และส่วนใหญ่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน จำนวน ๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕

๕.๑.๒ สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๒๙$, S.D.=๐.๘๓) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับความคิดเห็นของประชาชนได้ดังนี้ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๒๑$, S.D.=๐.๙๕) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งมีระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๕๗$, S.D.=๐.๗๐) ส่วนด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๔.๐๘$, S.D.=๑.๑๕) ตามลำดับ

๑) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนในชุมชนท่าเตียนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๒๑$, S.D.=๐.๙๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด-มาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “การร่วมรณรงค์ให้ทุกคนให้เกียรติกันและกัน ไม่กดขี่ข่มเหงกัน โดยเฉพาะการให้เกียรติสตรี” ($\bar{X}=๔.๔๔$, S.D.=๐.๙๓) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “การได้มีส่วนร่วมในการช่วยรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และเชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ($\bar{X}=๔.๓๒$, S.D.=๑.๐๘) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “การได้เข้าร่วมประชุมกับภาครัฐ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๓.๗๕$, S.D.=๑.๔๕) ตามลำดับ

๒) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนในชุมชนท่าเตียนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๕๗$, S.D.=๐.๗๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้ง” ($\bar{X}=๔.๖๓$, S.D.=๐.๗๘) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยเคารพต่อกฎหมายการเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๔.๖๒$, S.D.=๐.๗๔) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้การเคารพต่อสถานที่เลือกตั้ง” ($\bar{X}=๔.๑๕$, S.D.=๐.๘๗) ตามลำดับ

๓) ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนในชุมชนท่าเตียนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๔.๐๘$, S.D.=๑.๑๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก-มากที่สุด โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “การได้มีส่วนร่วมติดตามการนับคะแนนผลการเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๔.๒๔$, S.D.=๑.๑๗) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “การได้ติดตามตรวจสอบการนับคะแนนของเจ้าหน้าที่ ตรงตามวันและเวลาที่กำหนดไว้” ($\bar{X}=๔.๑๗$, S.D.=๑.๑๘) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “การมีส่วนร่วมรับทราบถึงการตรวจสอบการเลือกตั้ง ว่าปฏิบัติตามกฎและ

ข้อบังคับตามกฎหมายการเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๓.๙๘$, S.D.=๑.๒๗) และ “การมีส่วนร่วมตรวจสอบการเลือกตั้ง ว่ามีความเที่ยงธรรมและเป็นธรรม” ($\bar{X}=๓.๙๘$, S.D.=๑.๒๙) ตามลำดับ

๕.๑.๓ สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปในชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๔ สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๑) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง พบว่า

ปัญหา การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คือ ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต่อเนื่อง

แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คือ ควรปลูกฝังอุดมการณ์ ค่านิยมที่ถูกต้องทางการเมืองให้กับประชาชนและ เยาวชน

๒) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า

ปัญหา การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ ประชาชนบางกลุ่มยังไม่ให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อาจเพราะปัญหาต่างๆ เช่น การเลือกตั้งบ่อยครั้ง การเดินทางกลับภูมิลำเนา การเข้าถึงข้อมูล การเลือกตั้งที่ใช้เวลานาน

แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ ควรรับฟังปัญหาของประชาชนแล้วนำมาแก้ไข และรณรงค์ให้ความรู้ถึงการไปทำหน้าที่ในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้เห็นถึงสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

๓) ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง พบว่า

ปัญหา การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง คือ การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความไม่โปร่งใส ไม่สุจริตบางพื้นที่ยังมีการซื้อสิทธิขายเสียงทำให้ประชาชนไม่ไว้วางใจในการทำหน้าที่การรณรงค์หาเสียงในชุมชนยังไม่เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม การเสนอนโยบายที่เกินกว่าจะทำได้ ทำให้ประชาชนบางส่วนเบื่อหน่ายขาดการมีส่วนร่วม

แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง คือ ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิให้มากๆ และให้รับรู้ถึงคุณค่าหรือความสำคัญของสิทธิของแต่ละบุคคลที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ เพราะในการใช้สิทธิแต่ครั้งนั้นจะมีผลต่อเราโดยตรงจะทำให้เราได้ประโยชน์หรือเสียผลประโยชน์อย่างไร การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการณสังเกตุการณ์ ในการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เพื่อที่จะให้ประชาชนเกิดความเชื่อใจและไว้วางใจในการทำงาน

๕.๑.๕ สรุปผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

๑) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง พบว่า

ปัญหา การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คือ ประชาชนบางกลุ่มไม่มีความพร้อมเกิดจากการประชาสัมพันธ์หรือการรณรงค์ที่ไม่ทั่วถึง ไม่มีการชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติตัวหรือการเตรียมตัวก่อนที่จะไปเลือกตั้ง ประชาชนบางกลุ่มเบื่อนายกกับนโยบายของนักการเมืองที่หาเสียง เป็นนโยบายขายฝัน นโยบายที่เกินตัวไม่สามารถทำได้จริงตามที่หาเสียงไว้ การห่างไกลจากคุณธรรมห่างไกลจากธรรมมะทำให้เกิดการคิดถึงแต่ผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าส่วนรวม

แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายเชิงรุก มีการวางแผนการกำหนดแผนการทำงานที่ชัดเจน การประชาสัมพันธ์หรือการรณรงค์ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย การเข้าถึงชุมชนโดยจัดประชุมสัมมนาชี้แจงขั้นตอนหรือการเตรียมตัวก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนการเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนได้มีความพร้อม มีการวางแผนที่จะไปใช้สิทธิ การกำหนดนโยบายในการหาเสียงของพรรคการเมืองต่างๆ ควรหน่วยงานของรัฐที่จะตรวจสอบวิเคราะห์หรือให้คำแนะนำหรือยับยั้งบางนโยบายที่จะก่อให้เกิดปัญหาตามมาทีหลัง ทำให้ปัญหาเดิมๆ ที่ประชาชนเบื่อนายกและควรจัดให้มีการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมบ่อยๆ

๒) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า

ปัญหา การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ บางคนยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิ บางกลุ่มยังถูกจำกัดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ การเมืองเดิมๆ หน้าเดิมๆ พรรคเดิมๆ การทุจริตคอร์รัปชั่น การเลือกบุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติ เลือกเพราะผลประโยชน์ สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาใหญ่ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

แนวทางในส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจบางคนยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธินั้นปัญหาเกิดมาจากอะไร ฐานะทางสังคมหรืออาชีพหน้าที่การงาน การเมืองเดิมๆ คนเดิมๆ พรรคเดิมๆ การทุจริตคอร์รัปชั่น เมื่อพวกเขาไปเลือกแล้วก็ไม่เกิดการพัฒนาทำให้ประชาชนบางกลุ่มเบื่อนายก สิ่งเหล่านี้ยังเป็นปัญหาเดิมๆ ที่เห็นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและยังไม่มีแนวทางการแก้ไข การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมตั้งแต่แรกหรือการบรรจุเป็นหลักสูตรในการเรียนการสอน เพื่อที่จะปลูกฝังให้เข้าถึงธรรมะอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้คนเรานั้นไม่กล้าทำความชั่ว มีหิริ และโอตฺปปะอยู่ในตัว

๓) ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง พบว่า

ปัญหา ในการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง คือ คณะกรรมการเลือกตั้งยังไม่มีอำนาจอำนาจในการทำหน้าที่ เจ้าหน้าที่บางคนยังไม่เข้าใจถึงภาระหน้าที่ของตนเอง ทำให้มีช่องว่างมีข้อสงสัย ขาดเสียงข้างเสียงกันอยู่ และใช้ข้อทิพในการเลือกพรรค การทำงานของคณะกรรมการเลือกตั้งยังล่าช้า การใช้วิธีการคำนวณคะแนนยังไม่ชัดเจน ไม่มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัคร ทำให้เกิดปัญหาตามมาที่หลัง

แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง คือ หน่วยงานของคณะกรรมการเลือกตั้งเอง ควรมีความพร้อมมีการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ มีหน่วยงานที่คอยตรวจสอบการข้อสงสัย ขาดเสียงข้างเสียงเชิงรุก ไม่ใช่รอรับฟังจากการร้องเรียนของประชาชน การคำนวณคะแนนต่างๆ ควรกำหนดให้ชัดเจน และทำให้ประชาชนไว้วางใจและเชื่อถือในการทำงานของเจ้าหน้าที่ การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครก็สำคัญ จะเห็นได้ว่าการร้องเรียนถึงคุณสมบัติของผู้สมัครมากมาย สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหา และก่อให้เกิดความเสียหายแก่การพัฒนาประเทศ การจะช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบตามหลักกอธิการนิยธรรมจะต้องการให้ความรู้และความเข้าใจในหลักธรรมแก่ประชาชนก่อน เช่น การทำหน้าที่ของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีการเคารพต่อเสียงของประชาชน มีการเข้าประชุมอยู่เป็นนิตย มีการเคารพต่อกฎหมาย มีการให้การคุ้มครองหรือรักษาผลประโยชน์ของประชาชน เป็นต้น

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งประชาชนรู้และเคารพต่อกฎหมายการเลือกตั้ง และก่อนเลือกตั้งก็ได้ร่วมรณรงค์การเลือกตั้งให้เกียรติกันและกัน เช่นได้ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง เช่นมีส่วนร่วมติดตามการนับคะแนนผลการเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **มัลลิกา ฉิมพลี** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมการเลือกทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลู่เหล็ก อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขตองค์การบริหาร

ส่วนตำบลลู่เหล็ก อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๑ **สุนัดดา นราศร** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก^๒ **ปรารถนา ไวมงคุณ** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแฝก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแฝก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๓

๑) **ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง** พบว่า ประชาชนในชุมชนท่าเตียนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการติดตามและรับรู้ข่าวสารในการเลือกตั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ ป้ายประชาสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์ หรือสื่ออินเทอร์เน็ต และได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ หรือเชิญชวนให้ประชาชนรับรู้ถึงความสำคัญในการไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะก่อให้เกิดทัศนคติที่ดี ทำให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ทราบถึง วันเวลาและสถานที่หรือข้อควรปฏิบัติก่อนไปเลือกตั้ง เพื่อที่จะไม่ให้ประชาชนเสียสิทธิหรือโดนตัดสิทธิในการเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุจินตนา โสภาเวทย์** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่น ด้านการรณรงค์หาเสียงอยู่ในระดับมาก^๔

^๑มัลลิกา ฉิมพลี, “การมีส่วนร่วมการเลือกทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลู่เหล็ก อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๔).

^๒สุนัดดา นราศร, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓).

^๓ปรารถนา ไวมงคุณ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแฝก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒).

^๔สุจินตนา โสภาเวทย์, “การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๒).

๒) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนในชุมชนท่าเตียนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการตื่นตัวทางการเมือง ซึ่งมีผลมาจากการทำหน้าที่ของนักการเมือง หรือนโยบายของพรรคการเมืองต่างๆ ที่เคยหาเสียงไว้ การทำผิดกฎหมายและไม่เคารพต่อกฎหมาย บ้านเมือง การไม่รับฟังความเห็นต่างของประชาชน สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุให้ประชาชนได้ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ไม่ว่าจะเป็สิทธิในการเลือกบุคคลที่จะไปใช้อำนาจแทนตนเองในการบริหารหรือนิติบัญญัติ ผลเหล่านี้จึงเป็นแรงผลักดันให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตัวเองมากยิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อที่จะเลือกบุคคลที่มีจริยธรรม มีคุณธรรมไม่ทำผิดกฎหมายและเคารพต่อกฎหมายบ้านเมืองผู้ที่ตนเองไว้วางใจที่จะมอบอำนาจให้ เพื่อเป็นตัวแทนตนเองโดยผ่านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **มานพ เข้มเมือง** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก **ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑ จังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลในการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชนในเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑ จังหวัดมุกดาหารมากที่สุด คือการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก^๕ **สมพิศ สุขแสน** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์” ผลการวิจัยพบว่า ๑.ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก^๖ **ปวีณา อุดมกัน** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน

^๕ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑ จังหวัดมุกดาหาร”, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๒).

^๖สมพิศ สุขแสน, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์”, *รายงานการวิจัยรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, ๒๕๕๒).

ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก” **สุพจน์ แก้วเจริญ** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก” **สุจินตนา โสภาเวทย์** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่น ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก ด้านการรณรงค์หาเสียง^๙

๓) ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนในชุมชนท่าเตียนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐมากยิ่งขึ้น มีการเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามการทำงานและตรวจสอบของหน่วยงานภาครัฐตั้งแต่เริ่มต้น การร่วมตรวจสอบคุณสมบัติของนักการเมือง การทำหน้าที่ของรัฐมีความเป็นกลางในการทำหน้าที่หรือไม่ การร่วมสังเกตการณ์ในหน่วยเลือกตั้งต่างๆ การทุจริตการเลือกตั้ง การนับคะแนน และการทำหน้าที่ของนักการเมืองหลังจากได้รับเลือก ผลพวงเหล่านี้เป็นเหตุให้ประชาชนมีการตื่นตัวในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการทำหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จิราภรณ์ สารศรี** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อยู่ในระดับปานกลาง^{๑๐}

^๙ปวีณา อุดมกัน, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**, ๒๕๕๓).

^{๑๐}สุพจน์ แก้วเจริญ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓).

^{๑๑}สุจินตนา โสภาเวทย์, “การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๒).

^{๑๒}จิราภรณ์ สารศรี, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒).

๕.๓. ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีบางประเด็นที่มีปัญหา ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรนำมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น มีข้อเสนอแนะดังนี้

๑) มีนโยบายในการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการ จัดเวทีเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงออกทางการเมือง

๒) มีนโยบายส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ

๓) มีนโยบายการส่งเสริมให้นักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) จัดให้มีเวทีแสดงความคิดเห็น หรือการแถลงนโยบายในการรณรงค์หาเสียง

๒) จัดอบรมปลูกฝังอุดมการณ์ สร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องทางการเมืองให้กับประชาชน

๓) ตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการทำงานที่ของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ มีการอัปเดตข้อมูลอยู่ตลอดเวลาให้รู้ทันต่อเหตุการณ์

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรวิจัยเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมภาครัฐและประชาชน เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปเลือกตั้ง”

๒. ควรวิจัยเกี่ยวกับ “ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร”

๓. ควรวิจัยเกี่ยวกับ “ศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพรรคการเมืองและประชาชน”

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ :

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. อัญญา: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ :

(๑) หนังสือ

กมล สมวิเชียร. ประชาธิปไตยกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖.

กรมการปกครอง. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐. กรุงเทพมหานคร: ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๕๐.

จรรยา สุภาพ. หลักรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗.

จันทรา สุทธารี. การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: เครือข่ายกฎหมาย, ๒๕๔๘.

ชาติชาย ณ เชียงใหม่. การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สุด. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๕

ชุตีระ ระบอบ และคณะ. ระเบียบวิธีวิจัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตร, ๒๕๔๑.

เชาวณะ ไตรมาส. การเลือกตั้งแบบใหม่: ทำไมคนไทยต้องไปเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษา, ๒๕๔๕.

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. จิตวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๙

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. วัตรระดับการบริหารจัดการที่ดี. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๖๒.

ทินพันธุ์ นาคะตะ. รัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: พูลสวัสดิ์การพิมพ์, ๒๕๒๒.

ธานีรินทร์ ภัยวิเชียร. ระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา, ๒๕๒๐.

ธีรนาถ กาจณุกษร. หลิงชายกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอดิสันเพรสโปรดักส์, ๒๕๔๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธีรภัทร เสรีรังสรรค์. โครงการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ: **คณะกรรมการการเลือกตั้ง**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง. เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์, ๒๕๔๗.
- บุญธรรม เลิศสุขีเกษม. บทบาทประชาชนต่อการเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๓.
- ประคอง กรรณสูต. สถิติเพื่อการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.
- พระธรรมปิฎก. (ป.อ. ปยุตฺโต). **ภาวะผู้นำ**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ, ๒๕๔๖.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๒๓. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิธรรมทานกุศลจิต, ๒๕๕๕.
- พิมลจรรย์. นามวัฒน์ **การเลือกตั้ง**. เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมือง นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๔.
- โกคิน พลกุล. **ปัญหาและข้อคิดบางเรื่องจากรัฐธรรมนูญไทย**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์พลายชัย, ๒๕๒๙.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. **ราชกิจจานุเบกษา**, ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐.
- _____ **ราชกิจจานุเบกษา**, ๖ เมษายน ๒๕๖๐.
- วัชรา ไชยสาร. **ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทย**. กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, ๒๕๔๑
- _____ **ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, ๒๕๔๔.
- วิชณุ เครื่องาม. **กฎหมายรัฐธรรมนูญ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: แสงสุทธิการพิมพ์, ๒๕๓๐.
- วิสุทธิ โปธิแท่น. ประชาธิปไตย: **แนวความคิดและตัวแบบประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๔.
- สมนึก ภัททิยธนี. **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กอสินธุ์: ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๙.
- สมพงษ์ เกษมสิน. **แบบเรียนสังคม ส. ๓๐๓ ลัทธิการเมือง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๙.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. **รายงานประจำปี ๒๕๔๑-๒๕๔๓**. กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. การใช้สิทธิเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร: ๒๕๕๕.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถิติข้อมูลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๑.
- _____รูปแบบของการมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๕
- สำนักอัยการสูงสุด. คู่มือประชาธิปไตยสำหรับประชาชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน, ๒๕๔๑.
- สุพัฒนา เดชาติวงศ์ ณ อยุธยา. จิตวิทยาของสตรี. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, ๒๕๒๖.
- อคิน รพีพัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การศึกษานโยบาย สาธารณสุข, ๒๕๔๗.
- อภิญา กังสนารักษ์. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับคณะ ของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- อัษฎางค์ ปาณิกบุตร. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบาย การศึกษา, ๒๕๔๔.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. ๑ ทศวรรษแห่งประชาธิปไตยไทย. กรุงเทพมหานคร: มิติใหม่, ๒๕๔๕.
- (๒) วิทยานิพนธ์**
- จิราภรณ์ สารศรี. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทย สามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒.
- จุฑามาศ ประยูรทอง. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา: กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC)”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลป ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗.
- จุฑามาศ ศรีสิริพรพันธ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา”. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๘.
- ตनुชา เรียงโพน. “การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมุ่มน. ศึกษากรณีเฉพาะการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์”. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- นภดล สำราญพงษ์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโคกศรี อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๒.
- บุษบา เขียวดี. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา: ศึกษากรณีนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ๒๕๕๒.
- ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑ จังหวัดมุกดาหาร”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๒.
- ปรารธนา ไวมงคุณ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแฝก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒.
- ปวีณา อุดมกัน. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๓.
- เพียงกมล มานะรัตน์. “การเลือกตั้งเป็นการศึกษากระบวนการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗.
- มัลลิกา ฉิมพลี. “การมีส่วนร่วมการเลือกทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลุดเหล็ก อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๔.
- มานพ เข้มเมือง. “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๖.
- รุ่งโรจน์ เรืองทรัพย์. “ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงสร้างอำนาจการบริหารส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีเทศบาลนครเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๐.
- สมพิศ สุขแสน. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตต์”. **รายงานการวิจัยรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์, ๒๕๕๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สุจินตนา โสภางค์. “การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๒.

สุนัดดา นราศร. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓.

สุพจน์ แก้วเจริญ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓.

เอกราช วรณพงษ์. “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปะคำ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๕.

(๓) บทความ/สาระสังเขปออนไลน์

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร. **การมีส่วนร่วมของประชาชน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.moph.go.th> [๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒].

จิราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์. **การโน้มน้าวใจและการรณรงค์**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://devcomru7.blogspot.com/2011/09/blog-post_21.html [๑๖ กันยายน ๒๕๖๒].

พระมหาบุญไทย ปุณณมโน. **อธิปไตยธรรมธรรมที่เป็นไปเพื่อความเจริญ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.cybervanaram.net/index.php/2009-12-17-14-44-23-14/830-2012-09-18-14-13-15> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. **ประชาธิปไตย**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki> [๑๖ กันยายน ๒๕๖๒].

สำนักคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา. **ความสำคัญของการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www2.Ccl.go.th> [๑๖ กันยายน ๒๕๖๒].

สำนักงานเขตพระนคร. **ฝ่ายทะเบียน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://bangkok.go.th/pranakorn> [๒๐ กันยายน ๒๕๖๒].

บรรณานุกรม (ต่อ)

เสรี พงศ์พิศ. การมีส่วนร่วมของประชาชน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http:// www.phongphit Com](http://www.phongphit.com)
[๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒].

เสรี วงษ์มณฑา. การรณรงค์การเลือกตั้ง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [https://www.thaipublica.org
/about.php](https://www.thaipublica.org/about.php) [๑๖ กันยายน ๒๕๖๒].

เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล. การเลือกตั้ง: ดัชนีชี้วัดความเป็นประชาธิปไตย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
http://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1353
[๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๒].

๒. ภาษาอังกฤษ

Davis and Newstrom. **Human Behavior of World-Man Relations and Organization Behavior.**
New York: Mc Graw – Hill Book Co, 1972.

Fornaroff. A. **Community Involvement in Health System for Primary Health Care.**
Geneva: World Health Organization, 1980.

Mibrath, Lester W. Political Participation. New York: University of Buffalo Press. 1971,

Milbrath. Lester W. and Goel. M.L., **Political Participation.** New York: University of
Buffalo Press, 1971.

Nei. Norman, H. and Verba, Sydney (EDS). **Handbook Political Science
NonGovernment Politic Reading,** Massachusetts; Addison Wesley, 1975.

White, A.L. **The Homeward Tide,** (London: Granada, 1981

WHO and UNICEF. **Report of The International Conference on Primary Health Care,**
NewYork: N.P.Press, 1981.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๗๑ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ศ.ดร.จันทน์ อติวัฒน์สิทธิ์

เนื่องด้วย พระมหาดรรงค์ ฉายา ธมฺมเมธี นิลิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

Y...
๗๕
(อ.ดร.จันทน์ อติวัฒน์สิทธิ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระมหาดรรงค์ ธมฺมเมธี

โทร. ๐๓๖-๕๔๑๐๓๕๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๗๑ วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน รศ.ดร.พรรษา พุดผายงูร

เนื่องด้วย พระมหาดรรงค์ ฉายา ธมฺมเมธี นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระมหาดรรงค์ ธมฺมเมธี

โทร. ๐๔๖-๙๔๑๐๓๙๘

ดร. น. น. น.

ดร. น. น. น.

รศ. ดร. พรรษา พุดผายงูร

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๐๗๑

วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

เนื่องด้วย พระมหานรงค์ ฉายา ธรรมเมธี นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

นางสาวกัญญา
กมลกุลทรัพย์
ว.พ.ช. ๒๕๖๒

ผู้ประสานงาน : พระมหานรงค์ ธรรมเมธี

โทร. ๐๙๖-๙๔๑๐๓๙๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว๐๗๑

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.ยุทธพล ปรานิต

เนื่องด้วย พระมหานรงค์ ฉายา ธมฺมเมธี นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ดร.จรูญเรวัต

๒๕๖๒ ๓.๑.๖๒

ผู้ประสานงาน : พระมหานรงค์ ฉมฺมเมธี

โทร. ๐๓๖-๕๔๑๐๓๕๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๕.๒/ว๐๗๑

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ

เนื่องด้วย พระมหาดรณรงค์ ฉายา ธมมเมธี นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โปรดทูล

ผู้ประสานงาน : พระมหาดรณรงค์ ธมมเมธี

โทร. ๐๙๖-๙๔๑๐๓๙๘

ภาคผนวก ข.

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ		ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC	แปลผล
๑. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามแนวอปริหานิยธรรม									
๑	ท่านได้มีส่วนร่วมในการช่วยรณรงค์ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	ท่านมีส่วนร่วมในการชักชวนบุคคลอื่นๆ ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามวันเวลาที่กำหนด	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	ท่านร่วมรณรงค์ให้ประชาชนเคารพและรับฟังความเห็นคิดเห็นของบุคคลอื่น ที่แตกต่าง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	ท่านร่วมรณรงค์ให้ทุกคนให้เกียรติกันและกัน ไม่กดขี่ข่มเหงกัน โดยเฉพาะการให้เกียรติสตรี	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	ท่านได้เข้าร่วมประชุมกับพรรคการเมืองเพื่อประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนไปเลือกตั้ง	+๑	+๑	-๑	+๑	+๑	๔	๐.๖๐	ใช้ได้
๖	ท่านได้รับทราบว่ามีคำแนะนำให้ประชาชนเคารพต่อกฎหมายการเลือกตั้ง	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๗	ท่านได้รับทราบถึงการชักชวนให้ประชาชนเคารพต่อสถานที่เลือกตั้ง	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๒. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งตามแนวอปริหานิยธรรม									
๑	ท่านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้ง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	ท่านใช้สิทธิเลือกผู้สมัครที่ไม่ทำผิดกฎหมายและเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ		ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC	แปลผล
๓	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตรงตามวันเวลาที่กำหนดไว้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	ท่านไปใช้สิทธิเลือกผู้สมัครที่ไม่รังแกข่มเหงสตรี	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	ท่านให้ความเคารพและรับฟังความเห็นต่างของผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยเคารพต่อกฎหมายการเลือกตั้ง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้การเคารพเคารพต่อสถานที่เลือกตั้ง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งตามแนวปฏิบัติ									
๑	ท่านได้มีส่วนร่วมติดตามการนับคะแนนผลการเลือกตั้ง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	ท่านได้มีส่วนร่วม เพื่อตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ มีความเป็นอิสระในการทำงานไม่ถูกข่มเหงรังแก	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๓	ท่านได้ติดตามตรวจสอบการนับคะแนนของเจ้าหน้าที่ ตรงตามวันและเวลาที่กำหนดไว้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	ท่านได้ติดตามตรวจสอบการนับคะแนนของเจ้าหน้าที่ ให้ความเคารพต่อคะแนนเสียงของผู้ที่เห็นต่าง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	ท่านมีส่วนรับทราบถึงการตรวจสอบสถานที่เลือกตั้งมีความพร้อมให้การคุ้มครองและรักษาดูแลผู้มาใช้สิทธิ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ		ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC	แปลผล
๖	ท่านมีส่วนร่วมรับทราบถึงการท่านมีส่วนร่วมรับทราบถึงการตรวจสอบการเลือกตั้ง ว่าปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบการเลือกตั้ง ว่ามีความเที่ยงธรรมและเป็นธรรม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ค.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๑๖๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ประธานชุมชนปากคลองตลาด แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหานรงค์ ฉายา ธมฺมเมธี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๐๒ นิสิตหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พิจารณาแล้วว่าบุคลากรในสังกัดหน่วยงานของท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และ
ประสบการณ์ สามารถให้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์ทางวิชาการได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด ทั้งนี้ได้แนบตัวอย่าง
แบบสอบถามเพื่อประกอบการพิจารณาพร้อมแล้วนี้ ส่วนข้อมูลในการทำวิจัยตรงนี้จะเป็ประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
จักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหานรงค์ ฉายา ธมฺมเมธี
โทรศัพท์ติดต่อ ๐๙๖-๙๕๑๐๓๙๘

ภาคผนวก ง.

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)

Reliability พระมหาดรค์

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.939	21

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	73.0000	177.034	.693	.936
A2	73.2000	178.303	.641	.936
A3	73.2667	185.995	.724	.940
A4	72.8667	182.395	.708	.939
A5	73.6333	174.171	.792	.937
A6	73.3000	180.976	.803	.939
A7	73.1000	182.231	.810	.939
B1	72.7333	179.306	.795	.939
B2	72.9667	175.895	.661	.936
B3	72.9667	178.240	.740	.938
B4	73.1667	172.351	.722	.935
B5	73.1667	180.282	.795	.939
B6	72.8667	181.982	.559	.938
B7	73.0333	185.206	.756	.940
C1	73.2667	176.064	.734	.938
C2	73.5000	169.776	.778	.934
C3	73.5000	166.603	.870	.932
C4	73.5333	167.982	.848	.932
C5	73.6000	164.869	.849	.932

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
C6	73.7667	167.151	.873	.932
C7	73.5667	166.944	.840	.932

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
76.9000	193.334	13.90448	21

Handwritten signature
6/12/12

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	73.2500	177.500	.895	.932
A2	73.2500	173.500	.864	.932
A3	73.2500	174.500	.778	.932
A4	72.9000	182.500	.702	.932
A5	73.5000	174.500	.692	.932
A6	73.5000	183.500	.603	.932
A7	73.1000	182.200	.610	.932
B1	72.7500	179.500	.785	.932
B2	72.9500	173.800	.601	.932
B3	72.9000	176.200	.590	.932
B4	73.1000	172.500	.732	.932
B5	73.1000	183.200	.799	.932
B6	72.9000	181.800	.589	.932
B7	73.1000	189.200	.770	.932
C1	73.2000	178.900	.734	.932
C2	73.5000	168.700	.778	.932
C3	73.5000	186.000	.870	.932
C4	73.5000	167.800	.848	.932
C5	73.5000	164.500	.840	.932

Handwritten signature

ภาคผนวก จ.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง การอนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ท่านผู้อำนวยการ หลักสูตรนักศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุยะพรหม)

ตามหนังสือที่ อว ๘๐๐๕๒/๑๙๒ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่องพระมหาดรณรงค์ ฉายา ธีम्मเมธี นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์เข้าพื้นที่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำสารนิพนธ์เรื่อง " การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร นั้น

ทางคณะกรรมการชุมชนท่าเตียน ได้พิจารณาแล้วและเล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์สูงสุดอันจะส่งผลดีแก่ชุมชนและประเทศชาติในอนาคต ดังนั้น จึงอนุญาตให้ดำเนินการเก็บข้อมูลได้ตามที่ต้องการ

ขอแสดงความนับถือ

(นาย เกรียงไกร โอฟารพันธุ์สกุล)

ประธานคณะกรรมการ ชุมชนท่าเตียน

ภาคผนวก ฉ.

หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๐๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายเกรียงไกร โธหารพันธุ์สกุล ประธานชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหานรงค์ ฉายา ธมฺมเมธี รหัสประจำตัวนิสิต ๒๑๐๑๒๐๔๐๐๒ นิสิตหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อ
โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

๐
๒๒๕๐๖๑๐๓๒

ผู้ประสานงาน: พระมหานรงค์ ธมฺมเมธี

โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๖-๙๔๑๐๓๙๘

(ป.ร. ๘๒๒ ชุมชนท่าเตียน)

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว๐๐๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายพัฒนา ปิติวัฒนา รองประธานชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหามงกุฎ ฉายา ธมมเมธี รัชสประจําตัวนิสิต ๒๑๐๑๒๐๔๐๐๒ นิสิตหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตาม
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อ
โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

= 3 มี ร๐๐ ๑๐๓ ๘๗๖ =
นพ พัฒน ปิติวัฒนา

ผู้ประสานงาน: พระมหามงกุฎ ธมมเมธี

โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๖-๙๔๑๐๓๙๘

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๐๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสุรินทร์ นรินตสุรรักษ์ นักวิชาการ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหานรงค์ ฉายา ธมฺมเมธี รัชสประจําตัวนิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๐๒ นิสิตหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดู
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อ
โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหานรงค์ ธมฺมเมธี

โทรศัพท์ต่อ. ๐๔๖-๔๔๑๐๓๔๘

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๐๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายชกรกมล แก้วกรประดิษฐ์ ราษฎรชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาดรณรงค์ ฉายา ธมมเมธี รหัสประจำตัวนิสิต ๒๑๐๑๒๐๔๐๐๒ นิสิตหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อ
โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาดรณรงค์ ธมมเมธี

โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๖-๙๔๑๐๓๙๘

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว๐๐๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้จัดส่งเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายกฤตกร ถิ่นทับไทย ราษฎรชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาดรณรงค์ ฉายา ธมมเมธี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๐๒ นิสิตหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตาม
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อ
โปรดพิจารณาอนุญาตให้จัดส่งดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

กฤตกร
กฤตกร ถิ่นทับไทย

ผู้ประสานงาน: พระมหาดรณรงค์ ธมมเมธี
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๖-๙๕๑๐๓๔๘

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๐๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อการวิจัย
นิตสาร พระมหาวิเชียร สิริวฑฒโน ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหานรงค์ ฉายา ธมฺมเมธี รัชสประจําตัวนิต ๒๑๐๑๒๐๔๐๐๒ นิสิตหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระคุณท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จาก
พระคุณท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา
ณ โอกาสนี้

จึงนิตสารมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนนิตสารด้วยความเคารพ

พระมหาวิเชียร สิริวฑฒโน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

พระมหาวิเชียร
๒๓ ม.ค. ๖๓

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหานรงค์ ธมฺมเมธี

โทรศัพท์ต่อ. ๐๔๖-๔๔๑๐๓๔๘

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๖๐๐๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ มกราคม ๒๕๖๓

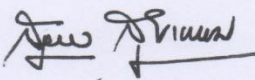
เรื่อง ขออนุญาตขอให้ผลิตเก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูวินัยธรเอกชัย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาณรงค์ ฉายา ธมมเมธี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๐๒ นิสิตหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระคุณท่าน จึงขออนุญาตจาก
พระคุณท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบคุณพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา
ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

อนุชา นิสิตมหาสารคาม
พระครูวินัยธรเอกชัย จิตปาโม
๗ มกราคม ๒๕๖๓

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
 ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
 ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาณรงค์ ธมมเมธี
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๖-๙๔๑๐๓๙๘

ภาคผนวก ช.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง : การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แบบสอบถามมี ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไป ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางในการส่งเสริม “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร”

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชาชนในครั้งนี้ จะใช้ในการค้นคว้าวิจัยตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ทุกข้อตามความเป็นจริง

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอเจริญพรขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระมหาณรงค์ ธรรมเมธี)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง : การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไป
ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงตามสถานภาพตรงตามความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศ ๑) ชาย ๒) หญิง
๒. อายุ ๑) ๑๘ - ๓๐ ปี ๒) ๓๑ - ๔๐ ปี
 ๓) ๔๑ - ๕๐ ปี ๔) ๕๑ ปีขึ้นไป
๓. การศึกษา ๑) ต่ำกว่ามัธยมศึกษา ๒) มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า
 ๓) ปริญญาตรี ๔) สูงกว่าปริญญาตรี
๔. อาชีพ ๑) ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว ๒) รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป
 ๓) รับราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ ๔) อื่น.....(โปรดระบุ)
๕. รายได้ต่อเดือนโดยประมาณ ๑) ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ๒) ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท
 ๓) ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท ๔) ๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับ ๕ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น มากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น มาก

ระดับ ๓ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น น้อย

ระดับ ๑ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามแนวอธิปไตย						
๑	ท่านได้มีส่วนร่วมในการช่วยรณรงค์ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					
๒	ท่านมีส่วนร่วมในการชักชวนบุคคลอื่นๆ ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามวันเวลาที่กำหนด					
๓	ท่านร่วมรณรงค์ให้ประชาชนเคารพและรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ที่แตกต่าง					
๔	ท่านร่วมรณรงค์ให้ทุกคนให้เกียรติกันและกัน ไม่กดขี่ข่มเหงกัน โดยเฉพาะการให้เกียรติสตรี					
๕	ท่านได้เข้าร่วมประชุมกับภาครัฐ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปเลือกตั้ง					
๖	ท่านได้รับทราบถึงการแนะนำให้ประชาชนเคารพต่อกฎหมายการเลือกตั้ง					
๗	ท่านได้รับทราบถึงการชักชวนให้ประชาชนเคารพต่อสถานที่เลือกตั้ง					
๒. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งตามแนวอธิปไตย						
๑	ท่านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้ง					
๒	ท่านใช้สิทธิเลือกผู้สมัครที่ไม่ทำผิดกฎหมายและเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง					
๓	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตรงตามวันเวลาที่กำหนดไว้					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๔	ท่านไปใช้สิทธิเลือกผู้สมัครที่ไม่รังแกข่มเหงสตรี					
๕	ท่านให้ความเคารพและรับฟังความเห็นต่างของผู้ที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง					
๖	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยเคารพต่อกฎหมายการเลือกตั้ง					
๗	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้การเคารพต่อสถานที่เลือกตั้ง					
๓.ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งตามแนวอธิปไตย						
๑	ท่านได้มีส่วนร่วมติดตามการนับคะแนนผลการเลือกตั้ง					
๒	ท่านได้มีส่วนร่วม เพื่อตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ ความเป็นอิสระในการทำงานไม่ถูกข่มเหงรังแก					
๓	ท่านได้ติดตามตรวจสอบการนับคะแนนของเจ้าหน้าที่ ตรงตามวันและเวลาที่กำหนดไว้					
๔	ท่านได้ติดตามตรวจสอบการนับคะแนนของเจ้าหน้าที่ ให้ความเคารพต่อคะแนนเสียงของผู้ที่เห็นต่าง					
๕	ท่านมีส่วนรับทราบถึงการตรวจสอบสถานที่เลือกตั้ง มีความพร้อมให้การคุ้มครองและรักษาดูแลผู้มาใช้สิทธิ					
๖	ท่านมีส่วนร่วมรับทราบถึงการตรวจสอบการเลือกตั้ง ว่าปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับตามกฎหมายการเลือกตั้ง					
๗	ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบการเลือกตั้ง ว่ามีความเที่ยงธรรมและเป็นธรรม					

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางในการส่งเสริม “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร”

๑) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามแนวอธิปไตยธรรม

ปัญหา

.....
.....

แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

.....
.....

๒) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งตามแนวอธิปไตยธรรม

ปัญหา

.....
.....

แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

.....
.....

๓) ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งตามแนวอธิปไตยธรรม

ปัญหา

.....
.....

แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

.....
.....

เจริญพร ขอขอบคุณสำหรับการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูล

ภาคผนวก ซ.
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร”

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

วัน/เวลาที่สัมภาษณ์.....

วิธีการให้สัมภาษณ์ สัมภาษณ์ปากเปล่า เขียนตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ ๒ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน เพื่อที่จะบรรลุถึงเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคมหรือการเมือง เป็นการกระทำโดยสมัครใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ทางสังคม เพื่อให้เกิดการร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบและร่วมรับผิดชอบ ๓ ด้าน

๑. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามแนวอุปทานิยมธรรม

๒. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งตามแนวอุปทานิยมธรรม

๓. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งตามแนวอุปทานิยมธรรม

ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่อาศัยอยู่ในชุมชนท่าเตียน

การเลือกตั้ง หมายถึง การเลือกตั้งในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่ราษฎรใช้สิทธิของตนในการลงคะแนนเสียงเลือกตัวแทน เพื่อมาทำหน้าที่แทนตนในการปกครองแต่ละระดับของประเทศ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด เป็นต้น

ชุมชน หมายถึง กลุ่มชนหลายๆ กลุ่มที่อยู่รวมกันในพื้นที่แห่งหนึ่ง มีความเชื่อ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมร่วมกันและสมาชิกทุกคนได้ให้ความสนใจในเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นร่วมกัน มีความสนใจที่คล้ายคลึงกัน มีการเกื้อกูลการเป็นอยู่ร่วมกัน

(พระมหาณรงค์ ธมมเมธี)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๓ ข้อคำถามแบบสัมภาษณ์

๑. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

๒. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๓ ด้านตามแนวอธิปไตยธรรม อย่างไร?

๑. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามแนวอธิปไตยธรรม

.....

.....

.....

๒. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งตามแนวอธิปไตยธรรม

.....

.....

.....

๓. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งตามแนวอธิปไตยธรรม

.....

.....

.....

๓. ท่านมีแนวความคิดในการที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร มีอะไรบ้าง ดังนี้

.....

.....

.....

๔. ท่านมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร อย่างไร?

.....

.....

.....

เจริญพรขอบคุณ สำหรับการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูล

พระมหาวิเชียร สิริวฑฒโน,
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม, ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓.

นายวันชัย อินทคุณจินดา
ประธานชุมชนปากคลองตลาด ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

นายพจน์ตะวัน ชินนาสวัสดิ์,
นักวิชาการชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

นายสุรินทร์ นีรัตน์สุรักษ์,
นักวิชาการชุมชนท่าเตียน, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย)	:	พระมหาณรงค์ ธมฺมเมธี (ศรีพินฺลม)
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)	:	Phramaha Narong Dhammamedht (Sriphunlom)
วัน/เดือน/ปีเกิด	:	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๖
สถานที่เกิด	:	๓๐ หมู่ ๙ บ.โนนสา ต.ฝิ่งแดง อ.นากลาง จ.หนองบัวลำภู
ที่อยู่ปัจจุบันที่สามารถติดต่อได้	:	2/ น.๑ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ถนนสนามไชย แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
โทรศัพท์	:	๐๙๖-๙๔๑-๐๓๙๘
ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	:	-
ประวัติการศึกษา	:	- นักธรรม เอก สำนักเรียนวัดพระเชตุพน - ประโยค ป.ธ.๓ สำนักเรียนวัดพระเชตุพน - มัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านเอื้องโนนโรโนนสาวิทยา - ปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาการปกครอง) มจร.
ปีที่เข้าศึกษา	:	- ๑ มิถุนายน ๒๕๖๑